

Krajský úřad Pardubického kraje
odbor školství a kultury

**DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ
A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
V PARDUBICKÉM KRAJI
(2016–2020)**

Schváleno Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 18. 2. 2016 usnesením Z/396/16.

OBSAH

OBSAH	2
Seznam tabulek	5
Seznam grafů.....	6
Seznam použitých zkratk	7
ÚVOD.....	9
1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ STAV A ROZVOJ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE	10
1.1 Ekonomický, sociální a demografický vývoj v Pardubickém kraji.....	10
1.2 Vzdělanostní struktura obyvatel Pardubického kraje	15
1.3 Zaměstnanost v Pk a uplatnitelnost absolventů škol	17
2 VYHODNOCENÍ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE A SMĚRY A KRITÉRIA JEJÍHO ROZVOJE	21
2.1 Předškolní vzdělávání.....	21
2.1.1 Vyhodnocení předškolního vzdělávání	21
2.1.2 Směry a kritéria rozvoje předškolního vzdělávání.....	23
2.2 Základní vzdělávání.....	25
2.2.1 Vyhodnocení základního vzdělávání	25
2.2.2 Směry a kritéria rozvoje základního vzdělávání	27
2.3 Střední vzdělávání (včetně konzervatoře).....	28
2.3.1 Vyhodnocení středního vzdělávání (včetně konzervatoře).....	28
2.3.2 Směry a kritéria rozvoje středního vzdělávání (včetně konzervatoře).....	40
2.4 Vyšší odborné vzdělávání	48
2.4.1 Vyhodnocení vyššího odborného vzdělávání	48
2.4.2 Směry a kritéria rozvoje vyššího odborného vzdělávání	50
2.5 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	52
2.5.1 Vyhodnocení vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	52
2.5.2 Směry a kritéria rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	54
2.6 Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných	56
2.6.1 Vyhodnocení vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných.....	56
2.6.2 Směry a kritéria rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných	57
2.7 Základní umělecké vzdělávání.....	59
2.7.1 Vyhodnocení základního uměleckého vzdělávání	59
2.7.2 Směry a kritéria rozvoje základního uměleckého vzdělávání.....	59
2.8 Jazykové vzdělávání.....	61
2.8.1 Vyhodnocení jazykového vzdělávání	61
2.8.2 Směry a kritéria rozvoje jazykového vzdělávání	62

2.9	Zájmové vzdělávání	64
2.9.1	Vyhodnocení zájmového vzdělávání	64
2.9.2	Směry a kritéria rozvoje zájmového vzdělávání	65
2.10	Poradenské služby	67
2.10.1	Vyhodnocení poradenských služeb.....	67
2.10.2	Směry a kritéria rozvoje poradenských služeb	68
2.11	Prevence rizikového chování dětí a mládeže	69
2.11.1	Vyhodnocení prevence rizikového chování dětí a mládeže.....	69
2.11.2	Směry a kritéria rozvoje prevence rizikového chování dětí a mládeže.....	70
2.12	Ubytovací zařízení a zařízení školního stravování.....	71
2.12.1	Vyhodnocení školských ubytovacích zařízení a zařízení školního stravování	71
2.12.2	Směry a kritéria rozvoje školských ubytovacích zařízení a zařízení školního stravování	72
2.13	Ústavní výchova (dětské domovy)	74
2.13.1	Vyhodnocení ústavní výchovy.....	74
2.13.2	Záměry a kritéria rozvoje ústavní výchovy.....	74
2.14	Úloha a podpora pedagogických pracovníků	76
2.14.1	Vyhodnocení úlohy a podpory pedagogických pracovníků.....	76
2.14.2	Směry a kritéria rozvoje úlohy a podpory pedagogických pracovníků	77
2.15	Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	79
2.15.1	Vyhodnocení dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení.....	79
2.15.2	Směry a kritéria rozvoje dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení	79
2.16	Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji	80
2.16.1	Vyhodnocení environmentální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji	80
2.16.2	Směry a kritéria rozvoje environmentální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji	81
2.17	Školský portál Pardubického kraje (www.klickevzdelani.cz)	83
3	EKONOMICKÁ ČÁST	84
3.1	Přímé výdaje na vzdělávání krajských a obecních Š/ŠZ za rok 2015 a orientační návrh na období 2016-2020.....	84
3.2	Provozní a investiční výdaje krajských Š/ŠZ za rok 2015 a orientační návrh na období 2016–2020.....	86
3.3	Financování z Evropských strukturálních fondů	89
	SEZNAM PŘÍLOH.....	92
	Příloha č. 1 – Mapa středních a vyšších odborných škol ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji	93
	Příloha č. 2 – Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem podle velikosti ve školním roce 2014/2015	94
	Příloha č. 3 – Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem podle navázání na zaměstnavatele ve šk. roce 2014/2015	95
	Příloha č. 4 – Počet středních škol a počet žáků vzdělávaných na součásti střední škola ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk	96

Příloha č. 5 – Počet žáků a absolventů středních škol podle skupin oborů vzdělání a kategorií dosaženého vzdělání ve školním roce 2014/2015 v Pk	98
Příloha č. 6 – Zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných v SŠ zřizovaných Pk ve šk. roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk.....	101
Příloha č. 7 – Vícečetné zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných v SŠ zřizovaných Pk ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk	104
Příloha č. 8 – Mapa oborů vzdělání ve středních a vyšších odborných školách zřizovaných Pardubickým krajem ve školním roce 2014/2015.....	106

Seznam tabulek

Tabulka 1.1 – Rozloha a počet obyvatel, měst, obcí a škol okresů Pardubického kraje	14
Tabulka 1.2 – Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Pk	17
Tabulka 1.3 – Neumístění uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa.....	18
Tabulka 1.4 – Míra nezaměstnanosti absolventů v dubnu 2015.....	19
Tabulka 1.5 – Nezaměstnaní absolventi středních škol podle oborových skupin v Pk	19
Tabulka 2.1 – Vývoj počtu žáků základních škol.....	25
Tabulka 2.2 – Počet středních škol podle zřizovatele v okresech Pk	28
Tabulka 2.3 – Počet středních škol podle struktury oborů vzdělání v okresech Pk	28
Tabulka 2.4 – Počet žáků středních škol a konzervatoře	29
Tabulka 2.5 – Změny počtu žáků středních škol a konzervatoře.....	30
Tabulka 2.6 – Žáci nově přijatí do 1. ročníku denní formy vzdělávání.....	31
Tabulka 2.7 – Podíly nově přijatých žáků v Pk ve srovnání s ČR.....	34
Tabulka 2.8 – Vývoj počtu nově přijatých žáků v Pk.....	34
Tabulka 2.9 – Kritéria přijímání do středních škol Pk dle DZ ČR	35
Tabulka 2.10 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do oborů vzdělání s MZ	36
Tabulka 2.11 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do nástavbového studia	36
Tabulka 2.12 – Vývoj poměru nově přijatých žáků k všeobec. a odbor. vzdělávání	36
Tabulka 2.13 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do oborů vzdělání s výučním listem	37
Tabulka 2.14 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do 8letých gymnázií.....	37
Tabulka 2.15 – Kapacita a počet žáků středních škol a konzervatoře	42
Tabulka 2.16 – Vývoj podílu nově přijatých žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií	43
Tabulka 2.17 – Počet vyšších odborných škol podle zřizovatele v okresech Pk.....	48
Tabulka 2.18 – Počet studentů vyšších odborných škol	49
Tabulka 2.19 – Počet VOŠ a studentů vzdělávaných na součásti vyšší odborná škola.....	49
Tabulka 2.20 – Počet studentů a absolventů podle skupin oborů vzdělání	49
Tabulka 2.21 – Počet speciálních tříd a počet dětí a žáků se zdravotním postižením	53
Tabulka 2.22 – Počet dětí a žáků individuálně integrovaných podle druhu postižení.....	53
Tabulka 2.23 – Přehled o programu Excellence středních škol.....	57
Tabulka 2.24 – Rozsah činnosti základních uměleckých škol v okresech Pk	59
Tabulka 2.25 – Rozsah jazykového vzdělávání	62
Tabulka 2.26 – Přehled o činnosti školských poradenských zařízení.....	67
Tabulka 2.27 – Počet podpořených projektů v oblasti primární prevence	70
Tabulka 2.28 – Naplněnost dětských domovů	74
Tabulka 2.29 – Počet úvazků učitelů a jejich kvalifikace.....	76
Tabulka 3.1 – Přímé výdaje na vzdělávání podle věkových skupin.....	85
Tabulka 3.2 – Provozní výdaje krajských Š/ŠZ.....	86
Tabulka 3.3 – Investiční a neinvestiční výdaje v souvislosti s péčí o majetek.....	88

Seznam grafů

Graf 1.1 – Vývoj porodnosti v okresech Pardubického kraje v letech 2008 až 2014.....	12
Graf 1.2 – Předpokládaný vývoj porodnosti v Pardubickém kraji v letech 2015 až 2050 ..	12
Graf 1.3 – Projekce počtu dětí, žáků a studentů v Pk v letech 2015 až 2030	14
Graf 1.4 – Obyvatelstvo Pk podle nejvyššího ukončeného vzdělání.....	16
Graf 2.1 – Vývoj počtu dětí v MŠ ve školních letech 2007/2008 až 2014/2015	22
Graf 2.2 – Věkové složení dětí v MŠ.....	22
Graf 2.3 – Vývoj počtu žáků v ZŠ ve školních letech 2007/2008 až 2014/2015	26
Graf 2.4 – Podíl žáků v jednotlivých stupních středního vzdělávání v SŠ a konzervatoři ..	29
Graf 2.5 – Vývoj počtu žáků ve SŠ ve školních letech 2006/2007 až 2014/2015	32
Graf 2.6 – Vývoj počtu narozených dětí Pk a jejich vstup do SŠ.....	41
Graf 2.7 – Mezikrajské srovnání naplněnosti středních škol.....	42
Graf 2.8 – Přehled velikosti středních škol zřizovaných Pardubickým krajem.....	43
Graf 2.9 – Přehled o podílu cizích jazyků ve výuce ZŠ a SŠ	61
Graf 2.10 – Přehled o podílu nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků ZŠ a SŠ	62

Seznam použitých zkratk

CCV Pk	Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	Dětský domov
DDM	Dům dětí a mládeže
DM	Domov mládeže
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ Pk	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pk
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR
ESF	Evropský sociální fond
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská unie
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISŠ	Integrovaná střední škola
MP	Mzdové prostředky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Maturitní zkouška
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NIV	Neinvestiční výdaje
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
OA	Obchodní akademie
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OU	Odborné učiliště
Pk	Pardubický kraj
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
ROP	Regionální operační program
SČMSD	Svaz českých a moravských spotřebních družstev
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SPC	Speciálně pedagogické středisko
SPŠ	Střední průmyslová škola
SŠ	Střední škola
SVČ	Středisko volného času
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna

ŠK	Školní klub
Š/ŠZ	Školy a školská zařízení
UNIV	Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení
VL	Výuční list
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VUR	Vzdělávání pro udržitelný rozvoj
ZO ČSOP	Základní organizace Českého svazu ochránců přírody
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

ÚVOD

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje (DZ Pk) představuje klíčový strategický dokument kraje v oblasti vzdělávání. Zpracován je v přenesené působnosti na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rámcovou strukturu, obsah, termíny předkládání a zveřejňování dlouhodobých záměrů upravuje vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT) č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

DZ Pk vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (DZ ČR) a dále z regionálních specifik rozvoje ekonomiky, trhu práce a společnosti, ze strategických dokumentů rozvoje kraje a dokumentů vztahujících se k rozpočtu kraje, které ovlivňují úroveň vzdělávání, stav a rozvoj vzdělávací soustavy Pardubického kraje (Pk). Navazuje na již zpracované a schválené dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji, zejména na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji 2012–2016 schválený Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 23. 2. 2012.

Materiál je rozdělen do tří tematických částí. První obsahuje souhrnnou charakteristiku kraje z hlediska vzdělanostní struktury obyvatelstva, ekonomického vývoje a zaměstnanosti, popisuje regionální specifika rozvoje společnosti, ekonomiky a trhu práce a jejich vliv na stav a další rozvoj vzdělávání a vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji. Podrobně se zabývá demografickým vývojem počtu dětí, žáků a studentů v příslušných věkových skupinách. Druhá část shrnuje a hodnotí dosažený stav vzdělávací soustavy Pardubického kraje a identifikuje strategické směry jejího rozvoje v jednotlivých oblastech vzdělávání a poskytování školských služeb. Ve věcech rejstříku škol a školských zařízení a přijímání žáků do středních a vyšších odborných škol stanovuje nezbytná kritéria pro rozhodování kraje. Třetí část se zabývá ekonomickými aspekty a obsahuje informace o předpokládaných finančních nárocích na zabezpečení navržených opatření a zdrojích jejich financování, jimiž jsou zejména státní rozpočet, rozvojové programy a fondy Evropské unie.

Uvedená statistická data jsou převzata ze statistiky školství MŠMT (zejména údaje o počtu dětí, žáků a studentů k datu 30. 9. či 31. 10. jednotlivých školních let), ze statistických ročenek Českého statistického úřadu (ČSÚ), Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (MPSV) a údajů Národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Krajský úřad v říjnu roku 2015 předložil materiál Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy v souladu s § 3 odst. 2 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. S přihlédnutím k připomínkám uvedeným ve stanovisku ministerstva (č. j. MSMT-46291/2015-11 ze dne 15. 12. 2015) byl dlouhodobý záměr dopracován. Pracovní verze materiálu byla zaslána také Krajské hospodářské komoře v Pardubickém kraji a Úřadu práce České republiky – krajské pobočce v Pardubicích.

1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ STAV A ROZVOJ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE

Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech. Polohu kraje dále určují sousedící kraje – Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina. Část severovýchodní hranice kraje je zároveň státní česko-polskou hranicí, odtud je kraj ohraničen jižní částí Orlických hor a nejzápadnějšími svahy Hrubého Jeseníku. Jih a jihovýchod je lemován vrchovinnými oblastmi Žďárských vrchů a Železných hor, střed a západ kraje je tvořen úrodnou Polabskou nížinou.

Pardubický kraj je svou rozlohou 4 519 km² pátým nejmenším krajem České republiky (ČR). K 31. 12. 2014 žilo v kraji 516 372 obyvatel. Počtem obyvatel se zařadil na jedenácté místo mezi kraji ČR. Ve struktuře osídlení je Pardubický kraj typický velkým podílem malých sídel. V mezikrajském srovnání má šestý nejvyšší počet obcí a čtvrtý nejnižší průměrný počet obyvatel na 1 obec.

Pardubický kraj je složen ze čtyř okresů. Nejlidnatějším je okres Pardubice, následují okresy Ústí nad Orlicí, Svitavy a Chrudim. V kraji je 451 obcí, z toho 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Z celkového počtu obcí je 38 měst. Sídlním městem kraje je statutární město Pardubice.

V kraji se koncentruje průmysl, ale i komerční a veřejné služby. Průmyslová výroba má pestrú strukturu. Nejsilnější je všeobecné strojírenství, dále pak průmysl textilní, oděvní, kožedělný, nejvyšší podíl na celostátní produkci má průmysl chemický. Významný je zemědělský sektor. Z celkové výměry kraje připadá 60,75 % na zemědělskou půdu, lesy pokrývají 29,0 % rozlohy kraje a vodní plochy 1,35 %. Od roku 2010 převažuje v kraji rostlinná produkce nad živočišnou. Ekonomickou prosperitu výrazně ovlivňuje, že region protíná evropský železniční koridor. Mezinárodní letiště v Pardubicích patří mezi páteřní letiště České republiky. Kraj v posledních letech zaznamenává významný zájem zahraničních investorů, kteří využívají nabídek připravených průmyslových zón. Svoji pozici posilují firmy využívající prudký rozvoj svých oborů, jedná se zejména o oblast telekomunikací, informačních technologií a automobilového průmyslu.

Krásná příroda rovinného i horského charakteru, příznivé klima, významné památky a množství příležitostí k provozování vodních sportů, pěší turistiky, cykloturistiky a zimních sportů předurčují Pardubický kraj pro různorodé aktivity v oblasti cestovního ruchu. Nejvíce hostů navštíví kraj v letních měsících, ze zahraničních návštěvníků nejčastěji z Německa.

1.1 Ekonomický, sociální a demografický vývoj v Pardubickém kraji

Po mírném oživení ekonomiky v letech 2010 a 2011 došlo v roce 2012 a 2013 v Pardubickém kraji k poklesu hrubého domácího produktu. V roce 2014 se v kraji zvýšil podíl zpracovatelského průmyslu na objemu hrubé přidané hodnoty. V průmyslových podnicích rostly tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy rychleji než v letech 2010 až 2012. Mírně vzrostl počet pracovníků, tržby na jednoho zaměstnance byly mezi kraji třetí nejvyšší. Tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele byla mezi kraji čtvrtá nejnižší. Objem základní stavební výroby ve stavebních podnicích s 50 a více

zaměstnanci zaznamenal v roce 2014 v kraji výrazný nárůst, byl druhý nejvyšší v České republice. Počet dokončených bytů meziročně mírně poklesl v rodinných domech a vzrostl v domech bytových. Meziroční růst sklizně obilovin byl v kraji umožněn kombinací větších osevních ploch a vyšších hektarových výnosů ozimé pšenice, sklizeň řepky byla nejvyšší v historii. Rostly stavy skotu a klesaly stavy prasat. V odchovu telat a selat patří kraj k nejlepším.

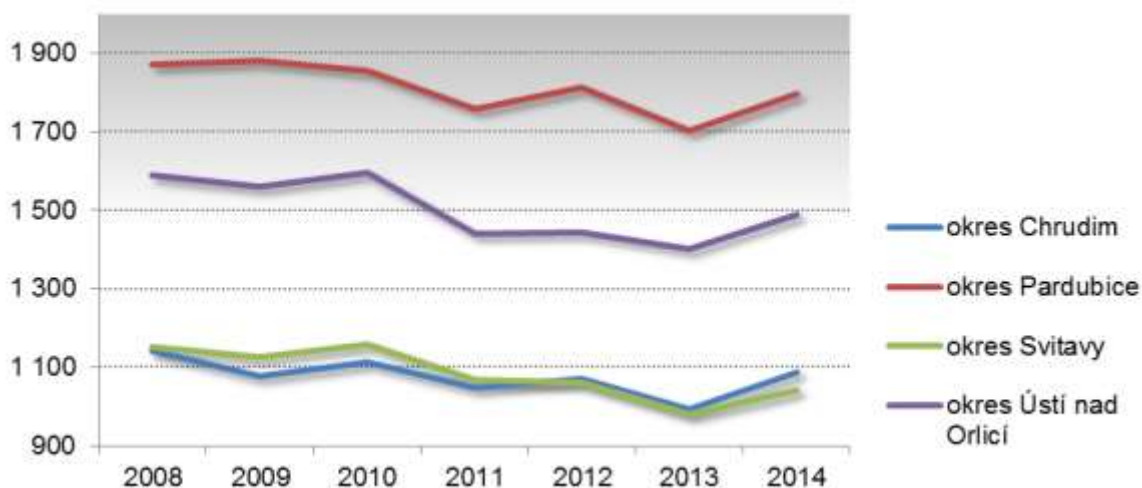
Celkový počet ekonomických subjektů v Pardubickém kraji ke konci roku 2014 dosáhl 116 363, z nich byla u 61 768 zjištěna ekonomická aktivita. V průběhu roku 2014 přibylo v kraji 3 461 nových ekonomických subjektů, více než tři čtvrtiny nových subjektů byly fyzické osoby (především živnostníci). Z hlediska zaměření se nejvíce subjektů orientuje na obchod, ubytování a stravování (26 %), následuje průmysl (15 %), stavebnictví (13 %), profesní, vědecké a technické činnosti (9 %), peněžnictví a pojišťovnictví, zemědělství a lesnictví (po 5 %). V porovnání s rokem 2009 se v kraji zvýšil přepočtený počet zaměstnanců výzkumu o 22 %, což je srovnatelné tempo růstu s republikovým vývojem. Pouze 616 ekonomických subjektů sídlících v kraji má více než 50 zaměstnanců. Přes 1 000 zaměstnanců má 11 subjektů, z toho je 7 průmyslových podniků. Více než třetina subjektů nezaměstnává žádné zaměstnance.

Míra ekonomické aktivity od roku 2012 roste, i když v roce 2014 méně významně. Po poklesu zaměstnanosti vlivem ekonomického útlumu po roce 2008 nastává oživení na trhu práce a počet zaměstnaných osob nejprve mírně a následně zřetelně rostl. Z celkového počtu 263,3 tis. ekonomicky aktivních osob tvořících v roce 2014 v kraji pracovní sílu bylo 246,5 tis. osob zaměstnaných (tj. o 5,4 tis. více než v roce předchozím). Z hlediska postavení v zaměstnání tvoří největší podíl zaměstnaných osob zaměstnanci vč. členů produkčních družstev (84,4 %). V postavení podnikatelů (tj. zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet) působilo v roce 2014 v kraji 15,0 % zaměstnaných osob. Dlouhodobě se projevuje růst podílu podnikatelů.

Počet zaměstnaných v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) v minulých letech klesal, v roce 2014 mírně vzrostl, a to zejména díky průmyslu. Podíl sekundárního sektoru na celkové zaměstnanosti (45,4 %) byl v roce 2014 mezi kraji třetí nejvyšší. Zaměstnanost v terciárním sektoru (v tržních i netržních službách) klesla poprvé od roku 2009 pod 50 % na 49,8 % a byla mezi kraji třetí nejnižší. Podíl primárního sektoru (zemědělství a lesnictví) na celkové zaměstnanosti mírně klesl na 4,7 % a byl obdobně jako v předchozích letech v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší.

Od roku 2009 se růst počtu obyvatel zpomaloval až do roku 2013, kdy již byl zaznamenán úbytek. V roce 2014 počet obyvatel v kraji opět vzrostl. K 31. 12. 2014 žilo na území Pardubického kraje 516 372 obyvatel, z toho 255 137 mužů a 261 235 žen. Ve srovnání s rokem 2013 se počet obyvatel zvýšil o 387 osob. Přirozenou měrou počet vzrostl o 287 osob a stěhováním přibylo 100 obyvatel. Stěhováním se počet obyvatel snížil v okresech Ústí nad Orlicí a Svitavy, zvýšení bylo zaznamenáno v okresech Pardubice a Chrudim. Porodnost v kraji meziročně vzrostla, úmrtnost poklesla. Z hlediska věkové struktury obyvatelstva pokračoval pokles počtu obyvatel ve věkové skupině 15–64 let a růst ve skupině 65letých a starších.

Naplňenost škol nižších stupňů je značně ovlivněna vývojem porodnosti. Vývoj porodnosti v okresech Pardubického kraje v letech 2008 až 2014 ukazuje graf 1.1.

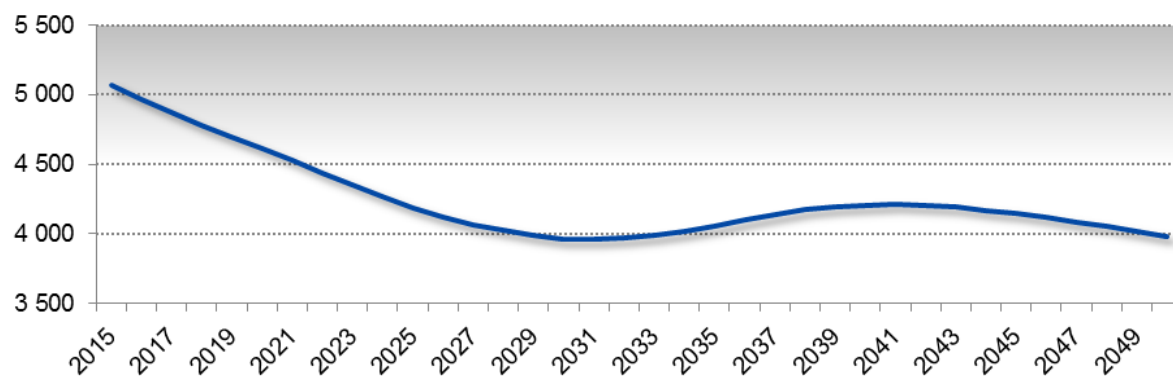
Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.1 – Vývoj porodnosti v okresech Pardubického kraje v letech 2008 až 2014

Vzhledem k relativně silným ročníkům dětí narozených v letech 2006–2010 počet dětí v mateřských školách (MŠ) a žáků v základních školách (ZŠ) mírně roste. Počet žáků středních škol (SŠ) klesá vlivem nízké porodnosti v 90. letech minulého století. Počet studentů vysokých škol (VŠ) po předchozím zřetelném nárůstu stagnoval a začíná postupně klesat. Snížil se počet studentů s bydlištěm v kraji.

Počet obyvatel Pardubického kraje bude, stejně jako ve většině ostatních krajů, postupně klesat. Podle výsledků projekce obyvatelstva zpracované ČSÚ lze předpokládat, že počet obyvatel Pardubického kraje bude klesat a v roce 2050 dosáhne 487 tis. osob, což je o 29 tis. osob méně než v současné době. Maximální počet narozených dětí byl v kraji zaznamenán v roce 2008 v rámci poslední vlny zvýšené porodnosti. V následujících letech se již počet narozených dětí snižoval a jiný trend se nepředpokládá ani v budoucnu.

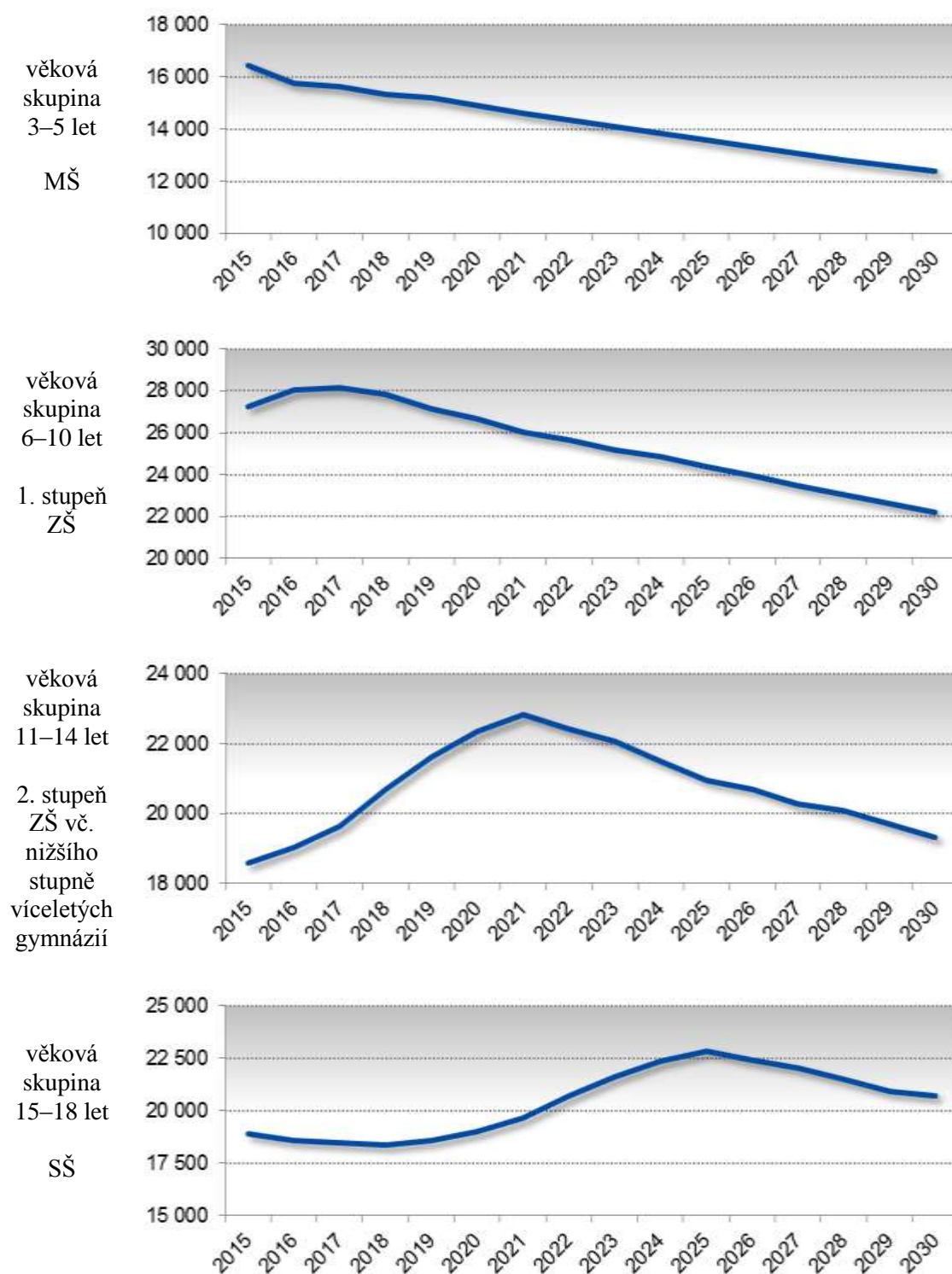
V Pardubickém kraji by se mělo rodit nejméně dětí (méně než čtyři tisíce ročně) kolem roku 2030. Díky vyšší porodnosti v prvním desetiletí tohoto století sice dojde po roce 2030 k mírnému zvýšení počtu narozených, ale nejpozději po roce 2042 by měly počty narozených dětí opět klesat, jak ukazuje graf 1.2.

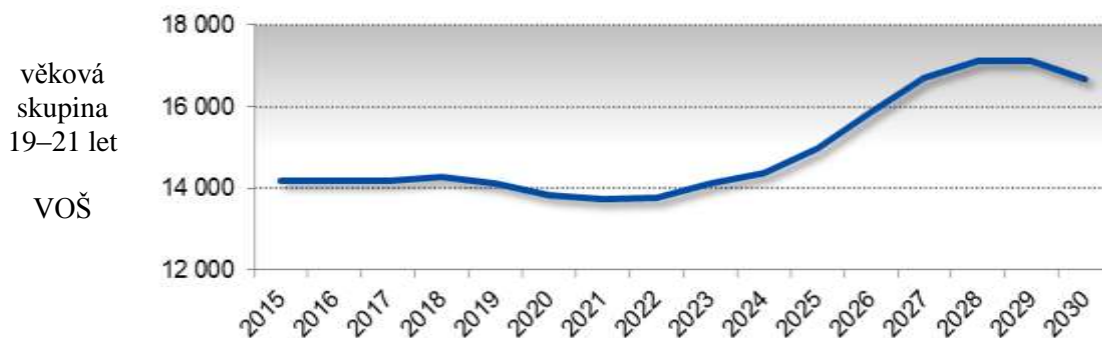

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.2 – Předpokládaný vývoj porodnosti v Pardubickém kraji v letech 2015 až 2050

Projekci vývoje počtu dětí, žáků a studentů ve věkových kohortách 3–5 let (MŠ), 6–10 let (1. stupeň ZŠ), 11–14 let (2. stupeň ZŠ vč. nižšího stupně víceletých gymnázií), 15–18 let (SŠ) a 19–21 let (VOŠ) v Pardubickém kraji v letech 2015 až 2030 (bez vlivu vnitřní i zahraniční migrace obyvatelstva) znázorňuje graf 1.3.

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.3 – Projekce počtu dětí, žáků a studentů v Pk v letech 2015 až 2030

Rozmístění a velikost jednotlivých škol a školských zařízení výrazně ovlivňuje nízká hustota obyvatelstva a nerovnoměrné osídlení Pardubického kraje. Rozlohu, počet obyvatel, měst, obcí a škol (podle druhů škol) ve školním roce 2014/2015 bez rozlišení zřizovatele v okresech Pardubického kraje ukazuje tabulka 1.1.

Tabulka 1.1 – Rozloha a počet obyvatel, měst, obcí a škol okresů Pardubického kraje

	Okres			
	Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí nad Orlicí
Rozloha v km ²	993	880	1 379	1 267
Počet obcí	108	112	116	115
Počet měst	13	8	7	10
Počet obyvatel	104 148	169 248	104 495	138 481
z toho ve věku 0–14	15 622	25 556	15 988	21 603
Počet MŠ	55 (1)	85 (1)	84 (1)	95 (1)
Počet ZŠ	49 (3)	56 (1)	64 (4)	82 (7)
Počet SŠ	13 (9)	23 (16)	16 (13)	21 (19)
Počet konzervatoří	0	1 (1)	0	0
Počet VOŠ	1 (1)	3 (1)	3 (2)	2 (2)

Poznámka: V závorce je uveden počet škol zřizovaných Pardubickým krajem.

Zdroj dat: ČSÚ

Pro rozhodování o vývoji a rozvoji sítě škol a školských zařízení (Š/ŠZ) Pardubického kraje je **nutné respektovat jejich nezbytné (historicky a geograficky) územní rozložení a zachovat žádoucí spektrum oborů vzdělání v návaznosti na potřeby trhu práce**. Mapa s územním rozložením středních a vyšších odborných škol bez rozlišení zřizovatele ve školním roce 2014/2015 (bez 4 škol pouze s oborem Praktická škola jednoletá nebo dvouletá) je zobrazena v **příloze č. 1**.

Mapa s územním rozložením středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem (bez 3 škol pouze s oborem Praktická škola jednoletá a dvouletá) a rozlišením podle velikosti (počtu vzdělávaných žáků a studentů) ve školním roce 2014/2015 je zobrazena v **příloze č. 2**. Ve školním roce 2014/2015 vzdělávalo nad 350 žáků či studentů 18 krajských škol, od 251 do 350 žáků či studentů 24 krajských škol, od 201 do 250 žáků či studentů 5 krajských škol a do 200 žáků 7 krajských škol.

1.2 Vzdělanostní struktura obyvatel Pardubického kraje

Vzdělanostní struktura obyvatel je jedním ze základních faktorů ovlivňujících další rozvoj společnosti. Nároky na kvalifikovanou pracovní sílu a tedy na celý vzdělávací systém se stále zvyšují. Ubývá málo kvalifikovaných pracovních míst a roste počet míst s vyššími kvalifikačními požadavky. Ve vývoji vzdělanostní struktury obecně dochází ke snižování podílu obyvatel se základním vzděláním a zvyšování podílu obyvatel se středoškolským a vysokoškolským vzděláním (starší obyvatelstvo s nižším stupněm vzdělání je nahrazováno mladším s vyšším vzděláním). Tyto přirozené trendy jsou v jednotlivých oblastech posilovány nebo oslabovány procesem migrace.

V Pardubickém kraji mladší generace častěji dosahuje vyššího stupně vzdělání než ostatní věkové skupiny obyvatelstva. Více než dvě pětiny obyvatel kraje ve věku 20 až 34 let mají studium ukončené maturitní zkouškou. Ve věkové skupině 25 až 29 let má pětina osob vysokoškolské vzdělání. Faktorem podporujícím vzdělanost mladší generace je rozšiřování studijních možností ve středních a vysokých školách (vznik nových škol a oborů).

Mezi obyvateli Pardubického kraje ve věku 35 až 69 let je nejsilněji zastoupena skupina vyučených. S rostoucím věkem se zvyšuje podíl osob se základním vzděláním a zároveň klesá podíl obyvatel s vyšším stupněm vzdělání. Ve věku 50 až 69 let je v porovnání s ostatními věkovými skupinami nejvyšší podíl vyučených. Bez vzdělání je méně než půl procenta 15letých a starších. Rozložení osob podle věku, které nedosáhly ani základní vzdělání, je poměrně vyrovnané.

Dvě třetiny obyvatel kraje s ukončeným vzděláním maturitní zkouškou studovaly ve středních odborných školách a pětina v gymnáziích. Absolventi středních odborných škol studovali především technické obory. Mezi vysokoškolsky vzdělanými jsou silně zastoupeny obory příprava učitelů a pedagogika, technické obory a dále společenské vědy. Mladší věkové skupiny častěji získaly vysokoškolský titul v oboru informatika, obchod, řízení a správa a společenské vědy.

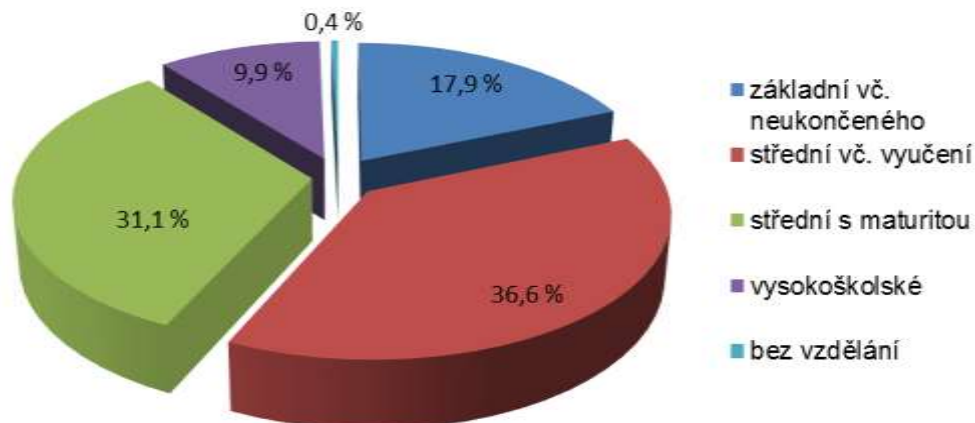
Mezi zaměstnanci jsou více zastoupeni absolventi oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou a vysokých škol. Nadprůměrné zastoupení vysokoškolsky vzdělaných je mezi zaměstnavateli. Mezi nezaměstnanými je výrazně vyšší zastoupení osob se základním vzděláním a také vyučených, podíl absolventů vysokých škol je minimální.

Podle dat sčítání lidu, domů a bytů 2011, které poskytlo podrobnější údaje za oblast vzdělávání, lze konstatovat:

- v populaci kraje je vyšší podíl vyučených a nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných než v ČR (ostatní vzdělanostní stupně jsou zastoupeny srovnatelně)
- úroveň vzdělanosti je u mladší generace vyšší než u generace starší
- ženy nižší věkové kategorie dosahují vyššího stupně vzdělání než muži
- nejčastějším typem středního vzdělání s maturitou je střední odborné
- mladší generace častěji získává vysokoškolský titul (1/3 titul bakalářský)
- ženy mají častěji bakalářské vzdělání, muži magisterské nebo doktorské
- nejvíce vysokoškolsky vzdělaných má pedagogické vzdělání
- obyvatelé s vyšší úrovní vzdělání se koncentrují do velkých center a okolí

V populaci Pardubického kraje ve věku 15 a více let měla největší zastoupení vzdělanostní skupina vyučených (36,6 %). Následovala skupina osob s úplným středním

vzděláním s maturitou (31,1 %), která zahrnuje také nástavbové a vyšší odborné vzdělání. Třetí nejpočetnější byla vzdělanostní skupina se základním vzděláním včetně neukončeného (17,9 %). Ukončené vysokoškolské vzdělání mělo 9,9 % z populace 15letých a starších, 0,4 % bylo bez vzdělání. Obyvatelstvo Pardubického kraje podle nejvyššího ukončeného vzdělání ze zjištěných hodnot (nezjištěno 4,1 %) ukazuje graf 1.4.

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.4 – Obyvatelstvo Pk podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Z hlediska odvětví ekonomické činnosti pracuje nadprůměrný podíl osob se základním vzděláním pouze v zemědělství a lesnictví. Vyučení mají výrazně nadprůměrné zastoupení u pracovníků ve stavebnictví. Více než polovina pracovníků ve veřejné správě a ve zdravotnictví má střední vzdělání s maturitou. Vysokoškolsky vzdělaní jsou silně zastoupeni v odvětví vzdělávání, nadprůměrný podíl pracuje také v odvětví veřejná správa a v oblasti zdravotní a sociální péče. Nejméně vysokoškolsky vzdělaných pracuje v dopravě a skladování.

Územní rozložení obyvatel Pardubického kraje podle vzdělanosti je poměrně nerovnoměrné. Obecně platí, že obyvatelé krajského města a větších center (Chrudim, Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Žamberk, Vysoké Mýto, Česká Třebová) a také obyvatelé obcí, které leží v blízkém okolí těchto center, dosahují vyššího stupně vzdělání než obyvatelé malých obcí, které se nacházejí ve větší vzdálenosti od velkých měst. Dalším faktorem je také věková struktura obyvatelstva, v malých obcích ležících mimo velká centra žijí většinou příslušníci starší generace, u které je obvyklá nižší úroveň vzdělanosti. Patrná je také souvislost mezi úrovní vzdělání, ekonomickou aktivitou obyvatelstva a územním rozložením. Mezi obyvateli oblastí s vyšší nezaměstnaností (Moravskotřebovsko, Svitavsko) je nadprůměrný podíl osob se základním vzděláním a vyučených. Naopak na Pardubicku, kde je nejvyšší úroveň vzdělanosti obyvatelstva, je nezaměstnanost nižší. Relativně nejvíce vysokoškolsky vzdělaných žije v okrese Pardubice, kde je nejen nejvíce pracovních příležitostí vhodných pro tuto vzdělanostní skupinu, ale také možnost získat vysokoškolský titul v oborech, které nabízí Univerzita Pardubice.

1.3 Zaměstnanost v Pk a uplatnitelnost absolventů škol

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ tvořilo v roce 2014 pracovní sílu v kraji 263,3 tis. osob, tj. přibližně stejný počet ve srovnání s předchozím rokem a zároveň o 8,4 tis. více proti stavu před pěti lety. Na změny ve struktuře pracovní síly podle věku působí nejen demografické vlivy, ale také mění se míra ekonomické aktivity u nejmladších (prodlužující se příprava na povolání) a nejstarších věkových kategorií (prodlužování věku pro odchod do důchodu).

Zaměstnanost v Pardubickém kraji a České republice ve vybraných odvětvích podle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) zjištěná prostřednictvím výběrového šetření pracovních sil ČSÚ v roce 2014 ukazuje tabulka 1.2.

Tabulka 1.2 – Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Pk (v %)

Odvětví	Pardubický kraj	Česká republika
Zemědělství, lesnictví a rybářství	4,7	2,7
Těžba a dobývání		0,7
Zpracovatelský průmysl	34,4	26,7
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	0,6	1,1
Zásobování vodou; činnosti související s odpady	1,2	1,1
Stavebnictví	9,1	8,3
Průmysl (vč. stavebnictví)	45,4	38,0
Velkoobchod a maloobchod; opr. mot. vozidel	11,8	11,9
Doprava a skladování	5,4	5,9
Ubytování, stravování a pohostinství	3,1	3,9
Informační a komunikační činnosti	1,5	3,0
Peněžnictví a pojišťovnictví	1,9	2,4
Činnosti v oblasti nemovitostí	0,5	0,9
Profesní, vědecké a technické činnosti	3,6	4,5
Administrativní a podpůrné činnosti	1,2	2,6
Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezpečení	5,2	6,4
Vzdělávání	5,7	6,6
Zdravotní a sociální péče	7,0	7,1
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	0,9	1,6
Ostatní činnosti	1,4	1,8
Služby	49,8	59,2

Vzdělanost pracovní síly v kraji roste, nadále však nedosahuje republikové úrovně. Podíl vysokoškoláků na pracovní síle vzrostl v kraji v roce 2014 na 18,6 %, před pěti lety se pohyboval kolem 14 % (za průměrem ČR zaostává o 3,4 procentního bodu). Rovněž podíl středoškoláků s maturitou na pracovní síle v kraji republikové hodnoty nedosahoval. Počet i podíl středoškoláků bez maturity včetně vyučených se po předchozím dlouhodobém poklesu v roce 2014 oproti minulému roku zvýšil (o 3,5 tis. osob na 40,9 %) a průměrnou republikovou hodnotu převyšoval o 5 procentních bodů.

Počet neumístěných uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa k 30. 9. 2014 v České republice a Pardubickém kraji ukazuje tabulka 1.3.

Tabulka 1.3 – Neumístění uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa

Území	Evidovaní uchazeči		Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo	Podíl nezaměstnaných osob v %		
	Celkem	z toho dosažitelní ve věku 15–64 let		Celkem	Muži	Ženy
Česká republika	529 098	512 606	9,4	7,26	6,89	7,63
Pardubický kraj	20 972	20 418	5,3	5,91	5,37	6,47
okres Chrudim	4 475	4 278	8,6	6,13	5,47	6,82
okres Pardubice	5 814	5 645	4,1	5,00	4,52	5,51
okres Svitavy	5 262	5 207	7,9	7,41	6,76	8,09
okres Ústí n. O.	5 421	5 288	3,9	5,70	5,28	6,14

Zdroj dat: MPSV

Podíl nezaměstnaných osob (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let) byl ke konci září roku 2014 v ČR 7,26 % a v Pk 5,91 %, tj. v mezikrajském srovnání čtvrtý nejnižší podíl nezaměstnaných. U mužů byla krajská úroveň (5,37 %) nižší oproti celostátní o 1,52 procentního bodu. Podíl nezaměstnaných žen byl v kraji 6,47 %, což je 1,16 procentního bodu pod celostátním průměrem. Na úřadech práce bylo evidováno 20 972 nezaměstnaných osob, z toho 20 418 dosažitelných uchazečů ve věku 15–64 let, kteří mohli bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa. Volných pracovních míst hlášených úřadům práce bylo v kraji ke konci září 3 978 (na 1 místo tak připadalo 5 uchazečů o zaměstnání). Mezi okresy byl nejnižší podíl nezaměstnaných na Pardubicku – 5,00 %, nejvyšší v okrese Svitavy – 7,41 %. Nejpříznivější poměr mezi uchazeči a volnými místy byl v okresech Ústí nad Orlicí a Pardubice, na 1 volné místo zde připadali 4 uchazeči. Naopak 8 uchazečů připadalo na volnou pozici v okrese Svitavy a 9 v okrese Chrudim.

Při úpravách struktury škol a jejich oborového portfolia je jedním z nejdůležitějších hledisek uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce. K objektivnímu posouzení nezaměstnanosti absolventů je využíván ukazatel míry nezaměstnanosti absolventů, který vyjadřuje, kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání (případně skupiny oborů vzdělání) zůstalo k 30. dubnu následujícího roku bez zaměstnání. Nejnižší míru nezaměstnanosti v kraji v dubnu 2015 vykazovali absolventi v oborech kategorie dosaženého středního vzdělání K (gymnazisté), neboť větší část těchto absolventů pokračuje v terciálním studiu. Relativně nižší byla rovněž míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (kategorie M, bez odborného výcviku). Naopak nejvyšší nezaměstnanosti dosahují absolventi s výučním listem (kategorie E a H) a absolventi středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L), což je obecný trend v celé ČR.

Přehled o míře nezaměstnanosti absolventů středních škol v denní formě vzdělávání podle kategorií vzdělání v dubnu 2015 dává tabulka 1.4.

Tabulka 1.4 – Míra nezaměstnanosti absolventů v dubnu 2015

Kategorie dosaženého středního vzdělání	Pardubický kraj	Česká republika
S maturitní zkouškou "K" (gymnaziální)	3,1 %	3,8 %
S maturitní zkouškou (bez odborného výcviku) "M"	9,1 %	9,6 %
S maturitní zkouškou (vč. odborného výcviku) "L/0" a nástavbové studium "L/5"	13,4 %	14,0 %
S výučním listem "H" a "E"	11,0 %	13,7 %

Zdroj dat: NÚV

Následující tabulka 1.5 uvádí hodnoty nezaměstnanosti za duben 2015 v členění podle kategorií dosaženého vzdělání a podle skupin oborů vzdělání v Pardubickém kraji. Pro větší vypovídající hodnotu ukazatele míry nezaměstnanosti je uveden počet absolventů roku 2014 a počet nezaměstnaných absolventů v dubnu 2015. Nejsou zpracovány hodnoty u skupin oborů, které se v dané kategorii vzdělání v kraji nevyučují nebo které mají velmi nízký počet absolventů.

Tabulka 1.5 – Nezaměstnaní absolventi středních škol podle oborových skupin v Pk

Skupina oborů (kód a název)	Počet absolventů (2014); počet nezaměstnaných absolventů; míra nezaměstnanosti v %		
	s VL (E a H)	s MZ (L/0 a L/5)	s MZ (M)
16 Ekologie a ochrana životního prostředí			22; 0; 0,0 %
18 Informační technologie			121; 17; 14,0 %
23 Strojírenství a strojírenská výroba	302; 23; 7,6 %	79; 7; 8,9 %	45; 3; 6,7 %
26 Elektrotechnika, telekom. a výp. technika	138; 11; 8,0 %	81; 6; 7,4 %	84; 6; 7,1 %
28 Technická chemie a chemie silikátů			52; 2; 3,8 %
29 Potravinářství a potravinářská chemie	93; 16; 17,2 %		30; 9; 30,0 %
31 Textilní výroba a oděvnictví	2; 2; 100,0 %		9; 2; 22,2 %
33 Zpracování dřeva a výr. hud. nástrojů	57; 7; 12,3 %	23; 1; 4,3 %	
34 Polygrafie, zprac. papíru, filmu a fotograf.	34; 1; 2,9 %	22; 5; 22,7 %	13; 4; 30,8 %
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	172; 23; 13,4 %	10; 1; 10,0 %	106; 8; 7,5 %
37 Doprava a spoje			34; 0; 0,0 %
39 Speciální a interdisciplinární obory	8; 0; 0,0 %	54; 1; 1,9 %	
41 Zemědělství a lesnictví	194; 26; 13,4 %		134; 16; 11,9 %
43 Veterinářství a veterinární prevence			19; 3; 15,8 %
53 Zdravotnictví	30; 2; 6,7 %		130; 2; 1,5 %
63 Ekonomika a administrativa			419; 42; 10,0 %
64 Podnikání v oborech, odvětví		60; 13; 21,7 %	
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	206; 23; 11,2 %	41; 8; 19,5 %	103; 15; 14,6 %
66 Obchod	28; 3; 10,7 %	22; 7; 31,8 %	
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost			34; 4; 11,8 %
69 Osobní a provozní služby	77; 11; 14,3 %	31; 7; 22,6 %	
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	12; 1; 8,3 %		132; 7; 5,3 %
78 Obecně odborná příprava			156; 9; 5,8 %
79 Obecná příprava – gymnázia			1 016; 32; 3,1 %
82 Umění a užité umění	5; 1; 20,0 %		41; 4; 9,8 %

Zdroj dat: NÚV

Absolventy škol lze z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce považovat za rizikovou skupinu, ve srovnání s ostatními uchazeči o zaměstnání je znevýhodňuje nedostatek

pracovních zkušeností a návyků. Získání odborných znalostí a dovedností vyžadovaných reálnou praxí v průběhu středoškolského vzdělávání zvyšuje možnosti absolventů škol se bezproblémově začlenit do pracovního procesu.

Ve středních školách zřizovaných Pardubickým krajem se daří rozvíjet spolupráci škol a regionálních zaměstnavatelů, a to zejména v oblasti odborné výuky, která představuje klíčovou složku přípravy žáků z hlediska jejich postojů k práci a úrovně získaných kompetencí. Významným motivačním prvkem potenciálních zaměstnavatelů je poskytování stipendií žákům, kteří si osvojují dobré pracovní návyky. Firemní stipendium ve školním roce 2014/2015 nabízely žákům středních škol v Pardubickém kraji např. firmy REHAU, s.r.o., RWE Česká republika a.s., České dráhy, a.s., Cerea, a.s., INA Lanškroun s.r.o. a FOREZ s.r.o., Ostrov. Většina středních škol také v posledních letech získala ke zlepšení kvality poskytovaného vzdělávání od podnikatelských subjektů finanční prostředky či hmotné dary (např. vybavení odborných učeben a laboratoří, výukový materiál a učební pomůcky). Mezi další rozvíjející se formy spolupráce patří stáže a proškolení učitelů odborných předmětů a praktického vyučování ve firmách, využívání odborníků z praxe ve výuce, při zpracování odborných prací žáků a jako dalších členů v komisích pro závěrečné a maturitní zkoušky.

Za podpory Pardubického kraje se zástupci podnikatelské sféry aktivně zapojují do volby střední školy či oboru vzdělání uchazečů o studium, a to zejména působením na rodiče žáků a výchovné (kariérní) poradce v základních školách. Firmy se účastní společně se školami burz škol, dnů otevřených dveří jednotlivých škol a organizují vlastní prezentační dny pro širokou veřejnost.

Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem navázaných na zaměstnavatele je zobrazena v **příloze č. 3**. Celkem 11 krajských škol je navázaných na významné a strategické zaměstnavatele v regionu (např. Synthesia, a.s. – SPŠ chemická Pardubice; Iveco Czech Republic, a. s., Škoda Auto, a.s. – SŠ automobilní Holice, ISŠ technická Vysoké Mýto a SŠ automobilní Ústí nad Orlicí; RWE Česká republika a.s. – SOU plynárenské Pardubice; Bühler CZ s.r.o. – SŠ obchodu, řemesel a služeb Žamberk; CZ LOKO, a.s. – VOŠ a SŠ technická Česká Třebová; REHAU, s.r.o. – SOU Svitavy; ERA spol. s.r.o., RETIA, a.s. – SPŠ elektrotechnická a VOŠ Pardubice; Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o. – SŠ chovu koní a jezdeckví Kladruby nad Labem; Konsorcium výrobních firem regionu Orlicka: Isolit-Bravo, spol. s r.o., ZEZ SILKO, s.r.o., Bühler CZ s.r.o., OEZ s.r.o., Rieter CZ s.r.o. a FOREZ s.r.o., Ostrov – Průmyslová střední škola Letohrad) a 20 na ostatní zaměstnavatele (výrobní podniky, živnostníky, nemocnice). Mezi ostatních 23 krajských škol byla zařazena gymnázia, obchodní akademie a školy bez vazeb na zaměstnavatele.

2 VYHODNOCENÍ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE A SMĚRY A KRITÉRIA JEJÍHO ROZVOJE

2.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, životních hodnot a mezilidských vztahů. Vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání. Poskytuje také speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.1.1 Vyhodnocení předškolního vzdělávání

V Pardubickém kraji ve školních letech 2010/2011 až 2014/2015 vzrostl počet mateřských škol, a to jak zřizovaných obcí, tak zřizovaných privátním sektorem. Ve školním roce 2010/2011 poskytovalo předškolní vzdělávání 305 běžných MŠ zřizovaných obcemi (z toho 96 MŠ jako součást spojeného subjektu se školou základní) a 2 MŠ soukromé (z toho 1 bilingvní spojená se základní školou). Síť mateřských škol dále dotvářelo 6 MŠ speciálních, z toho 5 zřizovaných Pardubickým krajem a 1 obcí.

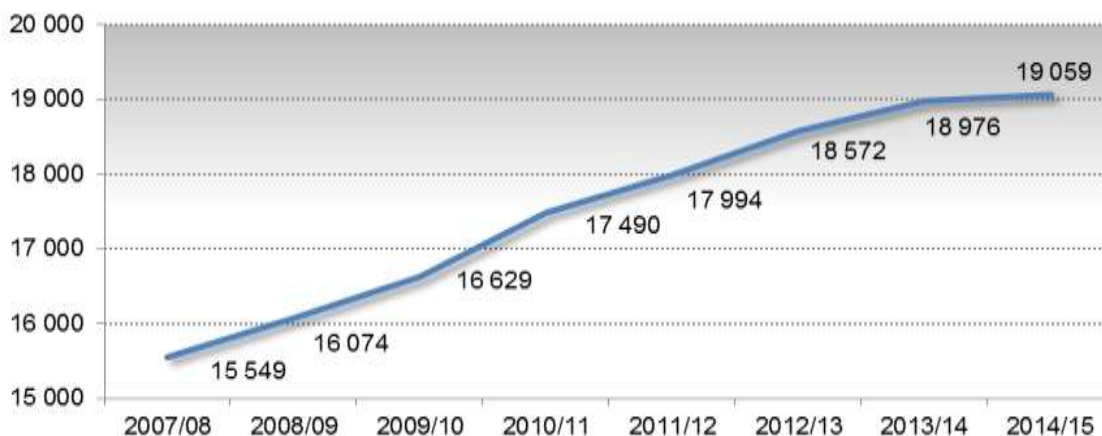
Ve školním roce 2012/2013 přibyla první církevní MŠ (zřizovatelem Sbor Církve bratrské v Pardubicích) jako součást spojeného subjektu se základní školou, dále 1 obecní a 1 soukromá. Ve školním roce 2013/2014 začala poskytovat předškolní vzdělávání 1 nová obecní MŠ spojená se ZŠ a 1 soukromá, která je součástí soukromé střední školy. Od září 2014 přibyla 1 MŠ obecní a 1 soukromá spojená se ZŠ.

Ve školním roce 2014/2015 bylo v Pardubickém kraji celkem 308 běžných MŠ zřizovaných obcemi, z toho 101 bylo součástí základních škol. Předškolní vzdělávání dále poskytovalo 5 soukromých MŠ (z toho 1 bilingvní spojená se základní školou a 1 spojená se střední školou) a 1 církevní (spojená se základní školou). Síť mateřských škol dále tvořilo 5 speciálních mateřských škol, z toho 1 zřizovaná obcí a 4 Pardubickým krajem. Tyto školy byly součástí spojeného subjektu se ZŠ.

Výrazně stoupal počet dětí navštěvujících mateřskou školu. Ke dni 30. 9. 2014 bylo zapsáno celkem 18 848 dětí v 769 běžných třídách MŠ (17 256 dětí v 708 třídách ke dni 30. 9. 2010). Z celkového počtu dětí bylo přijato s polodenní docházkou 13 dětí (29 dětí ve školním roce 2010/2011). V souladu se zákonem č. 117/1995 Sb., o státní podpoře, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje podmínky pro pobyt dítěte v MŠ nepřevyšující 5 dnů v měsíci nebo 4 hodiny denně, bylo přijato 23 dětí (306 dětí ve školním roce 2010/2011).

Ve speciálních třídách bylo ve školním roce 2014/2015 zapsáno celkem 211 dětí v 16 třídách, všechny na celodenní docházkou. Ve školním roce 2010/2011 bylo zapsáno 234 dětí v 17 speciálních třídách, 2 děti byly přijaty na polodenní a 2 na omezenou docházkou. Počet dětí individuálně integrovaných v běžných třídách MŠ se během let příliš nelišil. Ve školním roce 2010/2011 se jednalo o 84 dětí a v roce 2014/2015 o 83 dětí.

Stoupající tendenci počtu dětí zapsaných do mateřských škol v Pardubickém kraji od školního roku 2007/2008 ukazuje graf 2.1.

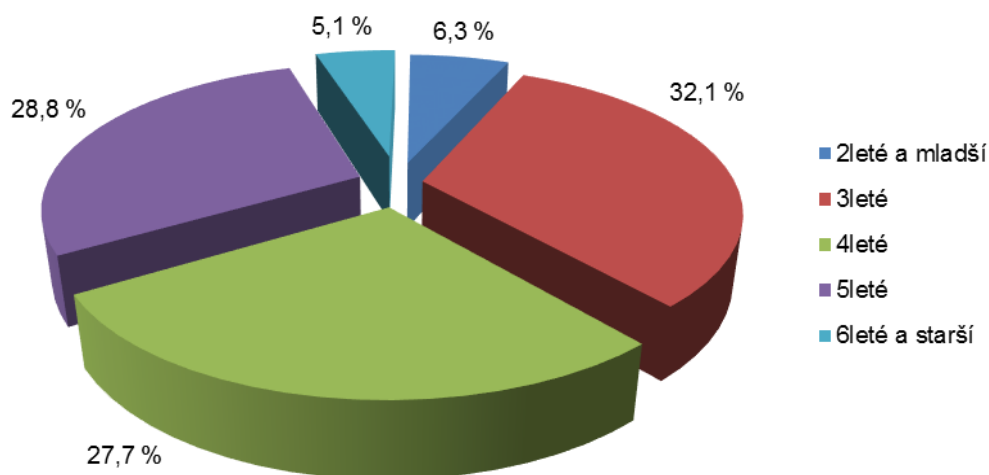

Graf 2.1 – Vývoj počtu dětí v MŠ ve školních letech 2007/2008 až 2014/2015

Průměrná naplněnost tříd ve školním roce 2014/2015 byla 24,51 dětí na jednu běžnou třídu a 13,19 dětí na jednu třídu speciální. Ve školním roce 2010/2011 byla průměrná naplněnost běžné třídy 24,37 dětí a třídy speciální 13,76 dětí.

V souladu s ustanovením § 23 odst. 3 a 4 školského zákona povolili zřizovatelé ve školním roce 2014/2015 výjimku z nejnižšího počtu dětí ve třídě 2 mateřským školám, ve školním roce 2010/2011 byla výjimka udělena 3 mateřským školám.

Z celkového počtu dětí navštěvovalo ve školním roce 2014/2015 MŠ 2 534 dětí mladších tří let (2 330 dětí ve školním roce 2010/2011). Ve školním roce 2014/2015 chodilo poslední rok před zahájením povinné školní docházky do MŠ 6 453 dětí (5 768 dětí ve školním roce 2010/2011). Věkové složení dětí MŠ v Pardubickém kraji ve školním roce 2014/2015 ukazuje graf 2.2.

Graf 2.2 – Věkové složení dětí v MŠ

Ve školním roce 2014/2015 se ve větší míře dařilo vyhovět zvýšenému zájmu zákonných zástupců o umístění dětí do předškolního vzdělávání, přesto nebylo umístěno 1 806 dětí (v předchozím školním roce 2 265 dětí). Většinou se jednalo o děti mladší tří let.

Během posledních tří let se výrazně snížil počet dětí zapsaných na polodenní či omezenou docházku.

V několika třídách mateřských škol se děti vzdělávaly podle Montessori či Waldorfské pedagogiky. Mnohé MŠ se přihlásily do projektu Zdravá mateřská škola. Ve více jak polovině mateřských škol byly děti formou zájmových kroužků seznamovány se základy cizího jazyka dle Národního plánu výuky cizích jazyků.

Mateřské školy v Pardubickém kraji se také zapojily do různých dotačních a rozvojových programů vyhlašovaných MŠMT, např. do rozvojového programu Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání, ze kterého čerpalo 49 MŠ finanční prostředky ve výši 2.309.453 Kč. Dále se MŠ zapojovaly do výzev MŠMT č. 48 a č. 56, kde se snažily získat prostředky např. na další vzdělávání pedagogických pracovníků a nákup pomůcek pro podporu polytechnického vzdělávání.

Předškolní vzdělávání se uskutečňuje rovněž v přípravných třídách základních škol. V Pardubickém kraji byly ve školním roce 2014/2015 zřízeny 4 přípravné třídy, z nichž 1 při škole zřizované obcí (ZŠ Moravská Třebová, Čs. armády 179, okres Svitavy) a 3 při školách zřizovaných Pardubickým krajem (ZŠ praktická Česká Třebová, ZŠ Lanškroun, nám. A. Jiráka 140 a Speciální MŠ, ZŠ a praktická škola Pardubice), což je o 2 třídy méně než ve školním roce 2010/2011. Třídy byly postupně utlumeny z důvodu nenaplněnosti.

2.1.2 Směry a kritéria rozvoje předškolního vzdělávání

Problematickou oblastí byla dostupnost předškolního vzdělávání. V posledních dvou školních letech se situace zlepšuje. Ve školním roce 2014/2015 došlo k výraznému poklesu počtu žádostí o přijetí, jimž nebylo vyhověno. Současně se zvýšil počet zapsaných dětí mladších tří let. Do budoucna se očekává nárůst počtu dětí v této věkové kategorii účastnících se předškolního vzdělávání (také v souvislosti s možným vznikem firemních mateřských škol zřizovaných podle ustanovení § 34 odst. 8 školského zákona).

V dalších letech se již začne projevovat snížení počtu narozených dětí v Pardubickém kraji po roce 2010. Pardubický kraj proto podpoří navýšení kapacit mateřských škol jen v místech aktuální potřeby, kdy v posuzované lokalitě nebude dostatek volných stávajících kapacit mateřských škol. Při navyšování těchto kapacit bude zvažována možnost využití v následujícím období i pro jiné účely (volnočasové aktivity, sociální služby apod.). Pracovníci odboru školství a kultury budou pokračovat ve spolupráci se zřizovateli mateřských škol při mapování demografického vývoje ve spádových oblastech MŠ, aby bylo možné včas reagovat na případně změny v zájmu o předškolní vzdělávání.

Cílem předškolního vzdělávání je vytvořit základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání dětí, které dosáhnou šestého roku věku. Záměrem kraje je proto zvýšit účast dětí ohrožených školním neúspěchem v kvalitní přípravě na vzdělávání, a to v případě nedostatečných kapacit mateřských škol formou podpory zřizování přípravných tříd základních škol v souladu s jejich zákonem stanoveným účelem (např. s možností přijímat děti s odloženou povinnou školní docházkou).

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti předškolního vzdělávání v následujícím období podporovat zejména:

- rovný přístup k předškolnímu vzdělávání a dostupnost předškolního vzdělávání
- vznik nových mateřských škol či navyšování kapacit a míst poskytovaného vzdělávání mateřských škol pouze v odůvodněných případech v návaznosti na

demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit mateřských škol

- zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na oblast vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně dětí mimořádně nadaných)
- seznamování dětí s cizím jazykem přiměřeným způsobem odpovídajícím jejich věku a možnostem
- vedení dětí ke zdravému životnímu stylu
- zajištění odborné péče pro děti s vadami řeči (např. formou proškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých mateřských školách)
- metodickou pomoc pracovníkům mateřských škol prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje
- vytváření podmínek pro prezentaci aktivit mateřských škol na Školském portálu Pardubického kraje

2.2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, učili se tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

2.2.1 Vyhodnocení základního vzdělávání

V Pardubickém kraji ve školních letech 2010/2011 až 2014/2015 poskytoval základní vzdělávání přibližně stejný počet základních škol (ve školním roce 2010/2011 se jednalo o 252 ZŠ a ve školním roce 2014/2015 o 251 ZŠ). U soukromých škol se proti školnímu roku 2010/2011 zvýšil počet z 3 na 5 ZŠ. Ve školním roce 2011/2012 přibyla první církevní základní škola, jejímž zřizovatelem je Sbor Církve bratrské v Pardubicích.

Ve školním roce 2014/2015 bylo v Pardubickém kraji celkem 251 základních škol, z toho 230 ZŠ zřizovaných obcemi, 15 Pardubickým krajem, 5 soukromníky a 1 církví. Celkem 108 bylo součástí spojeného subjektu s mateřskou školou a 2 se střední školou. Celkem 102 obecních základních škol bylo neúplných (pouze s prvním stupněm).

Počet žáků v základním školství klesal až do roku 2011. Zlom nastal ve školním roce 2011/2012, kdy začal postupný nárůst počtu žáků. Ve školním roce 2014/2015 se vzdělávalo v 2 053 běžných třídách 41 901 žáků a v 162 speciálních třídách 1 211 žáků (ve školním roce 2010/2011 se vzdělávalo v 1 934 běžných třídách 39 345 žáků a v 196 speciálních třídách 1 543 žáků). Hlavní vliv na růst počtu žáků v základních školách měl stále se zvyšující počet žáků nastupujících do 1. ročníků ZŠ. Ve školním roce 2011/2012 zahájilo povinnou školní docházku 4 969 žáků v běžných třídách, tj. o 207 žáků více než v předchozím školním roce. Ve školním roce 2014/2015 nastoupilo do 1. ročníků základních škol 5 864 žáků. Rovněž vzrostl počet žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách, ve školním roce 2014/2015 byl jejich celkový počet 2 458 žáků, tj. o 544 žáků více než ve školním roce 2010/2011. Nejvyšší nárůst zaznamenali žáci s vadami řeči, s vývojovými poruchami chování a autisté.

Přehled o vývoji počtu žáků základních škol v běžných a speciálních třídách v Pardubickém kraji za školní roky 2007/2008 až 2014/2015 dává tabulka 2.1.

Tabulka 2.1 – Vývoj počtu žáků základních škol

Počty žáků	Školní rok							
	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Běžné třídy	42 225	40 753	39 537	39 345	39 678	40 105	40 959	41 901
Speciální třídy	1 761	1 700	1 650	1 543	1 440	1 345	1 282	1 211
Plnění škol. docházky podle § 38, 41 a 42	48	66	85	98	107	156	159	205
Celkem	44 034	42 519	41 272	40 986	41 225	41 606	42 400	43 317

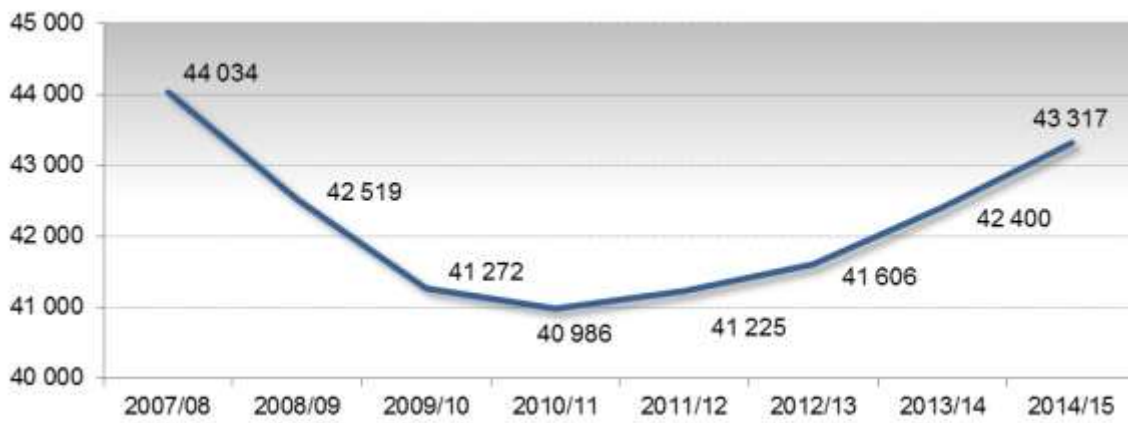
Poznámka:

§ 38 – vzdělávání v zahraničí nebo na zahraniční škole v ČR

§ 41 – individuální vzdělávání

§ 42 – vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením

Stoupající tendenci počtu žáků vzdělávaných v základních školách od školního roku 2011/2012 ukazuje graf 2.3.

Graf 2.3 – Vývoj počtu žáků v ZŠ ve školních letech 2007/2008 až 2014/2015

Ve školním roce 2014/2015 byla průměrná naplněnost běžných tříd 20,41 žáků a speciálních tříd 7,48 žáků. Ve školním roce 2010/2011 byla průměrná naplněnost běžných tříd 20,34 žáků a speciálních tříd 7,87 žáků. V souladu s ustanovením § 23 odst. 3 a 4 školského zákona povolovali zřizovatelé ve školních letech 2010/2011 až 2014/2015 výjimku z nejnižšího počtu žáků ve třídě 63 až 68 základním školám v Pardubickém kraji.

Výsledky vzdělávání v základních školách

V souladu s Plánem hlavních úkolů České školní inspekce (ČŠI) na školní rok 2014/2015 a v rámci zákonem definovaných úkolů získávat a analyzovat informace o vzdělávání a hodnotit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, ČŠI realizovala ve dnech 11. – 22. 5. 2015 zjišťování výsledků žáků vybraných ročníků a druhů škol. Výběrové zjišťování výsledků elektronickou cestou bylo ve školním roce 2014/2015 zaměřeno na žáky 9. ročníků základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, a to v oblasti společenskovedních předmětů a přírodovědných předmětů. Školy byly do vzorku vybírány proporcionalně podle sídla, velikosti či zřizovatele. V Pardubickém kraji se jednalo o 107 ZŠ a víceletých gymnázií.

Výsledky byly žákům a školám zpřístupněny bezprostředně po ukončení zjišťování a poskytly objektivizovanou informaci o tom, do jaké míry žáci dosahují očekávaných výstupů příslušného rámcového vzdělávacího programu v testovaných předmětech. Učitelům a ředitelům škol tak bylo umožněno reagovat na vzdělávací cíle a usměrnit výuku tím směrem, kde byly znalosti a dovednosti žáků nižší.

Projekt EU peníze školám

Výzvu v oblasti podpory 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) pod názvem EU peníze školám vyhlásilo MŠMT dne 18. května 2010. Jejím cílem bylo zjednodušit základním školám získání evropských dotací a umožnit jim zažádat o dotaci bez náročné administrativy a najímání zprostředkovatelské či poradenské agentury.

Základní školy mohly podle svých potřeb zkombinovat tzv. šablony klíčových aktivit, mezi které patřily podpora rozvoje znalostí, schopností a dovedností v oblasti cizích jazyků, matematiky, přírodních věd, informačních a komunikačních technologií, čtenářské a informační gramotnosti, finanční gramotnosti a podpora

společného vzdělávání. V Pardubickém kraji finanční prostředky z projektu čerpalo 248 základních škol v celkové výši 251.266.655 Kč. Projekt rovněž přispěl k výraznému zlepšení materiálního vybavení základních škol.

2.2.2 Směry a kritéria rozvoje základního vzdělávání

Dostupnost základního vzdělávání je v Pardubickém kraji velmi dobře zajištěna. Síť základních škol je dostatečně hustá a umožňuje většině žáků docházku v blízkém okolí místa bydliště. Nabízí i volbu školy, která více vyhovuje zaměření a povaze dítěte (např. s výukou podle Montessori či Waldorfské pedagogiky).

V posledních školních letech zaznamenávají základní školy růst počtu žáků na 1. stupni, který by měl pokračovat až do roku 2017. Přes zvyšující se počet žáků ve věku 6–15let jsou zatím stávající kapacity základních škol celkově dostačující. Přesto může v některých oblastech vzniknout problém se zajištěním povinné školní docházky. Pardubický kraj proto podpoří navýšení kapacit základních škol, aby každý žák plnil povinnou školní docházku měl zajištěno místo ve spádové škole. Pracovníci odboru školství a kultury budou pokračovat ve spolupráci se zřizovateli základních škol při mapování demografického vývoje ve spádových oblastech jednotlivých základních škol.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti základního vzdělávání v následujícím období podporovat zejména:

- rovný přístup k základnímu vzdělávání a dostupnost základního vzdělávání
- vznik nových základních škol či navyšování kapacit a míst poskytovaného vzdělávání základních škol pouze v odůvodněných případech v návaznosti na demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit základních škol
- zaměření dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků mimořádně nadaných)
- vedení žáků ke zdravému životnímu stylu
- zajištění odborné péče pro děti s vadami řeči (např. formou proškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých základních školách)
- metodickou pomoc pracovníkům základních škol prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje
- vytváření podmínek pro prezentaci aktivit základních škol na Školském portálu Pardubického kraje

2.3 Střední vzdělávání (včetně konzervatoře)

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání, důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání vytváří předpoklady pro plnohodnotný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. Vzdělávání v konzervatoři poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění.

2.3.1 Vyhodnocení středního vzdělávání (včetně konzervatoře)

K 1. 9. 2014 vykonával Pardubický kraj zřizovatelskou funkci vůči 57 středním školám a 1 konzervatoři. Dále poskytovalo střední vzdělávání 14 soukromých středních škol (z toho 11 společností s ručením omezeným a 3 obecně prospěšné) a 1 škola církevní (Gymnázium Suverénního řádu maltézkých rytířů ve Skutči).

V okrese Svitavy má sídlo jediná střední vojenská škola v ČR – Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové, která vzdělává v oboru vzdělání Technické lyceum v denní formě vzdělávání a oboru Podnikání (nástavbové studium) v dálkové formě vzdělávání. Vzhledem ke specifiku zřizovatele nejsou podrobnější informace o počtu žáků známy.

Počet středních škol podle zřizovatele ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pardubického kraje uvádí tabulka 2.2.

Tabulka 2.2 – Počet středních škol podle zřizovatele v okresech Pk

Zřizovatel	Okres				Celkem
	Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí n. O.	
Pardubický kraj	9	16	13	19	57
Soukromník	3	7	2	2	14
Církev	1	0	0	0	1
Ministerstvo obrany ČR	0	0	1	0	1
Celkem	13	23	16	21	73

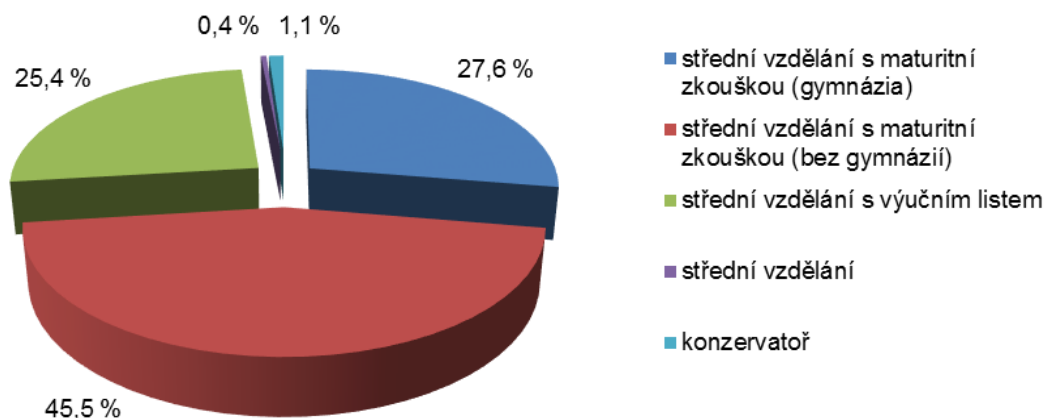
Přehled o počtu středních škol se strukturou oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem (VL) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (MZ) ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk dává tabulka 2.3.

Tabulka 2.3 – Počet středních škol podle struktury oborů vzdělání v okresech Pk

Okres	Počet středních škol poskytujících střední vzdělání v oborech vzdělání			
	s maturitní zkouškou (gymnázia)	s maturitní zkouškou (bez gymnázií)	s výučním listem	praktická škola
Chrudim	3	9	6	0
Pardubice	6	15	12	2
Svitavy	5	11	5	1
Ústí n. O.	6	13	11	2
Celkem	20	48	34	5

Střední vzdělání s výučním listem v 2letých nebo 3letých oborech vzdělání určených hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním (kategorie vzdělání E) poskytovalo celkem 5 středních škol, z toho 4 zřizované Pk.

Počet středních škol a počet žáků v nich vzdělávaných v jednotlivých okresech Pardubického kraje významně ovlivňuje poměrně nerovnoměrné rozložení obyvatel kraje a velký počet malých sídel. Přehled o počtu škol poskytujících střední vzdělávání a počtu žáků vzdělávaných na součásti střední škola ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pardubického kraje je uveden v **příloze č. 4**. Podíl žáků v jednotlivých stupních středního vzdělání ve středních školách a konzervatoři ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji zobrazuje graf 2.4.

Graf 2.4 – Podíl žáků v jednotlivých stupních středního vzdělávání v SŠ a konzervatoři

Počet žáků ve středních školách a konzervatoři ve všech formách vzdělávání ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji udává tabulka 2.4.

Tabulka 2.4 – Počet žáků středních škol a konzervatoře

Forma vzdělávání	Střední vzdělání s MZ (gymnázia)	Střední vzdělání s MZ (bez gymnázií)	Střední vzdělání s VL	Střední vzdělání	Konzervatoř	Celkem
Střední školy a konzervatoř zřizované Pardubickým krajem						
Denní	5 541	7 873	4 920	59	167	18 560
Dálková	0	38	0	0	0	38
Večerní	0	119	0	0	0	119
Kombinovaná	0	21	22	0	74	117
Celkem	5 541	8 051	4 942	59	241	18 834
Střední školy soukromé a církevní						
Denní	398	1 316	315	33	0	2 062
Dálková	0	410	201	0	0	611
Večerní	0	35	0	0	0	35
Kombinovaná	0	0	4	0	0	4
Celkem	398	1 761	520	33	0	2 712
Střední školy a konzervatoř za všechny zřizovatele						
Denní	5 939	9 189	5 235	92	167	20 622
Dálková	0	448	201	0	0	649
Večerní	0	154	0	0	0	154
Kombinovaná	0	21	26	0	74	121
Celkem	5 939	9 812	5 462	92	241	21 546

Počet žáků středních škol ve školním roce 2014/2015 proti předchozímu školnímu roku klesl celkem o 430 žáků, z toho v denní formě vzdělávání o 360 žáků, v dálkové formě o 54 žáků a ve večerní formě o 33 žáků. V kombinované formě vzdělávání došlo k nárůstu o 17 žáků. V konzervatoři se vzdělávalo o 8 žáků více v denní formě vzdělávání a v kombinované o 3 žáky.

Změny počtu žáků denní formy vzdělávání, ve které se vzdělává většina žáků středních škol, v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání ve školním roce 2014/2015 proti školnímu roku 2013/2014 v Pardubickém kraji podrobně udává tabulka 2.5.

Tabulka 2.5 – Změny počtu žáků středních škol a konzervatoře

Kategorie dosaženého vzdělání	Počet žáků ve školním roce		Změny počtu žáků
	2013/2014	2014/2015	
Obecné vzdělávání – gymnaziální 4leté "K/4"	2 316	2 276	-40
Obecné vzdělávání – gymnaziální 8leté "K/8"	3 671	3 663	-8
S maturitní zkouškou bez odborného výcviku "M" (SOŠ)	7 459	7 240	-219
S maturitní zkouškou vč. odborného výcviku "L/0" (SOU)	1 419	1 346	-73
S výučním listem "H" (SOU)	4 742	4 756	14
S výučním listem "E" (OU)	499	479	-20
S maturitní zkouškou – nástavby "L/5"	623	603	-20
Praktické školy "C"	86	92	6
Konzervatoř	159	167	8
Celkem	20 974	20 622	-352

Konzervatoř Pardubice je šestiletá odborná škola uměleckého směru poskytující vzdělání v oborech Hudba a Zpěv v denní a kombinované formě vzdělávání. Žáci se vzdělávají ve hře na smyčcové nástroje, dechové nástroje, ve hře na klavír, varhany, akordeon, kytaru a bicí nástroje a dále v dirigování a sólovém klasickém zpěvu. Počet žáků vzdělávaných v konzervatoři se v posledních školních letech téměř neměnil. Ve školním roce 2014/2015 bylo v oboru Hudba celkem 205 žáků (z toho v denní formě vzdělávání 146 žáků) a v oboru Zpěv 36 žáků (z toho v denní formě vzdělávání 21 žáků).

Počet žáků ve středním školství neovlivňuje jen počet absolventů základních škol, ale i další skutečnosti. Žáci v průběhu svého studia mění obory vzdělání, opakují jednotlivé ročníky, případně jsou přijímáni k opětovnému vzdělávání po třech neúspěšných pokusech o vykonání maturitní zkoušky. Ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji opakovalo některý z ročníků celkem 643 žáků v denní formě vzdělávání, z toho nejvíce 1. ročník (199 žáků).

Nově bylo přijato do 1. ročníku středních škol denní formy vzdělávání 336 žáků, kteří odešli z jiné střední školy či oboru, aniž by získali středoškolské vzdělání. Významnou část nově přijatých žáků představují také ti, kteří přicházejí na střední školy po určité době strávené na trhu práce (107 žáků). Důvodem opakovaných vstupů na střední školy je zejména nevhodná volba oboru nebo úrovně vzdělání.

Přehled o nově přijatých žácích do 1. ročníku středních škol denní formy vzdělávání podle předchozího působiště dává tabulka 2.6.

Tabulka 2.6 – Žáci nově přijatí do 1. ročníku denní formy vzdělávání podle předchozího působiště

Žáci nově přijatí do 1. ročníku	Střední vzdělání s MZ		Střední vzdělání s VL	Střední vzdělání	Nástavbové studium
	8leté	4leté	2–3leté		
Z 5. ročníků ZŠ	477	x	1	0	x
Z 6. ročníků ZŠ	0	x	1	0	x
Ze 7. ročníků ZŠ	x	x	21	1	x
Z 8. ročníků ZŠ	x	2	127	1	x
Z 9. ročníků ZŠ	x	2 615	1 289	17	x
S neukončeným středním vzděláním	x	151	185	0	x
Ihned po ukončení středního vzdělání s VL	x	9	52	1	334
Ihned po ukončení středního vzdělání	x	0	10	1	0
Ihned po ukončení středního vzdělání s MZ	x	4	8	0	3
Žáci odjinud	0	23	79	2	3
Celkem	477	2 804	1 773	23	340

Poznámka: Žáci odjinud jsou žáci, kteří v minulém školním roce nenavštěvovali žádnou ZŠ ani SŠ.

Nedílnou součástí středního vzdělávání je nástavbové studium, které dává možnost absolventům 3letých oborů vzdělání ukončených výučním listem získat střední vzdělání s maturitní zkouškou a pokračovat dále ve studiu na vysoké škole nebo vyšší odborné škole. Ve školním roce 2014/2015 mělo žáky v oborech nástavbového studia 18 středních škol, z toho 16 zřizovaných Pk a 2 soukromé.

Počet žáků nástavbového studia v jiné než denní formě vzdělávání v posledních letech výrazně klesá. Snížení zájmu uchazečů o studium ovlivnila zejména obava z neúspěšnosti ve společné (státní) části maturitní zkoušky. Nejméně úspěšní u maturitních zkoušek byli za poslední tři školní roky žáci oboru nástavbového studia Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství ve Středním odborném učilišti zemědělském, Chvaletice, Žižkova 139. Pro školní rok 2015/2016 nebyli již přijímáni žáci do tohoto oboru vzdělání.

Na základě srovnání údajů podzimního a jarního sběru dat ze školních matrik lze z uvedeného rozdílného počtu vzdělávaných žáků ve středních školách vyhodnotit odchody žáků během školního roku. Z porovnání údajů o počtu vzdělávaných žáků k rozhodnému datu 30. 9. 2014 a 31. 3. 2015 vyplývá, že od začátku školního roku se ve středních školách snížil počet žáků o 691 (tj. o 3,24 %), z toho nejvíce v nástavbovém studiu a v jiných formách vzdělávání než denní. Nejčastěji se jedná o žáky 1. ročníků.

Přehled o počtu žáků 1. ročníků, celkovém počtu žáků a počtu absolventů v jednotlivých skupinách oborů vzdělání a kategoriích dosaženého vzdělání (v denní formě vzdělávání) ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji dává **příloha č. 5**.

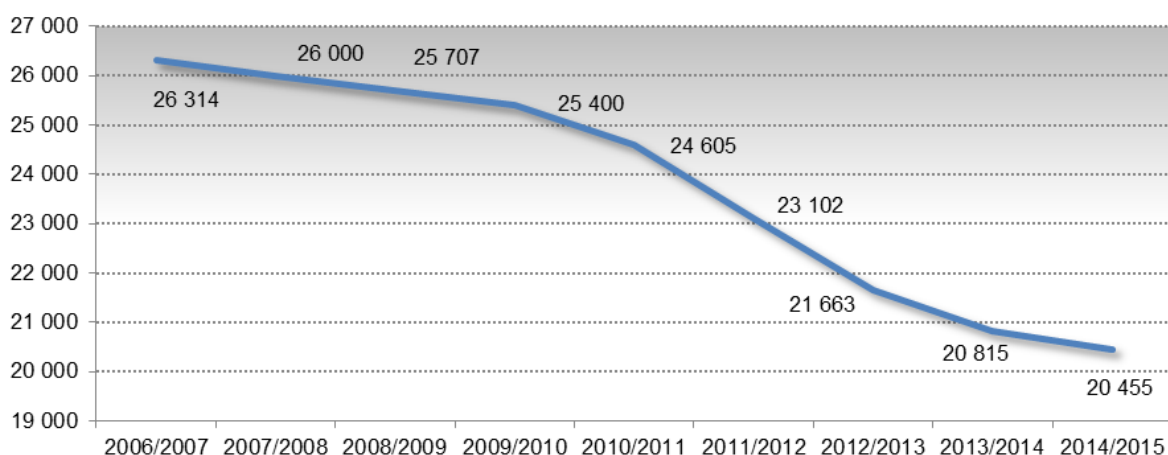
Vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji počtu žáků ve středním školství prošla síť středních škol zřizovaných Pardubickým krajem v posledních školních letech výraznými změnami:

- k 1. 4. 2011 zanikly (splynutím) Střední škola zahradnická Litomyšl a Vyšší odborná škola a Střední odborná škola technická, Litomyšl, T. G. Masaryka 659, nástupnickou organizací se stala nově zřízená příspěvková organizace s názvem Střední škola zahradnická a technická Litomyšl
- k 1. 7. 2011 zanikla (sloučením) Střední odborná škola a Střední odborné učiliště technických oborů, Česká Třebová, Skalka 1692, nástupnickou organizací se stala

Vyšší odborná škola a Střední odborná škola Gustava Habrmana, Česká Třebová, Habrmanova 1540 s novým názvem Vyšší odborná škola a Střední škola technická Česká Třebová

- k 1. 7. 2011 zanikla (sloučením) Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Pardubice – Polabiny, Poděbradská 94, nástupnickou organizací se stala Střední průmyslová škola potravinářská Pardubice s novým názvem Střední škola potravinářství a služeb Pardubice
- k 1. 7. 2011 zanikla (sloučením) příspěvková organizace s názvem Školní statek, Lanškroun, Dolní Třešňovec 21, nástupnickou organizací se stala Střední zemědělská škola, Lanškroun, Dolní Třešňovec 17 s novým názvem Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun
- k 1. 7. 2011 zanikla (sloučením) Střední škola cestovního ruchu Choceň, nástupnickou organizací se stala Obchodní akademie, Choceň, T. G. Masaryka 1000, s novým názvem Obchodní akademie a Střední odborná škola cestovního ruchu Choceň
- k 1. 8. 2011 zanikly (splynutím) Gymnázium, Přelouč, Obránců Míru 1025 a Střední odborné učiliště technické, Přelouč, Dukelské náměstí 1513, nástupnickou organizací se stala nově zřízená příspěvková organizace s názvem Gymnázium a Střední odborná škola Přelouč
- k 1. 9. 2012 změnila název Speciální základní škola a mateřská škola Ústí nad Orlicí na Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí a její součástí se nově stala střední škola s oborem vzdělání Praktická škola dvouletá.
- k 1. 9. 2013 zanikly (splynutím) Střední odborná škola elektrotechnická a strojní a Střední odborné učiliště, Pardubice, Do Nového 1131 a Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Pardubice, Karla IV. 13, nástupnickou organizací se stala nově zřízená příspěvková organizace s názvem Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice

Vývoj počtu žáků středních škol vzdělávaných v denní formě vzdělávání za školní roky 2006/2007 až 2014/2015 ukazuje graf 2.5.

Graf 2.5 – Vývoj počtu žáků ve SŠ ve školních letech 2006/2007 až 2014/2015

Změny se dotkly i nabídky oborů vzdělání ve středních školách. Od školního roku 2010/2011 byly postupně otevřeny ve středních školách následující nové obory vzdělání, které nebyly v Pardubickém kraji vyučovány:

- 36-56-H/01 Kominík ve Středním odborném učilišti plynárenském Pardubice
- 36-65-H/01 Vodař ve Vyšší odborné škole stavební a Střední škole stavební Vysoké Mýto
- 39-08-M/01 Požární ochrana ve Střední průmyslové škole chemické Pardubice
- 53-41-L/51 Zdravotnický asistent (nástavbové studium) ve Střední zdravotnické škole, Pardubice, Průmyslová 395
- 41-51-H/01 Zemědělec – farmář ve Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole Chrudim
- 65-41-L/51 Gastronomie (nástavbové studium) ve Střední odborné škole a Středním odborném učilišti obchodu a služeb, Chrudim, Čáslavská 205
- 28-52-H/01 Chemik ve Střední průmyslové škole chemické Pardubice
- 69-41-L/02 Masér sportovní a rekondiční v Anglickém gymnáziu, Střední odborné škole a Vyšší odborné škole, s.r.o. v Pardubicích
- 69-53-H/01 Rekondiční a sportovní masér ve Střední škole obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o.
- 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost ve Střední průmyslové škole chemické Pardubice
- 68-42-L/51 Bezpečnostní služby ve Střední průmyslové škole chemické Pardubice
- 29-53-H/01 Pekař ve Střední průmyslové škole potravinářství a služeb Pardubice
- 41-56-H/02 Opravář lesnických strojů ve Střední škole zahradnické a technické Litomyšl
- 41-43-L/01 Chovatel cizokrajných zvířat ve Střední škole zahradnické a technické Litomyšl
- 72-41-M/01 Informační služby v Gymnáziu, Moravská Třebová, Svitavská 310
- 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá ve Speciální střední škole a základní škole Žamberk

Významným zásahem do oborové struktury středních škol bylo na základě usnesení Rady Pardubického kraje ze srpna a září 2010 nastavení oborů vzdělání Technické lyceum a Ekonomika a podnikání jako dobíhajících. Od 1. 9. 2011 není již možné přijímat žáky do 1. ročníků těchto oborů.

Při posuzování žádostí o zápis nového oboru vzdělání do rejstříku škol a školských zařízení bylo vždy vyžadováno doporučující stanovisko Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Pardubicích, u jedinečných oborů vzdělání také stanovisko Asociace krajů České republiky. Výchozím principem pro provedené změny v síti škol a jejich oborové nabídce bylo neomezit přístup ke vzdělávání a zachovat žádoucí spektrum oborů vzdělání, které bude odpovídat jak poptávce uchazečů o sekundární vzdělávání, tak poptávce zaměstnavatelů po kvalifikovaných pracovních silách.

Srovnání vývoje podílu žáků nově přijímaných do jednotlivých úrovní středního vzdělávání v Pardubickém kraji (včetně údajů za Vojenskou střední školu a Vyšší odbornou školu Ministerstva obrany v Moravské Třebové) a v celé České republice ve školních letech 2009/2010 až 2014/2015 ukazuje tabulka 2.7.

Tabulka 2.7 – Podíly nově přijatých žáků v Pk ve srovnání s ČR

Školní rok	Střední vzdělání s MZ (gymnázia)		Střední vzdělání s MZ (bez gymnázií)		Střední vzdělání s VL		Střední vzdělání	
	Pk	ČR	Pk	ČR	Pk	ČR	Pk	ČR
2009/2010	17,9 %	19,3 %	50,6 %	48,9 %	30,8 %	31,1 %	0,6 %	0,7 %
2010/2011	18,9 %	20,2 %	48,5 %	47,9 %	32,0 %	31,0 %	0,6 %	0,9 %
2011/2012	19,1 %	20,9 %	45,0 %	46,5 %	35,2 %	31,6 %	0,7 %	0,9 %
2012/2013	20,0 %	22,1 %	43,6 %	44,9 %	35,7 %	32,1 %	0,6 %	0,9 %
2013/2014	21,4 %	21,9 %	44,8 %	46,0 %	33,1 %	31,2 %	0,7 %	1,0 %
2014/2015	19,8 %	21,9 %	45,4 %	46,3 %	34,4 %	31,0 %	0,4 %	0,8 %

Zdroj dat: NÚV

Přehled o podílu žáků nově vstupujících do středního školství je zaměřen na věkovou hladinu kolem 15 let (žáci po ukončení povinné školní docházky). V údajích jsou proto zahrnuti nově přijímaní do 1. ročníku středních škol a žáci věkově odpovídajících tříd víceletých gymnázií. Z téhož důvodu nejsou uvedeni žáci vstupující do jiných forem vzdělávání než denní a do nástavbového či zkráceného studia.

Vývoj počtu nově přijatých žáků do denní formy vzdělávání v Pardubickém kraji ve školních letech 2009/2010 až 2014/2015 ukazuje tabulka 2.8.

Tabulka 2.8 – Vývoj počtu nově přijatých žáků v Pk

Školní rok	Střední vzdělání s MZ (gymnázia)	Střední vzdělání s MZ (bez gymnázií)	Střední vzdělání s VL	Střední vzdělání	Nástavbové studium	Celkem
2009/2010	1 148	3 249	1 979	41	311	6 728
2010/2011	1 081	2 777	1 834	32	411	6 135
2011/2012	1 009	2 374	1 860	39	400	5 682
2012/2013	1 014	2 214	1 813	32	359	5 432
2013/2014	1 105	2 309	1 705	36	375	5 530
2014/2015	1 020	2 345	1 773	23	340	5 501

Zdroj dat: NÚV

Zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných ve středních školách zřizovaných Pardubickým krajem ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pardubického kraje je uvedeno v **příloze č. 6**. Rozbor vícečetného zastoupení oborů vzdělání (bez gymnázií) s uvedením počtu žáků v 1. ročníku a celkového počtu žáků v nich vzdělávaných ve středních školách zřizovaných Pardubickým krajem ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pardubického kraje je uveden v **příloze č. 7**. Mapa s územním rozložením oborů vzdělání podle kategorií dosaženého vzdělání ve středních a vyšších odborných školách zřizovaných Pardubickým krajem je zobrazena v **příloze č. 8**.

Vyhodnocení kritérií přijímání do středních škol (systém indikátorů stanovujících vývojové trendy pro následující léta v segmentu přijímání do středních škol) nastavených Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011–2015 za školní rok 2014/2015 ukazuje tabulka 2.9.

Tabulka 2.9 – Kritéria přijímání do středních škol Pk dle DZ ČR

Hodnocení za školní rok 2014/2015 v Pk		→	Požadovaný stav v DZ ČR
1.	Podíl počtu nově přijatých žáků do oborů vzdělání s maturitní zkouškou (včetně nástavbového studia)		
	Podíl nově přijatých žáků do středního vzdělávání s maturitní zkouškou dosáhl hodnoty 67,4 % .		Je žádoucí, aby se tento podíl nezvyšoval a nepřesáhl hranici 68 % .
2.	Podíl počtu nově přijatých žáků do nástavbového studia		
	Podíl nově přijatých žáků do všech forem vzdělávání nástavbového studia k počtu absolventů středního vzdělávání s výučním listem dosáhl hodnoty 31,2 % , do denní formy vzdělávání hodnoty 25,2 % (v souladu s předpokládaným vývojem poklesl zájem uchazečů o studium, a to především v jiné formě vzdělávání než denní).		Vzhledem k zavedení společné části do systému maturitní zkoušky lze očekávat snížení zájmu o nástavbové studium. Nově předkládané hodnoty podílu přijatých uchazečů k počtu absolventů středního vzdělávání s výučním listem činí u všech forem vzdělávání 40 % a v případě denní formy vzdělávání 20 % . Mohou se však vyskytnout rozdíly mezi kraji.
3.	Poměr mezi všeobecným vzděláváním, odborným vzděláváním s maturitní zkouškou a odborným vzděláváním bez maturitní zkoušky (nově přijatí do 1. ročníku SŠ včetně odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, bez nástavbového a zkráceného studia, denní forma vzdělávání)		
	Podíl maturitních a nematuritních oborů dosáhl hodnoty 65,2 % ku 34,8 % . Poměr mezi všeobecným a odborným maturitním vzděláváním dosáhl hodnoty 21,5 % ku 43,7 % .		Vzhledem k propadajícím se hodnotám počtu přijímaných uchazečů v důsledku demografického poklesu lze očekávat nárůst podílu u maturitních oborů. Podíl maturitních a nematuritních oborů je žádoucí udržet v poměru: 70 % ku 30 % . V případě podílu mezi všeobecným a odborným středním maturitním vzděláváním se předpokládá krajová diverzifikace. Hodnoty mezi všeobecným a odborným maturitním vzděláváním se navrhuje: 25–32 % ku 38–45 % s přihlédnutím ke krajským odlišnostem.
4.	Podíl počtu nově přijatých žáků do prvních ročníků oborů vzdělání zakončených výučním listem vzhledem k počtu absolventů ZŠ (denní forma vzdělávání)		
	Podíl nově přijímaných žáků do oborů vzdělání zakončených výučním listem vzhledem k absolventům ZŠ dosáhl hodnoty 43,5 % .		Dá se předpokládat, že s nastupujícím demografickým propadem se hodnota sníží, neměla by však klesnout pod 30 % absolventů ZŠ.
5.	Podíl počtu žáků odcházejících ze ZŠ do víceletých gymnázií		
	Podíl žáků odcházejících z 5. ročníku ZŠ do 8letých gymnázií dosáhl hodnoty 10,2 % .		V následujících letech by se neměl tento podíl u žádného z krajů (ani meziročně) navyšovat, popř. snížit až k 5–10 % .

Přehled vývoje podílu nově přijatých žáků do oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou k celkovému počtu nově přijatých žáků do středního vzdělávání v denní formě vzdělávání za školní roky 2009/2010 až 2014/2015 dává tabulka 2.10.

Tabulka 2.10 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do oborů vzdělání s MZ

	Školní rok					
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Počet nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou	4 708	4 269	3 783	3 587	3 789	3 705
Celkový počet nově přijatých do středního vzdělávání	6 728	6 135	5 682	5 432	5 530	5 501
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s MZ	70,0 %	69,6 %	66,6 %	66,0 %	68,5 %	67,4 %

Přehled o vývoji podílu nově přijatých žáků do nástavbového studia v denní a všech formách vzdělávání k celkovému počtu absolventů oborů vzdělání zakončených výučním listem za školní roky 2009/2010 až 2014/2015 dává tabulka 2.11.

Tabulka 2.11 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do nástavbového studia

	Školní rok					
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Počet nově přijatých do denní formy vzdělávání	311	411	400	359	375	340
Počet nově přijatých do všech forem vzdělávání	560	749	649	494	487	421
Počet absolventů oborů vzdělání s výučním listem	1 655	1 453	1 517	1 474	1 383	1 351
Podíl nově přijatých do denní formy vzdělávání	18,8 %	28,3 %	26,4 %	24,4 %	27,1 %	25,2 %
Podíl nově přijatých do všech forem vzdělávání	33,8 %	51,6 %	42,8 %	33,5 %	35,2 %	31,2 %

Přehled o vývoji poměru počtu nově přijatých žáků do všeobecného vzdělávání, odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a odborného vzdělávání bez maturitní zkoušky v denní formě vzdělávání za školní roky 2009/2010 až 2014/2015 dává tabulka 2.12.

Tabulka 2.12 – Vývoj poměru nově přijatých žáků k všeobec. a odbor. vzdělávání

	Školní rok					
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Počet nově přijatých do všeobecného vzdělávání	1 393	1 287	1 146	1 228	1 186	1 111
Počet nově přijatých do odborného vzdělávání s MZ	3 004	2 571	2 237	2 214	2 228	2 254
Počet nově přijatých do odborného vzdělávání bez MZ	2 020	1 866	1 899	1 845	1 741	1 796
Poměr nově přijatých do všeobecného vzdělávání	21,7 %	22,5 %	21,7 %	23,2 %	23,0 %	21,5 %
Poměr nově přijatých do odborného vzdělávání s MZ	46,8 %	44,9 %	42,4 %	41,9 %	43,2 %	43,7 %
Poměr nově přijatých do vzdělávání s MZ celkem	68,5 %	67,4 %	64,1 %	65,1 %	66,2 %	65,2 %
Poměr nově přijatých do odborného vzdělávání bez MZ	31,5 %	32,6 %	35,9 %	34,9 %	33,8 %	34,8 %

Přehled o vývoji podílu nově přijatých žáků do prvních ročníků oborů vzdělání zakončených výučním listem v denní formě vzdělávání k počtu absolventů základních škol (bez škol zřizovaných MŠMT) za školní roky 2009/2010 až 2014/2015 dává tabulka 2.13.

Tabulka 2.13 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do oborů vzdělání s výučním listem

	Školní rok					
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Počet nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem	1 979	1 834	1 860	1 813	1 705	1 773
Počet absolventů ZŠ	5 124	4 368	4 096	4 049	4 010	4 075
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s VL	38,6 %	41,9 %	45,4 %	44,8 %	42,5 %	43,5 %

Přehled o vývoji podílu žáků nově přijatých do 1. ročníku 8letých gymnázií k počtu žáků 5. ročníků základních škol (v předchozím školním roce) za školní roky 2009/2010 až 2014/2015 dává tabulka 2.14.

Tabulka 2.14 – Vývoj podílu nově přijatých žáků do 8letých gymnázií

	Školní rok					
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Počet žáků nově přijatých do 1. ročníku 8letých gymnázií	495	452	456	449	468	477
Počet žáků 5. ročníku ZŠ	4 761	4 859	4 766	4 655	4 703	4 670
Podíl žáků odcházejících z 5. ročníků ZŠ	10,4 %	9,3 %	9,6 %	9,7 %	10,0 %	10,2 %

Nepotvrdil se předpoklad, že populační propad počtu žáků se promítne především v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem. Výrazně se projevil vliv zavedení jednotných přijímacích zkoušek do oborů ukončených maturitních zkouškou a prospěchových stipendií v podporovaných oborech vzdělání ve středních školách zřizovaných Pardubickým krajem, informační kampaně a dalších aktivit Pardubického kraje (např. projekt TECHNOhrátky).

Rada Pardubického kraje v srpnu roku 2010 schválila doporučení ředitelům středních škol zřizovaných Pardubickým krajem, aby zavedli jednotné přijímací zkoušky pro uchazeče o studium oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou. Ve školním roce 2013/2014 se v rámci přijímacího řízení ve všech středních školách zřizovaných Pardubickým krajem, které přijímaly žáky do oborů vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou, konaly již počtvrté jednotné přijímací zkoušky. Výjimkou byly pouze obory vzdělání nástavbového a zkráceného studia, obory vzdělání s talentovou zkouškou a obory jiné než denní formy vzdělávání.

Přijímací zkoušky do čtyřletých oborů vzdělání měly formu písemných testů z českého jazyka, matematiky a obecných studijních předpokladů. Uchazeči o studium osmiletých gymnázií konali poprvé testy z českého jazyka a z matematiky (v minulých letech jen test obecných studijních předpokladů). Dodavatelem testů pro přijímací zkoušky byla společnost www.scio.cz, s.r.o. – Scio.cz. Žáci byli ke vzdělávání přijímáni na základě přijímacích zkoušek ve všech kolech přijímacího řízení. V rámci kritérií přijímacího řízení byly nastaveny bodové hranice potřebné pro přijetí uchazeče ke vzdělávání, a to odlišně pro obory vzdělání Gymnázium 8leté, Gymnázium 4leté, Obchodní akademie a pro ostatní obory vzdělání. Uchazeči byli dále hodnoceni podle prospěchu v předchozím vzdělávání a dalších skutečností, které osvědčovaly jejich vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy.

Ve školním roce 2014/2015 se přihlásily do MŠMT vyhlášeného pilotního ověřování přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím centrálně zadávaných jednotných testů všechny školy zřizované Pardubickým krajem s těmito obory vzdělání a dále Gymnázium Suverénního řádu maltézských rytířů ve Skutči, EDUCA

Pardubice – Střední odborná škola, s.r.o. a Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o.

Ve středních školách zřizovaných Pardubickým krajem bylo od školního roku 2010/2011 podpořeno odborné vzdělávání zavedením prospěchových stipendií v oborech vzdělání, jejichž absolventi jsou žádáni na trhu práce. Ve školním roce 2014/2015 se jednalo o 16 oborů vzdělání (např. Obráběč kovů, Strojní mechanik, Strojírenské práce, Kominík, Zedník, Tesař, Vodař, Chemik, Mechanik strojů a zařízení, Knihař).

Podmínky a kritéria pro přiznání stipendií motivují žáky k zodpovědnějšímu přístupu ke studiu, pravidelné docházce do školy a dobrému chování. Výše přiznaného stipendia je odstupňována podle hodnocení stupněm prospěchu v odborném výcviku a studovaného ročníku od 300 do 600 Kč měsíčně. Finanční prostředky na výplatu prospěchových stipendií jsou školám poskytovány z rozpočtu Pardubického kraje. Celkem bylo ve školním roce 2014/2015 zasláno 17 středním školám zřizovaným Pardubickým krajem 1.011 tis. Kč a stipendium bylo přiznáno přes 40 % žáků vzdělávajících se v podporovaných oborech vzdělání.

V posledních školních letech probíhala ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou Pardubického kraje informační kampaň „Nemachruj, buď machr!“ na podporu odborného vzdělávání. Součástí kampaně byly bannery, inzeráty a brožura pro žáky základních škol obsahující nabídku technických oborů vzdělání.

K navázání užší spolupráce středních škol a potenciálních zaměstnavatelů jejich absolventů byly připraveny tzv. kulaté stoly pro oblasti: sociální služby (duben 2011), zemědělství (březen 2012), strojírenství (leden 2013), strojírenství a elektrotechnika (červen 2013 a březen 2014). Těchto setkání se účastnili zástupci Pardubického kraje, Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Pardubicích, Krajské hospodářské komory Pardubického kraje, středních škol a významných zaměstnavatelů kraje.

V roce 2012 byly uzavřeny 2 sektorové dohody – sektorová dohoda pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby a sektorová dohoda v oblasti potravinářství, zpracování obilí a mouky. Svaz průmyslu a dopravy ČR je od dubna 2014 realizátorem projektu „Sektorové dohody jako nástroj sociálního dialogu při řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů.“ Hlavním účelem projektu je nalezení efektivních řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice, a to za účasti zástupců zaměstnavatelů, zástupců zaměstnanců a dalších aktérů (např. úřadů státní správy a samosprávy, vzdělávacích institucí), kteří mohou tuto oblast aktivně ovlivňovat. Projekt byl představen v červnu 2014 v Pardubicích, diskusní fórum bylo zaměřeno na identifikaci klíčových problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů a hledání jejich možných a reálných řešení. V červnu 2015 byla podepsána sektorová dohoda v oblasti chemie.

V roce 2013 zahájil Pardubický kraj projekt s názvem TECHNOhrátky, který má za cíl zvýšit zájem žáků základních škol o technické a řemeslné profese a zlepšit informovanost rodičovské veřejnosti o možnostech studia technických oborů. Žáci základních škol si mohou ve středních školách pod odborným dohledem vyzkoušet různé pracovní postupy a organizátoři akce na ně působí zábavnou formou. Do projektu je zapojeno každoročně až 12 středních škol zřizovaných Pardubickým krajem s technickými obory vzdělání. Pro žáky zúčastněných základních škol je zajištěna doprava.

Pro překlenutí období, než bude platit nový systém financování regionálního školství, využívá Pardubický kraj Rozvojové programy na podporu odborného vzdělávání vyhlášené MŠMT. Cílem těchto programů je zajistit zlepšení kvality vzdělávání oborů

vzdělání považovaných z pohledu potřeb trhu práce, unikátnosti a tradice v daném regionu za nenahraditelné, ve kterých je z důvodu nízkého zájmu uchazečů o studium nutné vzdělávat žáky ve třídách s nižším počtem žáků nebo ve třídách s žáky 2–4 oborů vzdělání. Krajský úřad Pardubického kraje v souladu s podmínkami vyhlášeného rozvojového programu stanovil pro účely finanční podpory celkem 40 vybraných oborů vzdělání, které poskytují střední vzdělání s výučním listem (včetně oborů určených pro žáky se zdravotním postižením nebo znevýhodněním) ze skupin oborů: Strojírenství a strojírenská výroba, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, Aplikovaná chemie a chemie silikátů, Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie, Stavebnictví, geodézie a kartografie a Zemědělství a lesnictví. V rámci vyhlášených podmínek 2. kola rozvojového programu na podporu odborného vzdělávání v roce 2015 MŠMT stanovilo, aby v případech, kdy vzdálenost středních škol se shodnými obory vzdělání je nižší než 15 km, kraj určil, kterou školu podpoří. Tento případ se v rámci škol zřizovaných Pardubickým krajem vyskytl pouze jednou u oboru Nástrojař v okrese Ústí nad Orlicí. Ve školním roce 2014/2015 bylo v Pardubickém kraji rozvojovým programem podpořeno celkem 26 středních škol, což umožnilo zajištění výuky širokého spektra oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem technického a zemědělského zaměření.

2.3.2 Směry a kritéria rozvoje středního vzdělávání (včetně konzervatoře)

Záměrem Pardubického kraje je **vytvořit efektivní síť škol a školských zařízení, která bude zajišťovat rovný přístup ke vzdělávání a poskytovat kvalitní vzdělávání a školské služby**. Výchozím principem je **neomezit přístup ke vzdělávání a zachovat žádoucí spektrum oborů vzdělání**, které bude odpovídat poptávce uchazečů o sekundární vzdělávání a poptávce po kvalifikovaných pracovnících na trhu práce. Cílem procesu je také dosáhnout:

- zvýšení efektivity využívání materiálně technického vybavení a odborného potenciálu škol a školských zařízení
- efektivní využívání kapacit škol a školských zařízení a jejich objektů
- vytvoření předpokladů pro zvýšení prostupnosti a volitelnosti vzdělávacích cest a pro kvalitnější nabídku vzdělávacích služeb

V souladu s předchozími Dlouhodobými záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji patří mezi **základní kritéria rozvoje a hodnocení středních škol**:

- kvalita poskytovaného vzdělávání a služeb – úspěšnost žáků ve společné (státní) části maturitních zkoušek a při jednotných závěrečných zkouškách, plnění cílů vzdělávacích programů
- uplatnitelnost absolventů na trhu práce (jak na celostátní, tak na krajské úrovni), úspěšnost v navazujícím studiu
- perspektivnost vzdělávací nabídky školy (zavádění a aplikování nových technologií ve výuce, možnost získávání odborných znalosti a dovedností žáků vyžadovaných reálnou praxí)
- spolupráce škol se sociálními partnery – zejména se zaměstnavateli a dále se základními školami, partnerskými školami, vysokými školami, výzkumnými institucemi, nestátními neziskovými organizacemi, poradenskými zařízeními, pobočkami Úřadu práce ČR apod.
- vývoj počtu žáků a uchazečů o studium – naplněnost oborů vzdělání (stanovení minimálního počtu žáků v 1. ročníku otevíraného oboru vzdělání s cílem dosažení ekonomické efektivity a kvality vzdělávání), využití cílové kapacity školy
- vertikální i horizontální prostupnost oborů vzdělání, nabídka oborů vzdělání v různých stupních a kategoriích vzdělání, homogennost oborové nabídky (obory vzdělání stejné oborové skupiny, příbuzné obory)
- zastoupení nabízených oborů vzdělání v rámci okresu či kraje, přístup ke střednímu vzdělávání (dopravní dostupnost)
- nadregionální působnost a jedinečnost školy
- podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zajištění bezbariérového přístupu a pohybu handicapovaných žáků
- podpora nadaných žáků – účast a úspěšnost žáků školy v soutěžích zaměřených jak na teoretické znalosti a vědomosti, tak na prověřování zručnosti a odborných dovedností žáků (za 3leté období)
- posouzení nákladů na žáka (provozní, mzdové) u srovnatelných oborů vzdělání
- majetkové poměry (budova v majetku kraje), nezbytné investice do budov s výhledem na 5 let, materiálně technické podmínky pro výuku oborů vzdělání

- hodnocení školy a poskytovaného vzdělávání a služeb Českou školní inspekcí a v rámci kontrolní činnosti zřizovatele
- zapojení do projektů na celostátní, krajské a lokální úrovni, úspěšná realizace projektů s dopadem na kvalitu poskytovaného vzdělávání
- zahraniční aktivity školy (výměnné pobyty, stáže, mobilita žáků a vyučujících)
- realizace dalšího vzdělávání a uznávání výsledků dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb.

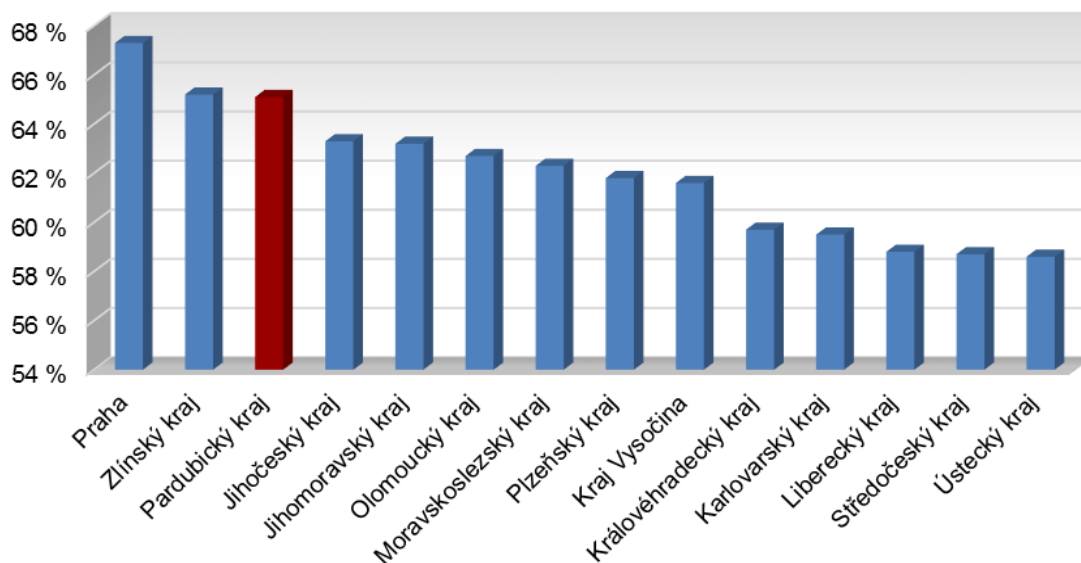
V současné době střední školy Pardubického kraje zaznamenávají z hlediska výkonů (počtu žáků) nejnižší hodnoty. Ve školním roce 2014/2015 se vzdělávalo ve středních školách o 430 žáků méně proti předchozímu školnímu roku. Úbytek žáků ovlivnil především odchod žáků početně silnějších vyšších ročníků. Nově bylo přijato do 1. ročníků denní formy vzdělávání (bez nástavbového a zkráceného studia) o 92 žáků více než ve školním roce 2013/2014. **V dalších letech lze očekávat stabilizaci počtu přijímaných žáků do středního vzdělávání a od roku 2017 jeho pozvolné navýšování až do roku 2025.**

Vývoj počtu narozených dětí v letech 1991 až 2013 v Pardubickém kraji a jejich předpokládaného vstupu do středních škol ukazuje graf 2.6.

Graf 2.6 – Vývoj počtu narozených dětí Pk a jejich vstup do SŠ

Ve školách zřizovaných Pardubickým krajem se vzhledem k již provedeným optimalizačním zásahům do sítě škol a školských zařízení (slučování či splývání škol, opouštění nepotřebných budov) **podařilo dosáhnout jedné z nejvyšších naplněností středních škol v rámci České republiky.** Mezikrajské srovnání naplněnosti středních škol (v %) dle údajů České školní inspekce ukazuje graf 2.7.

Graf 2.7 – Mezikrajské srovnání naplněnosti středních škol

Přehled o kapacitách středních škol a konzervatoře (o nejvyšším povoleném počtu žáků zapsaném v rejstříku škol a školských zařízení) a jejich využití ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji dává tabulka 2.15.

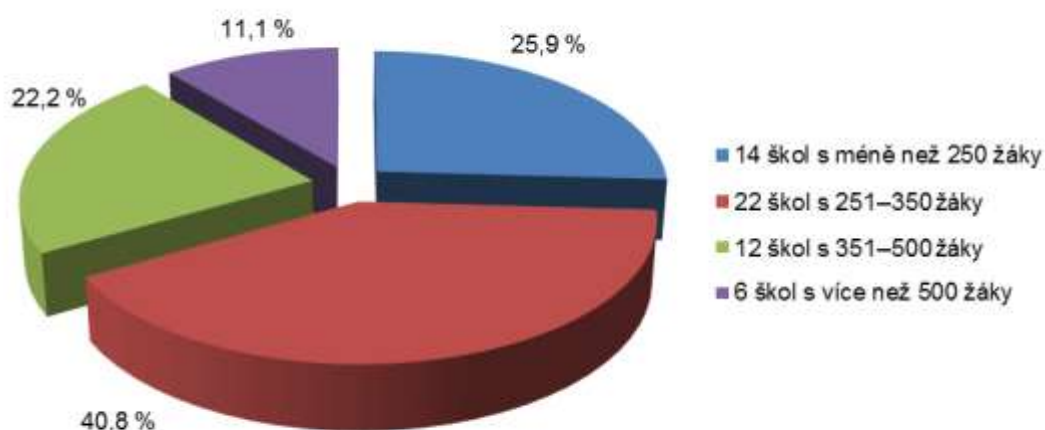
Tabulka 2.15 – Kapacita a počet žáků středních škol a konzervatoře

Střední školy a konzervatoř	Cílová kapacita	Počet žáků	Naplněnost škol
Zřizované Pardubickým krajem	27 875	18 834	67,6 %
Soukromé a církevní	4 511	2 712	60,1 %
Celkem	32 386	21 546	66,5 %

Záměrem Pardubického kraje je nadále **redukovat ve zřizovaných příspěvkových organizacích nevyužitě volné kapacity středních škol a školských zařízení** (opouštění málo využívaných budov), které nebudou naplněny ani početněji ročníky žáků v základním vzdělávání při jejich vstupu do středního vzdělávání.

Pro zachování úrovně kvality vzdělávání (možný pokles kvalifikovaně odučených hodin, obtížná zastupitelnost učitelů) a k dosažení přiměřené ekonomické efektivity **budou zvažovány v případě dalšího zásadního poklesu žáků ve školách s nejnižšími počty žáků v kraji** (do 250 žáků na součásti střední škola) **důvody pro zachování těchto škol jako samostatných právních subjektů, případně bude rozhodnuto o způsobu možného dofinancování jejich nezbytných nákladů na poskytování vzdělávání a školských služeb** (zejména ve strukturálně postižených regionech).

Přehled o středních školách zřizovaných Pardubickým krajem podle počtu žáků na součásti střední škola ve školním roce 2014/2015 (bez 3 škol pouze s oborem vzdělání Praktická škola jednoletá a dvouletá) dává graf 2.8.

Graf 2.8 – Přehled velikosti středních škol zřizovaných Pardubickým krajem

Vzhledem k disponibilní kapacitě stávajících středních škol v Pardubickém kraji a dostačujícímu spektru vyučovaných oborů vzdělání je žádoucí **zřizovat** (podporovat zápis) **nové střední školy či konzervatoře** do rejstříku škol a školských zařízení nebo **navyšovat kapacity a místa poskytovaného vzdělávání** stávajících středních škol či konzervatoře **pouze ve výjimečných a odůvodněných případech** (zejména ve školách s obory vzdělání technického nebo přírodovědného zaměření nebo s obory vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) **v návaznosti na demografický vývoj**.

V následujících školních letech se bude postupně zvyšovat počet žáků běžných tříd 5. ročníků základních škol, což přinese (při zachování počtu otvíraných tříd 1. ročníku a kapacit oborů vzdělání 8leté Gymnázium) snižování podílu počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií. Záměrem Pardubického kraje je **snížit tento podíl pod 10 % v okresech překračujících tento podíl. Přitom podporovat především přijímání žáků s vysokými studijními předpoklady do oborů víceletých gymnázií.** Cílem je nejen udržet kvalitu víceletého gymnaziálního vzdělávání určeného žákům s adekvátními studijními předpoklady, ale současně také omezit odchody ze základních škol do víceletých gymnázií v míře negativně ovlivňující kvalitu základního vzdělávání.

Podrobnější přehled o vývoji podílu žáků odcházejících z 5. ročníků základních škol do 8letých gymnázií v jednotlivých okresech Pardubického kraje dává tabulka 2.16.

Tabulka 2.16 – Vývoj podílu nově přijatých žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií

Okres	Školní rok					
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Chrudim	7,35 %	6,70 %	7,19 %	7,62 %	6,46 %	8,05 %
Pardubice	9,09 %	7,94 %	8,48 %	8,29 %	8,57 %	8,16 %
Svitavy	12,74 %	11,08 %	11,22 %	10,10 %	10,96 %	11,06 %
Ústí nad Orlicí	12,18 %	11,30 %	11,20 %	12,30 %	13,03 %	13,32 %
Celkem Pk	10,40 %	9,30 %	9,57 %	9,65 %	9,95 %	10,21 %

Záměrem Pardubického kraje je **aktuálně reagovat na současné a očekávané požadavky trhu práce a na vysokou míru nezaměstnanosti absolventů oborů vzdělání,** které dlouhodobě neodpovídají regionální poptávce trhu práce. Ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou Pardubického kraje, Úřadem práce ČR – krajskou pobočkou

v Pardubicích a potenciálními regionálními zaměstnavateli **přispět k většímu propojení struktury nabízených oborů vzdělání se strukturou zaměstnanosti v regionu.** Vzhledem k dostačující šíři nabídky oborů vzdělání ve stávajících středních školách Pardubického kraje je žádoucí do struktury oborů vzdělání **nově zařazovat nebo kapacitně posilovat jen obory vzdělání s vysokou uplatnitelností absolventů na trhu práce** (shodné s oborovou strukturou dané školy, umožňující prostupnost oborů vzdělání), **jejichž výuku nelze z kapacitních důvodů v dostatečné míře v rámci okresu či kraje zajistit.** Současně posoudit vzdálenost (dopravní dostupnost) jiné zřizované střední školy, která má shodné nebo obdobné obory vzdělání zařazené ve struktuře vyučovaných oborů vzdělání.

K ovlivňování oborové struktury a výkonů škol (určení počtu otevíraných tříd prvních ročníků jednotlivých oborů vzdělání) **využije Pardubický kraj v následujícím období predikci trhu práce** (vytvořenou MPSV či MŠMT). V případě, že kapacita některých oborů vzdělání překročí dlouhodobé pokrytí potřeb trhu, **bude posouzena a popřípadě upravena četnost zastoupení těchto oborů vzdělání v rámci jednotlivých okresů či kraje.** Rozhodující pro posouzení bude počet žáků vzdělávajících se v tomto oboru v daných školách (zájem uchazečů o studium), úroveň materiálně technického vybavení škol pro jeho výuku a možnosti zajištění praxe žáků v reálném prostředí.

Při vyhodnocování efektivity oborové struktury se kraj **zaměří také na obory vzdělání s jinou formou vzdělávání než denní a na obory nástavbového studia,** neboť významná část v nich vzdělávajících se žáků opouští střední školu v průběhu svého vzdělávání nebo není úspěšná u maturitní zkoušky (průměrná neúspěšnost 65 %). Podíl absolventů 3letých oborů vzdělání s výučním listem odcházejících do denní formy nástavbového studia by měl postupně klesat až k hodnotě 20 %.

V rámci rejstříkového řízení (posouzení žádosti či rozhodnutí o žádosti o zápis změny do rejstříku škol a školských zařízení) budou **od roku 2016 na základě doporučení Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky uplatňována následující kritéria** vztahující se na všechny formy vzdělávání:

- Do struktury oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou ve střední škole může být v rámci kraje nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude nahrazovat jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou o stejné kapacitě (s výjimkou výjimečných a odůvodněných případů týkajících se oborů vzdělání technického nebo přírodovědného zaměření nebo oborů vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v návaznosti na demografický vývoj).
- Do struktury oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou ve střední škole může být nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce a který bude podpořen odůvodněným stanoviskem zástupců sociálních partnerů (Svazu průmyslu a dopravy ČR, Hospodářské komory ČR, Agrární komory ČR). Při optimalizaci kapacit oborů vzdělání středního vzdělávání bude utlumen obor, jehož absolventi vykazují dvojnásobnou a vyšší míru nezaměstnanosti absolventů než je průměr kraje.
- K žádosti o zařazení oborů vzdělání, které mají unikátní obsah nebo jsou jedinečnými v rámci ČR nebo jejichž oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce (seznam těchto oborů byl stanoven MŠMT a Asociací krajů ČR), do struktury oborů vzdělání či navýšení kapacity těchto oborů ve střední škole, doložit odůvodněný souhlas Asociace krajů ČR. Seznam

těchto oborů vzdělání bude zveřejněn na webových stránkách MŠMT a ve Věstníku MŠMT.

- V oblasti oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem (v závislosti na uplatnění absolventů na trhu práce) nebudou navyšovány kapacity oborů vzdělání ve skupinách oborů, které mají dlouhodobě nezaměstnanost vyšší než průměr nezaměstnaných absolventů v rámci Pardubického kraje nebo jejich oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce nebo tyto obory mají unikátní obsah (viz výše). Přehled skupin oborů vzdělání, v nichž je dosahováno dlouhodobé nezaměstnanosti (jako průměr nezaměstnanosti absolventů středních škol za období posledních pěti let), bude upravován na základě údajů Úřadu práce ČR. Přehled bude zveřejňován MŠMT do 31. 7. způsobem umožňujícím dálkový přístup a aplikován pro rejstříkové řízení v následujícím školním roce.
- V oblasti oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou odborného zaměření s výjimkou oborů vzdělání technického nebo přírodovědného zaměření (např. obory ze skupin oborů 18 – Informatické obory, 23 – Strojírenství a Strojírenská výroba, 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 28 – Technická chemie a chemie silikátů, 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie, 37 – Doprava a spoje, 53 – Zdravotnictví) nebudou navyšovány kapacity oborů vzdělání s maturitní zkouškou, u kterých nezaměstnanost absolventů dlouhodobě překračuje republikový, resp. krajský průměr nebo jejich oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce nebo tyto obory mají unikátní obsah (viz výše).
- V oborech nástavbového studia, kde dlouhodobá nezaměstnanost absolventů denní formy vzdělávání v Pardubickém kraji přesahuje 15 %, nebudou navyšovány oborové kapacity oproti kapacitám uvedeným v rejstříku škol a školských zařízení v roce 2014. Přehled skupin oborů vzdělání, v nichž je dosahováno dlouhodobé nezaměstnanosti (jako průměr nezaměstnanosti absolventů středních škol za období posledních pěti let), bude upravován na základě údajů Úřadu práce ČR. Přehled bude zveřejňován Krajským úřadem Pardubického kraje do 31. 7. způsobem umožňujícím dálkový přístup a aplikován pro rejstříkové řízení v následujícím školním roce.
- V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření nebudou navyšovány kapacity víceletých gymnázií (nutnost zachovat souhrnnou oborovou kapacitní bilanci víceletých gymnázií v kraji) a lyceí.
- V oblasti ostatních školských služeb nebude podporován zápis nových školských zařízení. Navyšování kapacit a míst poskytovaných služeb stávajících školských zařízení může být povoleno pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, jen v míře přiměřené počtu žáků vzdělávajících se ve školách na území Pardubického kraje a návaznosti na demografický vývoj.
- Do struktury oborů vzdělání poskytujících vyšší odborné vzdělání v konzervatoři nebudou zařazovány nové obory nebo kapacitně posilovány stávající vyučované obory.

Dále bude podpořen v souladu s ustanovením § 150 školského zákona výmaz oborů vzdělání (obory vzdělání, které nejsou ve střední škole ve třech po sobě jdoucích školních rocích vyučovány) z rejstříku škol a školských zařízení, a to zejména těch, které nezapadají do oborové skladby dané školy.

Připravovaná změna ve financování regionálního vzdělávání by měla zavést do systému financování objektivizovaná kritéria posuzování kvality středních škol a podporu oborů vzdělání z pohledu skutečné i předpokládané uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Výraznější zásahy do sítě středních škol či jejich oborové struktury bez bližší znalosti připravovaného nového způsobu financování by v konečném důsledku mohly přispět k destabilizaci škol a větší měrou zatížit rozpočet Pardubického kraje.

Záměrem Pardubického kraje je **vytvořit podmínky ke vzdělávání žáků podle jejich zájmů, schopností a nadání a k získání praktických zkušeností a dovedností potřebných pro výkon práce a další vzdělávání.** Pardubický kraj bude nadále při působení na uchazeče o studium, aby odpovědně přistupovali k výběru střední školy a oboru vzdělání, rozvíjet spolupráci s výchovnými (kariéerními) poradci základních škol, Úřadem práce České republiky – krajskou pobočkou v Pardubicích, potencionálními zaměstnavateli absolventů a ostatními sociálními partnery. V této oblasti bude Pk **podporovat zavedení jednotných přijímacích zkoušek pro všechny střední školy ČR (bez rozlišení zřizovatele) a ve všech kolech přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou v rámci přijímacího řízení.** Dále bude **doporučovat stanovení minimální bodové hranice úspěšnosti testů pro přijímací řízení,** jejíž dosažení bude povinnou podmínkou pro přijetí uchazečů o studium ve všech kolech přijímacího řízení (při stanovení odlišné bodové hranice pro obory gymnaziální a ostatní maturitní obory). V rámci vyhlášených kritérií bude navrhopat **stanovení podílu hodnocení testů na celkovém hodnocení uchazeče** v rámci přijímacího řízení, a to **nejméně jednou polovinou.**

Pro bezproblémové začlenění absolventů středních škol do pracovního procesu bude Pardubický kraj **podporovat sociální partnerství středních škol a zaměstnavatelů.** Od ředitelů zřizovaných škol bude **požadovat další prohlubování spolupráce s podnikatelským sektorem,** zejména v oblasti plánování, zajišťování a vyhodnocování výuky žáků v reálném pracovním prostředí a v oblasti dalšího vzdělávání učitelů odborných předmětů a praktického vyučování na pracovištích zaměstnavatelů.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti středního vzdělávání v následujícím období podpořit zejména:

- spolupráci středních škol s dalšími partnery (např. zaměstnavateli, partnerskými školami, vysokými školami, výzkumnými institucemi, nestátními neziskovými organizacemi) při řešení technických a technologických problémů a aktualizaci výukových materiálů a popularizaci zejména technických a přírodovědných oborů a řemesel
- zlepšování podmínek pro zavádění inovativních technologií do výuky a jejich vyšší propojení s moderními výukovými metodami
- zkvalitnění výuky technických a přírodovědných oborů prostřednictvím modernizace učebních materiálů a pomůcek, inovací materiálně technického vybavení a vyšším využitím ICT
- odborné vzdělávání formou uzavírání sektorových dohod, organizování kulatých stolů, podpory pořádání prezentačních burz firem v rámci mikroregionů, mediálních kampaní a prezentací škol, poskytování prospěchových stipendií žákům vzdělávajících se v oborech žádaných na trhu práce, pokračování projektu TECHNOhrátky, podpory práce s nadanými žáky (např. mezinárodní soutěže ŘEMESLO/SKILL, projektu – Program vytváření a rozvíjení zájmu žáků

o vědecké a technické obory v Pardubickém kraji, programu Pk – Podpora talentované mládeže)

- zapojení žáků základních škol do mimoškolních aktivit ve středních školách zaměřených na popularizaci zejména technických a přírodovědných oborů a řemesel (např. formou organizování technicky zaměřených kroužků pro žáky základních škol v odborných učebnách a dílnách středních škol)
- mobilitu žáků za účelem zvyšování či prohlubování jejich praktických a teoretických znalostí zejména v technických a přírodovědných oborech a řemeslech
- mobilitu pedagogických pracovníků škol a školských zařízení za účelem výměny zkušeností a tvorby či inovace učebních materiálů pro výuku zejména technických a přírodovědných oborů a řemesel
- zajištění ICT vybavenosti škol a školských zařízení
- jazykové vzdělávání – výběr škol dle výše časové dotace pro výuku jazyků a počtu vyučovaných cizích jazyků stanovených rámcovým vzdělávacím programem (případně školním vzdělávacím programem) oborů vzdělání dané školy
- bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj všech účastníků vzdělávání

2.4 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studenta získané ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Ke vzdělávání ve vyšší odborné škole lze přijmout pouze uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou.

2.4.1 Vyhodnocení vyššího odborného vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání bylo ve školním roce 2014/2015 zajištěno v 6 školách zřizovaných Pardubickým krajem a ve 2 soukromých. V okrese Svitavy zřizuje Ministerstvo obrany České republiky Vojenskou střední školu a Vyšší odbornou školu Ministerstva obrany v Moravské Třebové. Tato škola má studenty VOŠ v oboru vzdělání Ochrana vojsk a obyvatelstva při krizových situacích v kombinované formě vzdělávání. Vzhledem ke specifiku zřizovatele nejsou podrobnější informace o počtu studentů známy.

Počet vyšších odborných škol ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pardubického kraje uvádí tabulka 2.17.

Tabulka 2.17 – Počet vyšších odborných škol podle zřizovatele v okresech Pk

Zřizovatel	Počet vyšších odborných škol v okresech				Celkem
	Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí n. O.	
Kraj	1	1	2	2	6
Soukromník	0	2	0	0	2
Ministerstvo obrany ČR	0	0	1	0	1
Celkem	1	3	3	2	9

Vyšší odborné školy jsou součástí právnické osoby vykonávající současně i činnost střední školy, což umožňuje zajistit jejich provoz po personální i materiální stránce. Jedinou výjimkou je samostatná soukromá Vyšší odborná škola – Diplomovaný oční technik, s.r.o. v Pardubicích, která nabízí pouze obor Diplomovaný oční optik v dálkové formě vzdělávání.

Vzhledem k dlouhodobému nezájmu uchazečů o studium bylo utlumeno v roce 2011 vzdělávání na součásti vyšší odborná škola ve 2 školách zřizovaných Pardubickým krajem. Studium vyšší odborné školy je pro mnohé studenty jen dočasným řešením při nepřijetí na vybranou vysokou školu, o čemž vypovídá počet 217 studentů (tj. 36,1 %), kteří zahájili své studium ve školním roce 2013/2014 a ve školním roce 2014/2015 v něm již nepokračovali.

Ve školním roce 2014/2015 v porovnání s předchozím školním rokem ubylo ve vyšších odborných školách v Pardubickém kraji celkem 98 studentů, z toho v denní formě vzdělávání 64 studentů a v dálkové formě 34 studentů.

Přehled o počtu studentů vyšších odborných škol ve všech formách vzdělávání ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji podle zřizovatele dává tabulka 2.18.

Tabulka 2.18 – Počet studentů vyšších odborných škol

Forma vzdělávání	Počet studentů ve vyšších odborných školách		Celkem
	zřizovaných Pk	soukromých	
Denní	1 060	23	1 083
Dálková	217	69	286
Celkem	1 277	92	1 369

Přehled o počtu škol poskytujících vyšší odborné vzdělávání a počtu studentů na součásti vyšší odborná škola ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pardubického kraje dává tabulka 2.19.

Tabulka 2.19 – Počet VOŠ a studentů vzdělávaných na součásti vyšší odborná škola

Vyšší odborná škola (zkrácený název)	Počet studentů
Okres Chrudim – 1 vyšší odborná škola:	66 (56)
SŠ zemědělská a VOŠ Chrudim	66 (56)
Okres Pardubice – 3 vyšší odborné školy:	275 (206)
Sřední průmyslová škola elektrotechnická a VOŠ Pardubice	183 (183)
Anglické gymnázium, SOŠ a VOŠ, s.r.o., Pardubice	23 (23)
Vyšší odborná škola – Diplomovaný oční optik, s.r.o., Pardubice	69 (0)
Okres Svitavy – 2 vyšší odborné školy:	735 (528)
OA a VOŠ ekonomická Svitavy	85 (85)
VOŠ pedagogická a Sřední pedagogická škola Litomyšl	650 (443)
Okres Ústí nad Orlicí – 2 vyšší odborné školy:	293 (293)
VOŠ stavební a SŠ stavební Vysoké Mýto	72 (72)
VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	221 (221)

Poznámka: V závorce je uveden počet žáků v denní formě vzdělávání.

Ve školním roce 2014/2015 bylo v porovnání s předchozím školním rokem nově přijato do 1. ročníku o 90 studentů méně, z toho o 70 studentů v denní formě vzdělávání a o 20 studentů v dálkové formě. Přehled o počtu studentů v 1. ročníku, celkovém počtu studentů a počtu absolventů v jednotlivých skupinách oborů vzdělání denní formy vzdělávání vyšší odborných škol ve školním roce 2014/2015 dává tabulka 2.20.

Tabulka 2.20 – Počet studentů a absolventů podle skupin oborů vzdělání

Kód Skupiny oborů	Název skupiny oborů vzdělání	Počet studentů 1. ročníků	Počet studentů celkem	Počet absolventů
16	Ekologie a ochrana životního prostředí	27	56	15
26	Elektrotechnika, telekom. a výp. technika	14	46	4
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	32	72	0
63	Ekonomika a administrativa	35	108	30
64	Podnikání v oborech, odvětví	48	85	32
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	287	716	196
Celkem		443	1 083	277

Nejvíce studentů se stejně jako v předchozích školních letech vzdělávalo ve skupině 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče, nejvýrazněji klesl zájem o obory ze skupin 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 63 – Ekonomika a administrativa.

2.4.2 Směry a kritéria rozvoje vyššího odborného vzdělávání

Se zhoršující se demografickou situací na vstupu do terciárního vzdělávání a široké nabídce volných studijních míst na vysokých školách nelze v následujících školních letech očekávat zvýšení zájmu o vyšší odborné vzdělávání. Vzhledem k těmto skutečnostem je žádoucí **zřizovat či podporovat zápis nové vyšší odborné školy** do rejstříku škol a školských zařízení nebo **navyšovat kapacity a místa poskytovaného vzdělávání stávajících vyšších odborných škol pouze ve výjimečných a odůvodněných případech** (např. ve školách s obory technického nebo přírodovědného zaměření) **v návaznosti na demografický vývoj.**

Sektor vyššího odborného vzdělávání se dlouhodobě potýká s nejednoznačným postavením v rámci vzdělávací soustavy. V současné době se řeší další směřování vyšších odborných škol, zejména vytvoření legislativních podmínek pro poskytování profesně orientovaného odborného vzdělávání neakademického typu. Záměrem Pardubického kraje je **utlumovat obory, jejichž absolventi jsou obtížně uplatnitelní na trhu práce, a dále obory, u kterých je vhodnější realizovat vzdělávání na úrovni bakalářského studia.**

V rámci rejstříkového řízení (posouzení žádosti či rozhodnutí o žádosti o zápis změny do rejstříku škol a školských zařízení) budou **od roku 2016 na základě doporučení Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky uplatňována následující kritéria** vztahující se na všechny formy vzdělávání:

- Do vzdělávací nabídky vyšší odborné školy může být zapsán nový akreditovaný vzdělávací program oboru vyššího odborného vzdělávání pouze v případě, že vzdělávací program bude mít v regionu ojedinělý charakter a že jeho koncepce vznikne na základě projevené dlouhodobé společenské potřeby (technického, přírodovědného a pedagogického zaměření) příslušně vzdělaných absolventů na trhu práce.
- Do struktury oborů vzdělání poskytujících vyšší odborné vzdělávání ve vyšší odborné škole může být v rámci kraje nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude nahrazovat jiný aktivní obor vyššího odborného vzdělávání o stejné kapacitě (s výjimkou výjimečných a odůvodněných případů týkajících se oborů vzdělání technického nebo přírodovědného zaměření nebo oborů vzdělání pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami v návaznosti na demografický vývoj).
- Do struktury oborů vzdělání poskytujících vyšší odborné vzdělávání ve vyšší odborné škole může být v rámci kraje nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým budoucím potřebám trhu práce a který bude podpořen odůvodněným stanoviskem zástupce sociálních partnerů (Svazu průmyslu a dopravy ČR, Hospodářské komory ČR, Agrární komory ČR). Při optimalizaci kapacit oborů vyššího odborného vzdělávání bude utlumen obor, jehož absolventi vykazují dvojnásobnou a vyšší míru nezaměstnanosti absolventů než je průměr kraje.
- K žádosti o zařazení oborů vzdělání, které mají unikátní obsah nebo jsou jedinečnými v rámci ČR nebo jejichž oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce (seznam těchto oborů byl dohodnut MŠMT a Asociací krajů ČR), do struktury oborů vzdělání či zvýšení kapacity těchto oborů ve vyšší odborné škole, doložit odůvodněný souhlas Asociace krajů ČR. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na webových stránkách a ve Věstníku MŠMT.

- S výjimkou oborů vzdělání technického a přírodovědného zaměření (např. obory ze skupin oborů 23 – Strojírenství a strojírenská výroba, 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 33 – Zpracování dřeva, 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie, 37 – Doprava a spoje, 39 – Speciální a interdisciplinární technické obory, 53 – Zdravotnictví) a pedagogického zaměření (75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče) nebudou zvyšovány kapacity oborů vzdělání poskytujících vyšší odborné vzdělávání.

Záměrem Pardubického kraje je nadále podporovat propojení struktury oborů vyššího odborného vzdělávání s potřebami trhu práce.

2.5 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Účelem podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je rozšířit možnosti přístupu ke vzdělání a podpořit co největší využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

2.5.1 Vyhodnocení vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována podpora bez ohledu na formu jejich vzdělávání. Ve školách samostatně zřizovaných pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i ve školách s individuálně integrovanými žáky je v průběhu vzdělávacího procesu přihlíženo k vrozeným možnostem a schopnostem dětí a žáků s cílem rozvinout jejich vzdělávací potenciál v nejvyšší míře.

Speciální vzdělávání probíhá pomocí řady podpůrných opatření. Prostřednictvím speciálních metod a postupů, volbou vhodných forem výuky, úpravou organizace výuky, využíváním služeb asistentů pedagoga, využíváním kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, prací s hodnocením žáka či s klimatem třídy jsou zohledňovány speciální vzdělávací potřeby dětí a žáků. V případě potřeby je pro tyto žáky vypracován individuální vzdělávací plán.

Podíl individuálně integrovaných dětí se zdravotním postižením z celkového počtu dětí v běžných třídách mateřských škol se ve školním roce 2014/2015 v porovnání se školním rokem 2010/2011 téměř nezměnil. Z celkového počtu zdravotně postižených dětí však bylo integrováno do běžných tříd o 1,6 procentního bodu více než ve školním roce 2010/2011. U těchto dětí převládaly vady řeči, tělesné a mentální postižení. Především pro děti s vadami řeči bylo zřízeno 16 speciálních tříd, což je o jednu méně než ve školním roce 2010/2011.

V základním a středním vzdělávání výrazně stoupal počet žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách a počet žáků ve speciálních třídách klesal. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán u žáků s vývojovými poruchami učení a chování a vadami řeči. Vyšší byl rovněž podíl žáků s autismem (především v základních školách), jejichž vzdělávání vyžaduje vysokou erudovanost pedagogů a průběžné zvyšování kvalifikace v oblasti poruch autistického spektra.

Z celkového počtu zdravotně postižených žáků bylo integrováno do běžných tříd základních škol o 10,8 procentního bodu více než ve školním roce 2010/2011. Ve středních školách se ve stejném období podíl individuálně integrovaných žáků z celkového počtu žáků se zdravotním postižením zvýšil o 21,4 procentního bodu.

Přehled o počtu speciálních tříd a o počtu dětí a žáků se zdravotním postižením v jednotlivých druzích škol ve školních letech 2010/2011 a 2014/2015 dává tabulka 2.21.

Tabulka 2.21 – Počet speciálních tříd a počet dětí a žáků se zdravotním postižením

	MŠ		ZŠ		SŠ	
	šk. rok 2010/11	šk. rok 2014/15	šk. rok 2010/11	šk. rok 2014/15	šk. rok 2010/11	šk. rok 2014/15
Počet tříd celkem	725	785	2 130	2 215	1 037	914
z toho speciálních tříd	17	16	196	162	77	78
Počet dětí/žáků se zdrav. postižením	305	285	3 381	3 645	868	1 039
z toho individuálně integrovaných v běžných třídách	84	83	1 914	2 458	330	617
z toho ve speciálních třídách	221	202	1 467	1 187	538	422
Podíl dětí/žáků se zdrav. postižením z celkového počtu dětí/žáků	1,74 %	1,50 %	8,25 %	8,41 %	3,35 %	4,88 %
Podíl individuálně integrovaných dětí/žáků z počtu dětí/žáků běžných tříd	0,49 %	0,44 %	4,86 %	5,87 %	1,30 %	2,95 %
Podíl individuálně integrovaných dětí/žáků z celkového počtu dětí/žáků se zdrav. postižením	27,54 %	29,12 %	56,61 %	67,43 %	38,02 %	59,38 %

Přehled o počtu dětí a žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách jednotlivých druhů škol ve školním roce 2014/2015 podle druhu postižení dává tabulka 2.22.

Tabulka 2.22 – Počet dětí a žáků individuálně integrovaných podle druhu postižení

Druh postižení	Počty dětí a žáků se zdravotním postižením		
	MŠ	ZŠ	SŠ
Mentální	14	55	17
Sluchové	10	32	6
Zrakové	1	10	3
Vady řeči	21	131	3
Tělesné	14	44	13
Více vad	7	54	9
Vývojové poruchy a poruchy učení	7	1 867	540
Poruchy chování	x	179	17
Autismus	9	86	9
Celkem	83	2 458	617

Žákům se zdravotním znevýhodněním byla poskytnuta individuální podpora v rámci výuky a přípravy na výuku, případně jim byla upravena organizace vzdělávání zohledňující jejich individuální vzdělávací potřeby. Vysoká míra podpory byla věnována dětem a žákům se sociálním znevýhodněním, kde zejména v romských komunitách se ve srovnání s majoritní populací dlouhodobě projevuje nízká vzdělanostní úroveň.

V posledních školních letech zůstal počet speciálních škol v Pardubickém kraji beze změny, počet dětí a žáků zde vzdělávaných postupně klesal. Ve školním roce 2014/2015 Pardubický kraj zřizoval 15 speciálních škol, obce 2 školy a 1 škola měla soukromého zřizovatele. Na součásti mateřská škola se vzdělávalo 31 dětí a na součásti základní škola 1 161 žáků. Ve školním roce 2010/2011 se vzdělávalo na součásti mateřská škola 43 dětí a na součásti základní škola 1 439 žáků.

Počet středních škol poskytujících střední vzdělání s výučním listem určených hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo znevýhodněním se rovněž nezměnil. Ve

školním roce 2014/2015 nabízelo v Pardubickém kraji takové vzdělávání absolventům základních škol 5 škol (Odborné učiliště Chroustovice, Zámek 1, Speciální střední škola a základní škola Žamberk, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl, Integrovaná střední škola Moravská Třebová a Střední škola řemesel a služeb Pardubice, s.r.o.). V 2letých a 3letých oborech kategorie dosaženého vzdělání E se vzdělávalo celkem 479 žáků (615 žáků ve školním roce 2010/2011).

V oborech vzdělání Praktická škola jednoletá a dvouletá, které jsou určeny žákům se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším typem zdravotního postižení, se v Pardubickém kraji ve školním roce 2014/2015 vzdělávalo 59 žáků ve 4 školách zřízených Pardubickým krajem a 33 žáků v Základní škole a Praktické škole SVÍTÁNÍ, o.p.s. Ve školním roce 2010/2011 se vzdělávalo v oboru vzdělání Praktická škola dvouletá 83 žáků, z toho 60 žáků ve školách zřízených Pardubickým krajem. Ke zkvalitnění podmínek vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přispělo také průběžné vybavování škol kompenzačními a rehabilitačními pomůckami prostřednictvím dotačních titulů MŠMT.

K posílení služeb v oblasti péče o děti a žáky s narušenou komunikační schopností byla od 1. 9. 2010 zřízena pozice krajského koordinátora logopedických služeb v rámci speciálně pedagogického centra při Speciální mateřské škole, základní škole a praktické škole Moravská Třebová. V říjnu 2010 zahájilo Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje (CCV Pk) realizaci projektu, jehož cílem bylo zajištění podpory a podmínek pro zavedení systému logopedické péče v Pardubickém kraji. Tento projekt, který byl ukončen v květnu 2012, byl realizován v rámci OP VK a spolufinancován Evropským sociálním fondem (ESF) a státním rozpočtem České republiky. V rámci návazné péče a udržitelnosti projektu připravilo CCV Pk nabídku metodických setkání určených logopedickým asistentkám a dalším zájemcům z řad pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ.

2.5.2 Směry a kritéria rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Základním cílem je vytvoření rovných příležitostí vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Předpokladem realizace bude nastavení optimálních podmínek ve smyslu podpůrných opatření vyplývajících z novely § 16 školského zákona.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v následujícím období zejména:

- podporovat kvalitní předškolní vzdělávání pro cílové skupiny dětí ve smyslu prevence a kompenzace sociálního znevýhodnění
- zprostředkovat informace o programech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků směřujících k získávání znalostí a dovedností potřebných pro uplatňování podpůrných opatření (např. prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje)
- nabízet prostřednictvím Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje vzdělávací programy k rozšiřování kvalifikace v oblasti speciální pedagogiky
- hledat východiska pro zabezpečení odpovídajícího počtu asistentů pedagoga do tříd s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- podporovat zkvalitnění činnosti asistentů pedagoga zabezpečením jejich metodického vedení a nabídkou kvalifikačních kurzů a dalších vzdělávacích programů
- podporovat rozvoj systému logopedické péče v kraji
- vytvářet podmínky ke zkvalitnění vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím vybavení škol kompenzačními a rehabilitačními pomůckami
- zpřístupnit prostřednictvím Školského portálu pedagogům i rodičům cílové skupiny žáků informace o legislativních opatřeních MŠMT a metodických materiálech vytvořených v rámci projektů OP VK
- podporovat využívání rozvojových programů MŠMT zaměřených na financování podpůrných opatření (např. úvazků asistentů pedagoga, pořízení speciálních učebnic a kompenzačních pomůcek)
- využít odborného a materiálního potenciálu speciálních škol k podpoře společného vzdělávání dětí a žáků v hlavním vzdělávacím proudu
- sledovat průběžně naplněnost speciálních škol a v předstihu reagovat například na významný pokles žáků citlivým omezením počtu stávajících škol na jejich optimum v regionu
- podporovat zápis nových oborů vzdělání kategorie dosaženého vzdělání E jen ve středních školách samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (případně utlumit tyto obory v běžných středních školách s ohledem na počet vzdělávaných žáků a demografický vývoj)
- podporovat zajištění bezbariérového přístupu a možnosti pohybu tělesně postižených žáků ve zřizovaných školách

Vzhledem k nízké naplněnosti základních škol speciálních nebude podporováno navyšování stávajících kapacit a míst poskytovaného vzdělávání oboru 79-01-B/01 Základní škola speciální.

2.6 Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných

2.6.1 Vyhodnocení vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných

Součástí systému vyhledávání nadaných dětí, žáků a studentů a péče o ně jsou soutěže, které jsou velmi často využívány jako podpůrná opatření při práci s nadanými. Soutěže vytvářejí prostor pro sebereflexi žáků i pedagogů a napomáhají jejich dalšímu rozvoji.

Soutěže a přehlídky v zájmovém vzdělávání

Soutěže a přehlídky v zájmovém vzdělávání pro žáky základních škol, středních škol, základních uměleckých škol a základních škol speciálních jsou realizovány v souladu s vyhláškou MŠMT č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Umožňují seberealizaci žáků v pestré škále vědomostních a uměleckých oborů, ale i odborných a sportovních disciplín.

MŠMT vyhlašuje tři typy soutěží (A, B, C) v pěti oblastech (předmětové, umělecké, sportovní, speciálního školství a ostatních soutěží) a stanovuje organizační strukturu postupových kol (školní, okresní, krajská, ústřední) s několika věkovými kategoriemi. Zajištění okresních a krajských kol soutěží typu A je v působnosti odborů školství krajských úřadů, které mohou žádat o dotaci z rozvojového programu MŠMT – Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Vzhledem k tomu, že dotace MŠMT nepokryje celkovou výši skutečných nákladů, hradí část výdajů organizátoři z příspěvků kraje, škol, případně účastníků. Z rozpočtu MŠMT bylo v letech 2011 až 2015 poskytnuto 1.102 tis. Kč ročně, příspěvek kraje na dofinancování soutěží se pohyboval v rozmezí od 116 do 190 tis. Kč ročně.

Krajský úřad pověřuje organizováním soutěží školy a školská zařízení pro zájmové vzdělávání. Odbor školství a kultury spolupracuje s jejich zřizovateli a pravidelně je informuje o aktuálních záležitostech týkajících se práce s nadanými žáky. Na organizaci soutěží se podílí místní zastoupení Asociace školních sportovních klubů ČR, umělecké rady ZUŠ a další pedagogové a odborníci z praxe.

Od roku 2013 zajišťuje krajský úřad úkoly spojené s koordinací soutěží ve spolupráci s Centrem celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, které od školního roku 2014/2015 navíc převzalo organizaci devíti krajských kol předmětových soutěží. Záměrem tohoto opatření bylo zefektivnit systém organizování soutěží zařazených do programu MŠMT Excellence středních škol a snížit počet pověřených organizátorů.

Péče o nadané žáky

Program podpory talentovaných žáků vyhlašuje Pardubický kraj od roku 2008 s cílem ocenit vynikající úspěchy žáků a podpořit systematickou práci s nadanými žáky. Žáci škol Pardubického kraje, kteří dosáhli vynikajících umístění v ústředních kolech soutěží, byli každoročně oceněni pamětními listy a věcnými dary na slavnostním udílení cen Mladý talent Pardubického kraje organizovaném odborem školství a kultury. Finanční podpora z rozpočtu Pardubického kraje ve výši 300 tis. Kč ročně byla v letech 2008 až 2011 určena učitelům škol, jejichž žáci dosáhli medailových umístění v národních a mezinárodních kolech soutěží.

Od roku 2012 je v souvislosti s vyhlášením nového rozvojového programu MŠMT Excellence středních škol finanční podpora z krajského rozpočtu více směřována do oblasti

organizace postupových kol soutěží vyhlášených MŠMT. Záměrem je podpořit činnost krajských komisí, vytvořit koordinovaný systém řízení a udržet stabilní síť pracovníků, kteří spolupracují s krajským úřadem, organizátory a školami na zajištění školních, okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání.

V roce 2014 byl vyhlášen 7. ročník Mladého talentu Pardubického kraje, v rámci kterého byli na slavnostním setkání s náměstkyní hejtmana pro školství, kulturu a památkovou péči oceněni žáci úspěšní v celostátních kolech soutěží a v mezinárodních soutěžích.

Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol

MŠMT od roku 2012 vyhláší rozvojový program Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol, jehož základním cílem je zvyšování kvality a rozšiřování péče o nadané žáky ve středních školách, kteří jsou schopni dosahovat vynikajících výsledků. Mezi další cíle patří zvýšení zájmu a motivace žáků, pedagogických pracovníků a škol o účast v soutěžích a přehlídkách, tedy o zvyšování vědomostní úrovně žáků nad rámec školních vzdělávacích programů. Střední školy získávají body v závislosti na úspěšnosti svých žáků v krajských, ústředních a mezinárodních kolech vybraných soutěží. Podle jejich počtu následně obdrží finanční prostředky na odměny pedagogů podílejících se na odborné přípravě žáků.

Přehled o čerpání finančních prostředků z programu Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol a o počtu úspěšně zapojených škol Pardubického kraje do tohoto projektu ve školních letech 2011/2012 až 2014/2015 dává tabulka 2.23.

Tabulka 2.23 – Přehled o programu Excellence středních škol

Školní rok	Výše přidělených finančních prostředků (v Kč)	Úspěšnost středních škol Pk
2011/2012	1 364 800	17 škol (z toho 7 gymnázií)
2012/2013	1 103 658	20 škol (z toho 13 gymnázií)
2013/2014	1 454 270	26 škol (z toho 15 gymnázií)
2014/2015	1 265 363	28 škol (z toho 15 gymnázií)

Další projekty na podporu rozvoje nadání a práce s nadanými

Ve školním roce 2014/2015 proběhl za finanční podpory Pardubického kraje již 8. ročník projektu „Program vytváření a rozvíjení zájmu žáků o vědecké a technické obory v Pardubickém kraji“, který organizuje Asociace pro mládež, vědu a techniku AMAVET, z.s. Tento spolek organizuje soutěže vědeckých projektů středoškolské mládeže EXPO SCIENCE AMAVET, které poskytují nadaným jedincům příležitost k rozvoji tvůrčích aktivit na poli vědy a techniky. Vítězům národních kol je umožněna účast na mezinárodních výstavách, kde mohou prezentovat své projekty (např. mezinárodní soutěž RoboRAVE International, kde žáci škol Pardubického kraje uspěli se svými projekty).

2.6.2 Směry a kritéria rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných

Pardubický kraj věnuje vysokou pozornost podpoře rozvoje práce s nadanými dětmi, žáky a studenty. Cílem je vytvořit podmínky pro realizaci systému podpory identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí a mládeže, jehož součástí je personální zabezpečení pedagogickými pracovníky působícími v této oblasti. Při určování směrů rozvoje Pk vychází zejména z Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020 a Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období 2014–2020 MŠMT.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v následujícím období podporovat zejména:

- rozvoj odborných kompetencí pedagogických pracovníků
- metodické vedení v oblasti diagnostiky a využívání vhodných podpůrných opatření ve vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů
- pokračování programu Podpora talentovaných (nadaných) žáků (Mladý talent)
- koordinaci a metodické vedení činnosti organizátorů soutěží, odborných garantů a krajských komisí
- zkvalitnění systému řízení a zabezpečení soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání na všech úrovních
- účast škol v přírodovědných a technických soutěžích a čerpání dotace z rozvojového programu MŠMT Excellence středních škol
- vzájemnou spolupráci všech aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané, zejména spolupráci škol a středisek volného času s využitím stávajících personálních a prostorových kapacit středisek
- monitorování a vyhodnocování výsledků a úspěchů žáků a škol v soutěžích
- posilování metodické podpory a vytváření podmínek pro prezentaci aktivit souvisejících s nadanými dětmi, žáky a studenty prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje

2.7 Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech (v oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém). Uskutečňuje se v základních uměleckých školách, které jsou určeny zejména pro žáky základních a středních škol. Vzdělávat se mohou i dospělí a děti předškolního věku s prokázanými výjimečnými předpoklady.

2.7.1 Vyhodnocení základního uměleckého vzdělávání

Ve školním roce 2014/2015 působilo na území Pardubického kraje 30 základních uměleckých škol, z toho 27 zřizovaných obcemi a 3 soukromým subjektem. Celkový počet základních uměleckých škol se v posledních školních letech nezměnil, pouze byl dokončen proces převodu zřizovatelských funkcí z kraje na obce. Počet žáků navštěvujících základní umělecké školy má stoupající tendenci. Ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo základní umělecké školy celkem 14 724 žáků (14 259 žáků ve školním roce 2010/2011). Zájem o vzdělávání rostl především v hudebním oboru s individuální výukou, naopak klesal v tanečním oboru a hudebním oboru s kolektivní výukou.

Souhrnný přehled o počtu žáků v jednotlivých uměleckých oborech ZUŠ v okresech Pardubického kraje ve školním roce 2014/2015 dává tabulka 2.24.

Tabulka 2.24 – Rozsah činnosti základních uměleckých škol v okresech Pk

Okres	Počet žáků celkem	z toho v oboru				
		tanečním	výtvarném	literárně dramatickém	hudebním	
					s indiv. výukou	s kolektiv. výukou
Chrudim	2 992	333	728	87	1 784	60
Pardubice	3 697	513	633	117	2 172	262
Svitavy	3 368	486	722	100	1 967	93
Ústí n. O.	4 667	750	747	160	2 767	243
Celkem	14 724	2 082	2 830	464	8 690	658

Základní umělecké školy byly pořadatelem kulturních a společenských akcí ve městech, kde sídlí. Spolupracovaly s uměleckými školami v zahraničí a navazovaly kontakty v oblasti kultury s družebními městy. Mnohé byly organizátory celorepublikových a mezinárodních soutěží žáků ZUŠ.

2.7.2 Směry a kritéria rozvoje základního uměleckého vzdělávání

Nabídka základního uměleckého vzdělávání vychází z místních podmínek a regionálních tradic. Žáci a pedagogové jsou motivováni k prezentaci získaných způsobilostí na soutěžích, výstavách, vystoupeních a přehlídkách v regionálním, celostátním, případně v mezinárodním měřítku. ZUŠ se zapojují do veřejného a kulturního života a jsou považovány za významné nositele kultury v regionech.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti základního uměleckého vzdělávání v následujícím období zejména:

- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků a vzájemné předávání zkušeností mezi partnerskými ZUŠ

- nezřizovat (nepodporovat zápis) nové základní umělecké školy do rejstříku škol a školských zařízení a nenavyšovat stávající kapacity a místa poskytovaného vzdělávání základních uměleckých škol v případě, kdy souhrnné kapacity oborů ZUŠ přesahují 20 % počtu žáků populačních ročníků v základním a středním vzdělávání
- zvažovat efektivitu navyšování stávajících kapacit ZUŠ a zřizování dalších míst poskytovaného vzdělávání v návaznosti na demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití kapacit zařízení pro zájmové vzdělávání
- vyžadovat při zápisu nových odloučených pracovišť stávajících ZUŠ mimo území kraje, v níž má právnická osoba vykonávající činnost ZUŠ sídlo, souhlas obou místně příslušných krajských úřadů
- posilovat metodickou podporu pracovníků ZUŠ prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje
- vytvářet podmínky pro prezentaci aktivit ZUŠ na Školském portálu Pardubického kraje

2.8 Jazykové vzdělávání

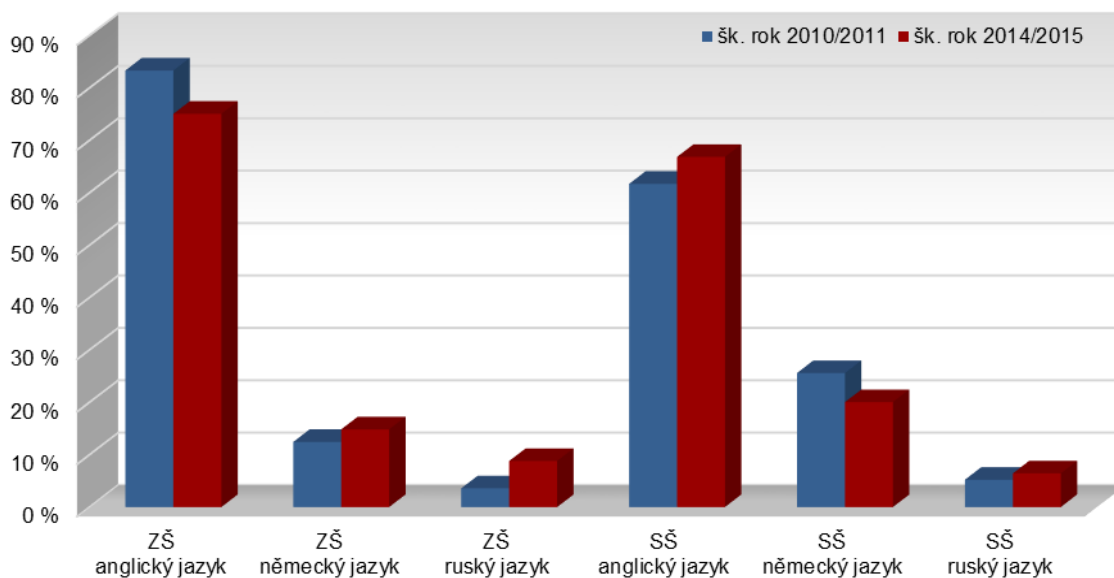
Se základy cizích jazyků se mohou děti seznámit již v mateřských školách. Výuka cizích jazyků probíhá v základních školách, středních školách a vyšších odborných školách. Jazykové vzdělávání se dle školského zákona uskutečňuje v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky a může být ukončeno státní jazykovou zkouškou základní, státní jazykovou zkouškou všeobecnou a státní jazykovou zkouškou speciální.

2.8.1 Vyhodnocení jazykového vzdělávání

Ve školním roce 2014/2015 se nejvíce žáků základních škol vzdělávalo v anglickém jazyce, výrazně nižší zastoupení měla v základních školách výuka německého jazyka. Třetím nejčastěji vyučovaným jazykem byl jazyk ruský, jehož obliba roste.

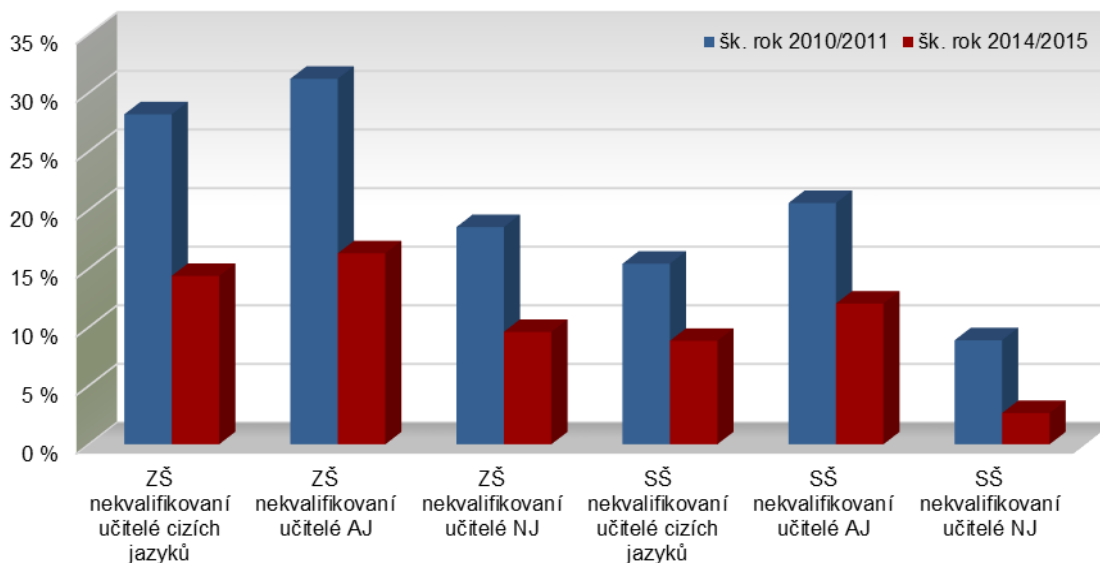
V posledních letech ve středních školách vzrostl podíl anglického, ruského a španělského jazyka na úkor jazyka německého a francouzského. Ve vyšších odborných školách se vyučoval zejména anglický jazyk. Podíl výuky německého jazyka klesl za poslední čtyři roky na polovinu.

Přehled o podílu nejčastěji vyučovaných cizích jazyků ve výuce v základních a středních školách ve školním roce 2010/2011 a školním roce 2014/2015 dává graf 2.9.

Graf 2.9 – Přehled o podílu cizích jazyků ve výuce ZŠ a SŠ

Jedním z aspektů výrazně ovlivňujících kvalitu výuky cizích jazyků je kvalifikovanost pedagogů. Podíl nekvalifikovaných pedagogů vyučujících cizí jazyky se v porovnání se školním rokem 2010/2011 snížil, k čemuž bezesporu přispěla končící lhůta pro doplnění kvalifikace stanovená zákonem o pedagogických pracovnících a také rostoucí počet kvalifikovaných učitelů cizích jazyků na trhu práce. Rozdílnou situaci ve školním roce 2010/2011 a ve školním roce 2014/2015 v základních a středních školách ilustruje graf 2.10.

Graf 2.10 – Přehled o podílu nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků ZŠ a SŠ

Ve školním roce 2014/2015 jazykové vzdělávání poskytovalo 5 jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, z toho 3 soukromé a 2 zřizované Pardubickým krajem, které jsou součástí středních škol (Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Svitavy a Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Pardubice, Štefánikova 325). Jedna soukromá jazyková škola ukončila v roce 2013 svou činnost. Dále v Pardubickém kraji působily další vzdělávací instituce, které poskytují jazykové vzdělávání na komerční bázi.

Zájem o studium v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky dlouhodobě klesá. Porovnání situace ve školních letech 2010/2011 a 2014/2015 v Pk dává tabulka 2.25.

Tabulka 2.25 – Rozsah jazykového vzdělávání

Školní rok	Základní kurzy		Střední kurzy		Žáci v jednoletých kurzech		Žáci, kteří složili státní jazykovou zkoušku
	Počet kurzů	Počet žáků	Počet kurzů	Počet žáků	základních	středních	
2010/2011	6	59	4	24	26	91	26
2014/2015	2	18	2	10	51	11	21

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky zřizované Pardubickým krajem organizovaly také zkoušky z českého jazyka pro cizince za účelem získání dokladu o znalosti českého jazyka. Z celkového počtu 127 cizinců, kteří ve školním roce 2014/2015 zkoušku z českého jazyka konali, uspělo 83. Úspěšnost cizinců u zkoušky z českého jazyka se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 60–70 %.

2.8.2 Směry a kritéria rozvoje jazykového vzdělávání

Schopnost komunikovat cizími jazyky je jedním z důležitých předpokladů pro uplatnění absolventů škol na trhu práce. Důležitými faktory, které výrazně ovlivňují úroveň jazykového vzdělávání, jsou jazykové kompetence a kvalifikace pedagogů.

Celkový počet žáků v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky dlouhodobě klesá, stávající kapacity škol nejsou využity. Vzhledem k těmto skutečnostem nebude Pardubický kraj zřizovat či podporovat zápis nových jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky do rejstříku škol a školských zařízení a navyšování jejich stávajících kapacit a míst poskytovaného vzdělávání.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti jazykového vzdělávání v následujícím období podporovat zejména:

- projekty mobility žáků a pracovníků škol
- vzdělávání pedagogických pracovníků k získávání a rozvoji jazykových kompetencí

2.9 Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům smysluplné naplnění volného času zájmovou činností různého zaměření. Účastníky zájmového vzdělávání jsou děti, žáci a studenti, mohou jimi být i pedagogičtí pracovníci či ostatní dospělí. Uskutečňuje se ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání – střediscích volného času (SVČ), zejména v domech dětí a mládeže (DDM), školních družinách (ŠD) a školních klubech (ŠK). Významnou měrou svou činností přispívají k ochraně dětí a mládeže před rizikovým chováním.

2.9.1 Vyhodnocení zájmového vzdělávání

Ve školním roce 2014/2015 vykonávalo zájmovou činnost 17 středisek volného času (DDM) zřizovaných obcemi a 1 zřizované soukromým subjektem. Počet DDM se v posledních letech téměř nezměnil, pouze byl dokončen převod zřizovatelských funkcí na obce. Ve školním roce 2014/2015 přibýlo Středisko volného času POHODA a POHODA COOL (pobočný spolek).

V důsledku pokračujícího nárůstu počtu dětí předškolního věku a žáků na 1. stupni základních škol docházelo u SVČ k rozšíření nabídky a změně její struktury s ohledem na tuto věkovou kategorii. Počet účastníků zájmového vzdělávání postupně narůstal. Zájmová činnost v SVČ probíhala formami:

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Ve školním roce 2014/2015 bylo přijato do 1 211 zájmových útvarů v pravidelné zájmové činnosti 12 711 dětí, žáků, studentů a ostatních (o 743 účastníků více než ve školním roce 2010/2011).

Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

V rámci této formy zájmového vzdělávání se uskutečnilo od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015 celkem 2 878 příležitostných akcí, kterých se zúčastnilo 173 749 dětí, žáků a dospělých (o 18 041 účastníků více než před 5 lety).

Táborová a další činnost spojená s pobytem

Od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015 proběhlo 180 pobytových akcí s celkovým počtem 5 108 účastníků (o 621 účastníků více než před 5 lety), a to především v době prázdnin.

Další činnosti zájmového vzdělávání

Další činnosti zájmového vzdělávání navštívilo od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015 celkem 69 423 účastníků (o 12 180 účastníků více než ve školním roce 2010/2011), z toho osvětové a informační 9 059 účastníků, individuální 25 účastníků, spontánní 50 274 účastníků a ostatní činnosti 10 065 účastníků.

Domy dětí a mládeže se také podílely na další péči o nadané děti, žáky a studenty. Ve spolupráci se školami a dalšími institucemi organizovaly soutěže a přehlídky vyhlášené MŠMT pro žáky základních a středních škol. V posledních školních letech realizovaly většinu okresních a krajských kol soutěží, kdy využívaly dostupné personální a prostorové kapacity.

Školní družiny a školní kluby

S ohledem na demografický vývoj počtu žáků na 1. stupni základních škol pokračoval trend v navyšování kapacit ŠD a zvyšování počtu jejich oddělení. Ve školním roce 2014/2015 působilo v Pardubickém kraji 253 školních družin (z toho 232 zřizovaných obcí, 15 krajem, 5 soukromníkem a 1 církví) a navštěvovalo je celkem 13 867 žáků, z toho 13 660 žáků 1. stupně ZŠ. Ve školním roce 2010/2011 navštěvovalo 250 ŠD celkem 12 163 žáků, z toho 11 972 žáků 1. stupně ZŠ. Rovněž vzrostl počet oddělení ŠD, a to ze 495 na 557.

Zájem o poskytování služeb školních klubů naopak klesal v souvislosti s úbytkem žáků na 2. stupni ZŠ. Ve školním roce 2014/2015 bylo ve 12 školních klubech (z toho 11 zřizovaných obcí a 1 církví) zapsáno celkem 634 účastníků, z toho 309 z 2. stupně ZŠ a nižšího stupně 8letých gymnázií. Ve školním roce 2010/2011 bylo ve 12 školních klubech zapsáno celkem 751 účastníků, z toho 439 z 2. stupně ZŠ.

2.9.2 Směry a kritéria rozvoje zájmového vzdělávání

Aktivity, které nabízejí školská zařízení pro zájmové vzdělávání, se výraznou měrou podílejí na rozvoji osobností dětí, žáků a studentů, jejich schopností, znalostí a dovedností. Přispívají také k upevnění vzájemných sociálních vztahů. Síť středisek volného času pokrývá potřeby klientů na území Pk, proto nebude podporováno její další rozšiřování ve smyslu vzniku nových SVC.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti zájmového vzdělávání v následujícím období zejména:

- podporovat rovný přístup k zájmovému vzdělávání a dostupnost zájmového vzdělávání
- podporovat zvyšování pedagogické kvalifikace externích pedagogických pracovníků SVC
- posilovat metodickou podporu pracovníků SVC prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje
- vytvářet podmínky pro prezentaci aktivit SVC na Školském portálu Pardubického kraje
- podporovat spolupráci organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže
- podporovat aktivity vedoucí k osvojení zdravého životního stylu a ochraně před rizikovým chováním dětí a mládeže
- podporovat činnost SVC podílejících se na zabezpečení okresních a krajských kol soutěží a přehlídek
- zvyšovat efektivitu a účelnost využívání kapacit (činností) stávajících školských zařízení pro zájmové vzdělávání
- nezřizovat či nepodporovat zápis nového střediska volného času do rejstříku škol a školských zařízení vzhledem k dostatečným kapacitám (možnostem dalších činností) stávajících SVC v kraji
- navyšovat kapacity (další činnosti) SVC a místa poskytovaných služeb stávajících školských zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, jen v míře přiměřené počtu dětí a žáků vzdělávajících se ve školách na území Pardubického

kraje, v návaznosti na demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit zařízení pro zájmová vzdělávání

- navyšovat kapacity ŠD s ohledem na změny počtu žáků v 1. až 3. ročníku základních škol

2.10 Poradenské služby

Poradenský systém je jedním z hlavních pilířů práce s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pedagogicko-psychologická a speciálně-pedagogická diagnostika a poradenství tvoří rozhodující část činnosti školských poradenských zařízení.

2.10.1 Vyhodnocení poradenských služeb

Systém školského poradenství je v kraji aktuálně realizován prostřednictvím 2 pedagogicko-psychologických poraden (PPP) s 11 odloučenými pracovišti a 5 speciálně pedagogických center (SPC), které jsou součástí speciálních škol. Poradenské služby jsou ve školách zajišťovány výchovnými poradci, popř. školními psychology a pracovníky pedagogicko-psychologických poraden. V oblasti kariérového poradenství mají nemalou roli také informační poradenská střediska úřadů práce.

Síť školských poradenských zařízení zajišťovala v minulých školních letech dostupnost služeb klientům napříč krajem. Počet klientů má stále stoupající tendenci. Také pokračuje trend nárůstu počtu klientů se závažnějšími problémy vyžadujícími dlouhodobější nebo opakovanou péči. Přehled o nárůstu činnosti školských poradenských zařízení dává tabulka 2.26.

Tabulka 2.26 – Přehled o činnosti školských poradenských zařízení

ŠPZ	Školní rok 2010/2011			Školní rok 2014/2015		
	Individuální činnosti	Poradenská činnost s rodiči	Služby pedagogům	Individuální činnosti	Poradenská činnost s rodiči	Služby pedagogům
PPP	13 740	5 388	943	17 227	7 923	974
SPC	8 629	3 436	1 019	8 780	3 791	801
Celkem	22 369	8 824	1 962	26 007	11 714	1 775

Územní uspořádání speciálně pedagogických center nebylo s ohledem na objem poskytované péče a charakter činnosti pro klienty optimální. Od 90. let, kdy byla centra zakládána při speciálních školách, jejich činnosti překračují hranice škol, při kterých jsou zřízeny. Jejich aktivity probíhají v dalších školách daného regionu, což je z pohledu potřeb klienta efektivnější, ale přináší vyšší finanční a organizační nároky na činnost center.

Ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji poskytovala terapeutické a poradenské služby také 4 střediska výchovné péče – Středisko výchovné péče Pyramida Pardubice, Středisko výchovné péče Mimóza Ústí nad Orlicí, Středisko výchovné péče Archa Chrudim (zřizovaná MŠMT) a Středisko výchovné péče Svitavska ALFA (zřizovatel Květná zahrada, z. ú.).

Kariérové poradenství se ve spolupráci s výchovnými (kariévními) poradci základních škol a Úřadu práce České republiky – krajskou pobočkou v Pardubicích úspěšně rozvíjelo a prohloubilo se jeho propojení s potřebami trhu práce. Za účelem zjišťování řemeslných a motorických schopností žáků při volbě vhodného technického oboru je ve školách využívána metoda HAMET 2, kterou realizovala jako jediná v České republice Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513.

Hlavní deficit školského poradenství v kraji byl spatřován především v nedostatečné provázanosti systému a praxe škol. Úspěšnost spolupráce mezi školami a školskými poradenskými zařízeními se odvíjí od finančních a personálních možností

zařízení vyjíždět do terénu tak často, jak by s ohledem na nutnou podporu pedagogů při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bylo potřebné.

2.10.2 Směry a kritéria rozvoje poradenských služeb

Mezi základní podmínky poskytování poradenských služeb je jejich územní dostupnost. Síť školských poradenských zařízení pokrývá potřeby klientů na území Pardubického kraje, proto nebude podporováno její další rozšiřování ve smyslu vzniku nových poradenských zařízení. U stávajících poradenských zařízení bude sledována kvalita a komplexnost poskytovaných služeb a jejich efektivita. S ohledem na aktuální potřeby uživatelů služeb (dětí, žáků, rodičů, škol) bude nutné zvážit nezbytné úpravy stávající sítě.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti poradenských služeb v následujícím období zejména:

- podporovat zaměření pedagogicko-psychologického poradenství na zjišťování míry podpory, kterou žák potřebuje při rozvoji všech typů nadání
- navýšit na základě analýzy dopadů legislativních změn účinných od 1. 9. 2016 na poradenský systém počet poradenských pracovníků s ohledem na dostupné finanční zdroje
- využít pro zlepšení poradenských služeb stávající i připravované materiály (nástroje)
- sledovat ve spolupráci s ČŠI kvalitu a efektivnost činnosti školských poradenských zařízení a přijímat odpovídající opatření k jejímu zlepšení
- podporovat nastavení efektivního modelu pro poskytování vzájemně provázených služeb pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center v kraji
- podporovat zvýšení odbornosti a erudovanosti poradenských pracovníků v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- podporovat vybavenost poradenských zařízení diagnostickými nástroji a metodami (např. dynamické postupy práce, testové baterie s aktuálními normami, metody adaptivních dovedností)
- zvážit změnu organizačního uspořádání speciálně pedagogických center (oddělení jejich činnosti od speciálních škol)
- podporovat rozvoj kariérového poradenství jako nástroje ke správné volbě vzdělávací cesty a profesního zaměření žáků (zajistit prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje informace v oblasti kariérového poradenství)
- podporovat zavedení testování metody HAMET 2 do kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky – cizince
- posilovat metodickou podporu pracovníků pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje

2.11 Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Základním principem primární prevence rizikového chování dětí, žáků a studentů je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování a omezování škod způsobených jejich výskytem, dále výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvoji pozitivního sociálního chování a psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací.

2.11.1 Vyhodnocení prevence rizikového chování dětí a mládeže

Odbor školství a kultury Krajského úřadu Pardubického kraje zpracoval v roce 2012 koncepční materiál zabývající se oblastí primární prevence – Krajský plán prevence rizikového chování Pardubického kraje 2012–2014. Na tento dokument navazuje další krajský plán na období 2015–2019, který vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018. V těchto dokumentech je charakterizován stav primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji, stanoveny cíle v této oblasti a nástroje jejich dosažení. Odbor prostřednictvím krajského školského koordinátora prevence úzce spolupracoval s odborem sociálních věcí krajského úřadu, zejména s krajským protidrogovým koordinátorem a koordinátorem prevence kriminality.

Školy v Pardubickém kraji při tvorbě minimálních preventivních programů, které představují základní strategii v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže, aktivně spolupracovaly s pedagogicko-psychologickými poradnami a dalšími partnery. Prevence byla realizována v rámci běžné výuky, v třídnických hodinách nebo při přednáškách a besedách. Na základě spolupráce metodiků prevence, výchovných poradců a třídních učitelů byla preventivní a poradenská činnost konkrétně zaměřena na žáka či skupinu žáků a jejich rodiče. Velmi pozitivně se projevil přínos práce školních psychologů, jejichž počet je však vzhledem ke vzrůstajícím výukovým a výchovným problémům žáků stále nedostačující.

Při Pedagogicko-psychologické poradně Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513 bylo zřízeno v dubnu roku 2013 Krajské centrum primární prevence Ústí nad Orlicí. Aktivity tohoto centra postupně pokryly celé území Pardubického kraje a vytvořené programy byly úspěšně certifikovány MŠMT. Ve spolupráci s touto pedagogicko-psychologickou poradnou byl od roku 2013 organizován sběr dat ze škol a školských zařízení Pk (prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje) v oblasti primární prevence rizikového chování. Výstupem byly materiály – Monitoring prevence rizikového chování mateřských, základních a středních škol Pardubického kraje a Monitoring realizace a poskytovatelů primární prevence. Výsledky těchto šetření byly zapracovány v dalších koncepčních materiálech v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže.

Z rozpočtu Pardubického kraje bylo dále v roce 2014 a 2015 vyčleněno pro oblast podpory primární prevence rizikového chování 100 tis. Kč. Tyto finanční prostředky byly využity na vzdělávací akce pro školní metodiky prevence a výchovné poradce, odborné programy pro žáky se zaměřením na dopravní výchovu a sexuální výchovu a certifikační řízení pro Krajské centrum primární prevence Ústí nad Orlicí.

Školy a školská zařízení v Pardubickém kraji měly možností každým rokem podávat projekty zaměřené na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v rámci dotačního řízení MŠMT. Přehled o počtu podpořených projektů a výši dotací MŠMT ve školních letech 2011/2012 až 2014/2015 dává tabulka 2.27.

Tabulka 2.27 – Počet podpořených projektů v oblasti primární prevence

Školní rok	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet podpořených programů	11	8	8	14
Výše dotace MŠMT (v Kč)	453 229	382 079	391 300	598 175

2.11.2 Směry a kritéria rozvoje prevence rizikového chování dětí a mládeže

Období vzdělávání dětí, žáků a studentů má velmi významnou funkci v oblasti formování jejich osobnosti, proto je ze strany Pardubického kraje věnována mimořádná pozornost prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. V souladu s Krajským plánem primární prevence rizikového chování Pardubického kraje 2015–2019 je záměrem Pardubického kraje v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže v následujícím období podporovat zejména:

- vznik koordinovaného systému primární prevence založeného na spolupráci klíčových subjektů působících v oblasti primární prevence v kraji
- vzdělávání pedagogických pracovníků na všech úrovních v oblasti primární prevence rizikového chování (zejména školních metodiků prevence)
- činnost Š/ŠZ a dalších subjektů pracujících v této oblasti – příprava zavedení dotačního programu Pardubického kraje na podporu primární prevence rizikového chování
- integraci primární prevence do běžné činnosti škol a školských zařízení prostřednictvím povinných, povinně volitelných i volitelných předmětů
- organizaci porad metodiků prevence při pedagogicko-psychologických poradnách
- metodickou pomoc při tvorbě systému primární prevence ve školách a školských zařízeních (např. prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje)
- monitorování výskytu rizikového chování dětí a mládeže v kraji
- zajištění činnosti Krajského centra primární prevence Ústí nad Orlicí
- certifikaci programů primární prevence a certifikované poskytovatele primární prevence
- zveřejňování informací vztahujících se k primární prevenci na Školském portálu Pardubického kraje
- provoz webových stránek Výchova ke zdraví (www.vychovakezdravi.cz)
- zapojení stávajících a dalších škol do krajské sítě škol podporujících zdraví
- využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence a příkladů dobré praxe ve školách a školských zařízeních Pk
- pořádání krajských konferencí k primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže

2.12 Ubytovací zařízení a zařízení školního stravování

Ubytovací služby jsou poskytovány v domovech mládeže (DM) nebo v internátech a jejich výchovně vzdělávací činnost navazuje na výchovně vzdělávací činnost škol, které děti, žáci a studenti navštěvují. V domovech mládeže je poskytováno ubytování a stravování žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol, a v případech hodných zvláštního zřetele i žákům druhého stupně základních škol. Internáty poskytují dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se zdravotním postižením a dětem přípravného stupně základních škol speciálních ubytování a stravování.

Školním stravováním se rozumí poskytování stravování dětem, žákům a studentům, jimž je poskytováno stravování v rámci hmotného zabezpečení. Školní jídelny (ŠJ) také zajišťují závodní stravování pro vlastní zaměstnance právního subjektu a stravování pro ostatní – cizí stravované (např. pro zaměstnance jiných škol a školských zařízení, úřadů, důchodce) v rámci doplňkové činnosti.

2.12.1 Vyhodnocení školských ubytovacích zařízení a zařízení školního stravování

Školská ubytovací zařízení

Nepříznivý demografický vývoj v minulých školních letech ovlivnil zájem o poskytované ubytovací služby v domovech mládeže a internátech ze strany dětí, žáků a studentů. Na základě této skutečnosti došlo ke snižování počtu ubytovacích zařízení v Pardubickém kraji (např. výmaz domova mládeže při Střední zdravotnické škole, Svitavy, Purkyňova 256 z rejstříku škol a školských zařízení) a lůžkových kapacit (např. snížení kapacity internátu při Speciální střední škole a základní škole Žamberk o 36 lůžek). V mnohých DM byly přebudovány pokoje 4 a více lůžkové zařazené do II. kategorie na pokoje 2 až 3lůžkové zařazené do I. kategorie, aby splňovaly současné standardní požadavky na kvalitní ubytování.

Ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji zajišťovalo ubytování celkem 34 ubytovacích zařízení, z toho 30 domovů mládeže a 4 internáty. V provozu bylo 27 DM při školách zřizovaných Pardubickým krajem, 1 samostatný DM zřizovaný Pardubickým krajem a 2 DM zřizované soukromým subjektem. Dále ubytování zajišťovaly 4 internáty při speciálních a praktických školách zřizovaných Pardubickým krajem.

V těchto ubytovacích zařízeních bylo ubytováno celkem 3 364 dětí, žáků a studentů, z toho 3 175 v DM a 189 v internátech. Celkový počet lůžek v pokojích všech ubytovacích zařízení v Pardubickém kraji byl 4 524 lůžek, z toho 4 247 lůžek v DM a 277 lůžek v internátech. Celková kapacita všech ubytovacích zařízení zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení činila 4 838 lůžek, z toho 4 532 lůžek v DM a 306 lůžek v internátech.

Ubytování (děti, žáci a studenti) měli možnost využívat společenské místnosti, klubovny, učebny výpočetní techniky, kuchyňky, posilovny, tělocvičny a hřiště, kde provozovali sportovní aktivity, navštěvovali zájmové kroužky a účastnili se nejrůznějších kulturně vzdělávacích akcí.

Zařízení školního stravování

V průběhu školních let 2010/2011 až 2014/2015 nedošlo k výraznějším změnám a výkyvům v počtu školních jídelen a školních jídelen – výdejen a ve výši kapacit těchto zařízení zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení.

Ve školním roce 2014/2015 na území Pardubického kraje zajišťovalo školní stravování celkem 411 školních jídelen pro 69 746 strávníků (dětí, žáků a studentů) a 105 školních jídelen – výdejen pro 8 294 strávníků. Ve 38 ŠJ zřizovaných Pardubickým krajem bylo zapsáno 12 702 strávníků, v 364 ŠJ zřizovaných obcí 55 435 strávníků, v 8 ŠJ zřizovaných soukromým subjektem 1 270 strávníků a v 1 církevní ŠJ 339 strávníků.

V Pardubickém kraji se dařilo vytvářet a zkvalitňovat podmínky a prostředí ke zvýšení úrovně a atraktivity školního stravování ve snaze zajistit a zvýšit zájem dětí, žáků a studentů o poskytované stravovací služby. V minulých školních letech byla věnována velká pozornost metodickému vedení a vzdělávání nepedagogických pracovníků školních jídelen. V jednotlivých okresech Pardubického kraje byly pořádány porady, na kterých byly do programu zařazovány informace k provozním záležitostem, přednášky k právním předpisům, poznatky z prováděné kontrolní činnosti, přednášky z oblasti výživy, hygieny a provozní praxe ve školním stravování. Probíhaly i další vzdělávací akce ve formě školení, kurzů, seminářů a konferencí. V roce 2013 byla nově zařazena i tematika z oboru psychologie s názvem „Psychologie ve školních jídelnách aneb jak si udržet spokojeného strávníka“.

V roce 2012 zpracovalo CCV Pk v rámci Operačního programu pro Vzdělávání a konkurenceschopnost projekt zaměřený na vzdělávání nepedagogických pracovníků v oblasti školního stravování s názvem „Cesta kvality – rozvoj profesních kompetencí pracovníků škol a školských zařízení“. Vzdělávání, které bylo rozděleno na teoretické a praktické moduly, se v průběhu realizace projektu v letech 2013 a 2014 zúčastnilo celkem 320 vedoucích a kuchařek školních jídelen. V roce 2013 probíhaly různé akce v rámci oslav 50. výročí školního stravování (např. semináře, konference, besedy, výstavy pro strávníky a veřejnost, dny otevřených dveří).

Každoročně se některé školní jídelny účastnily celostátní soutěže „O nejlepší školní oběd“. V roce 2013 měl Pardubický kraj v desítku nejlepších školních jídelen z Čech a Moravy dva zástupce, a to Střední odbornou školu a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. armády 485 a Základní školu Svitavy, Felberova 2, která ve finále obsadila druhé místo. V roce 2014 se mezi deset nejlepších dostala za Pardubický kraj školní jídelna při Základní škole T. G. Masaryka, Svitavy, jejíž provoz zajišťuje společnost GTH, zařízení školního stravování, spol. s r.o. V roce 2015 obsadila čtvrté místo školní jídelna při Základní škole Svitavy, Felberova 2.

2.12.2 Směry a kritéria rozvoje školských ubytovacích zařízení a zařízení školního stravování

Školská ubytovací zařízení

Ve školských ubytovacích zařízeních jsou vytvářeny sociální podmínky a zázemí pro rozvoj osobnosti dětí, žáků a studentů a podmínky pro jejich úspěšné studium. Záměrem Pardubického kraje je v oblasti poskytování ubytovacích služeb v následujícím období zejména:

- vytvářet podmínky pro kvalitnější nabídku poskytovaných ubytovacích služeb
- zvyšovat efektivitu a účelnost využívání stávajících kapacit školských ubytovacích zařízení
- nezřizovat či nepodporovat zápis nového školského ubytovacího zařízení do rejstříku škol a školských zařízení vzhledem k dostatečným stávajícím kapacitám školských ubytovacích zařízení v kraji

- navyšovat kapacity a místa poskytovaných služeb stávajících školských ubytovacích zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, jen v míře přiměřené počtu dětí, žáků a studentů vzdělávajících se ve školách na území Pardubického kraje a v návaznosti na demografický vývoj
- upřednostnit centralizaci ubytovacích zařízení před provozem málo naplněných domovů mládeže či internátů z důvodu vysokých nároků na provozní náklady a na reprodukci majetku
- posilovat metodickou podporu pracovníků DM a internátů prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje
- vytvářet podmínky pro prezentaci aktivit DM a internátů na Školském portálu Pardubického kraje

Zařízení školního stravování

Školní stravování vede děti, žáky a studenty ke zdravému životnímu stylu, správným stravovacím návykům a prevenci obezity, což je z hlediska uplatňování nutriční politiky státu a ovlivňování výživy těchto věkových skupin velmi důležitým faktorem. Záměrem Pardubického kraje je v oblasti školního stravování v následujícím období zejména:

- vytvářet podmínky pro kvalitnější nabídku stravovacích služeb v souladu se zdravým životním stylem (prevence dětské obezity) s využitím moderních trendů přípravy a technologie úprav jídel
- podporovat vedení dětí a žáků k dodržování zásad zdravé výživy a k osvojování správných stravovacích návyků
- nezřizovat či nepodporovat zápis nového zařízení školního stravování do rejstříku škol a školských zařízení vzhledem k dostatečným stávajícím kapacitám zařízení školního stravování v kraji (s výjimkou u nově vznikajících škol)
- navyšovat kapacity a místa poskytovaných služeb stávajících zařízení školního stravování pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, jen v míře přiměřené počtu dětí, žáků a studentů vzdělávajících se ve školách na území Pardubického kraje a v návaznosti na demografický vývoj
- podporovat vzdělávání nepedagogických pracovníků v oblasti školního stravování a rozvoj jejich profesních kompetencí
- posilovat metodickou podporu pracovníků ŠJ prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje
- vytvářet podmínky pro prezentaci aktivit ŠJ na Školském portálu Pardubického kraje

2.13 Ústavní výchova (dětské domovy)

Dětské domovy (DD) zajišťují plné přímé zaopatření těm, kterým byla nařízena ústavní výchova. DD plní ve vztahu k dětem převážně úkoly výchovné, vzdělávací a sociální a poskytují péči podle jejich individuálních potřeb.

2.13.1 Vyhodnocení ústavní výchovy

Ve školním roce 2014/2015 byla v Pardubickém kraji nařízená ústavní výchova realizována v 5 dětských domovech zřizovaných Pk a v 1 soukromém. Naplněnost DD během minulých let mírně klesala. Přehled o počtu dětí a naplněnosti DD v Pardubickém kraji podle stavu k 31. 10. 2014 dává tabulka 2.28.

Tabulka 2.28 – Naplněnost dětských domovů

Dětský domov	Kapacita	Počet dětí	Naplněnost
Dětský domov Dolní Čermná	54	39	72,2 %
Dětský domov Holice, Husova 623	36	27	75,0 %
Dětský domov Moravská Třebová	21	19	90,5 %
Dětský domov Pardubice	44	34	77,3 %
Dětský domov Polička	24	19	79,2 %
Soukromý dětský domov Markéta, o.p.s.	10	7	70,0 %
Celkem	189	145	76,7 %

Do dětských domovů bylo sice umístěno méně dětí, ale problémy přicházejících dětí měly hlubší kořeny – závislosti, poruchy chování, psychiatrické diagnózy nebo závažná zdravotní postižení. Kontakty s rodinou a blízkými osobami (pokud nebyly omezeny rozhodnutím soudu) byly v maximální míře podporovány formou návštěv rodičů nebo příbuzných, pobytů dětí v rodinách a prostřednictvím telefonu nebo počítače.

Všechna zařízení zřizovaná Pk byla zapojena do projektu MPSV – Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny. V rámci projektu proběhlo také pilotní ověřování nástrojů pro vyhodnocování situace dítěte a rodiny a do praxe byly zavedeny individuální plány ochrany dítěte. Rovněž byly stanoveny základní pilíře k profesionalizaci pěstounské péče. Cílem navazujícího projektu – Transformace péče o ohrožené děti a mládež je vypracovat komplexní a udržitelné transformační plány, jejichž smyslem je snížit počet dětí umístovaných do ústavní péče a posílit síť dostupných ambulantních služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny.

2.13.2 Záměry a kritéria rozvoje ústavní výchovy

Proces transformace celého systému v oblasti péče o ohrožené děti, který zásadním způsobem ovlivní budoucnost současných ústavních zařízení, vyžaduje spolupráci gesčních odborů Krajského úřadu Pardubického kraje, a to odboru sociálních věcí, odboru zdravotnictví a odboru školství a kultury. Cílem je vytvořit nové typy zařízení, která budou k dispozici v případech, když nebude možné z různých důvodů umístit děti do některé z forem náhradní rodinné výchovy, příp. když budou potřebovat odbornou péči.

MŠMT schválilo v roce 2015 Standardy kvality péče pro zařízení ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči. Zájmem kraje je využít Standardů kvality k nastavení srovnatelné úrovně kvality poskytované péče ve všech zařízeních

působících v Pk. Sloužit budou také jako vodítko pro další vzdělávání pracovníků nebo monitoring a kontrolu poskytované péče.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti ústavní výchovy v následujícím období zejména:

- sledovat průběžně naplněnost DD a přijímat organizační opatření k jejich efektivnímu využití podle potřeb klientů
- vytvořit transformační plány pro každý DD včetně plánu vytvoření ambulantních a terénních preventivních podpůrných služeb, příp. pobytových služeb pro děti s rodiči či denních stacionářů
- předejít rozvoji rizikového chování dětí a usilovat o úspěšný návrat dítěte do biologické rodiny prostřednictvím poskytování preventivně výchovné péče v DD
- podporovat v rámci mezirezortní spolupráce rodičovské kompetence ve smyslu možnosti návratu dítěte do biologické rodiny
- zabezpečit v souvislosti se změnami v oblasti péče o ohrožené děti další vzdělávání pracovníků DD zaměřené na jejich uplatnění v nově se tvořícím systému a adaptaci na jiné formy práce
- motivovat vedoucí pracovníky dětských domovů k využívání Standardů kvality k metodickému vedení, sebereflexi a sebehodnocení všech pracovníků zařízení
- podpořit zvyšování kvality ústavní péče snižováním počtu dětí ve skupinách

2.14 Úloha a podpora pedagogických pracovníků

Předpokladem dalšího zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání a školských služeb je odborně připravený a motivovaný pedagog (učitel). Požadavky na kvalitu vzdělání se ve společnosti a na trhu práce zvyšují a s tím rostou také nároky na přípravu pedagogů a na jejich další profesní rozvoj, tj. na jejich další vzdělávání.

2.14.1 Vyhodnocení úlohy a podpory pedagogických pracovníků

V minulých školních letech se mírně snížil celkový počet učitelů škol Pardubického kraje, nejvýrazněji klesl ve středních školách v souvislosti s úbytkem žáků ve středním školství. V mateřských školách a na 1. stupni základních škol počet učitelů vzrostl. Porovnání personálního zabezpečení vzdělávání (počet úvazků učitelů přepočtený na plně zaměstnané) ve školním roce 2010/2011 proti školnímu roku 2014/2015 v Pardubickém kraji ukazuje tabulka 2.29.

Tabulka 2.29 – Počet úvazků učitelů a jejich kvalifikace

Učitelé vyučující v	Školní rok 2010/2011			Školní rok 2014/2015		
	Celkem	z toho ženy	z toho bez kvalifikace	Celkem	z toho ženy	z toho bez kvalifikace
Mateřské školy	1 365,0	1 357,6	82,3	1 479,5	1 472,4	71,5
Přípravném stupni ZŠ speciální	2,0	2,0	1,0	3,9	3,9	1,0
Přípravné třídy ZŠ	8,1	8,1	0,0	6,9	6,9	0,6
Na 1. stupni ZŠ	1 419,9	1 329,9	192,7	1 512,8	1 412,3	115,4
Na 2. stupni ZŠ	1 537,0	1 128,3	182,3	1 490,3	1 095,9	99,6
Střední školy	2 239,5	1 266,9	308,9	1 966,2	1 151,8	177,3
z toho na nižším stupni gymnázií	164,6	114,9	7,7	123,4	88,1	3,3
Konzervatoři	49,3	23,8	0,0	54,6	25,8	0,0
Vyšší odborné školy	65,5	39,9	3,2	66,2	43,1	2,6

S ohledem na změnu právních předpisů se výrazně snížil počet učitelů bez kvalifikace.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v Pardubickém kraji

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je v Pardubickém kraji zajišťováno prioritně prostřednictvím příspěvkové organizace Pk Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje. CCV Pk v minulých školních letech pokračovalo v zajišťování standardních služeb podle poptávky škol a školských zařízení. V hlavní činnosti bylo portfolio běžných aktivit dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (tj. organizace akreditovaných vzdělávacích kurzů a seminářů) podpořeno finančními zdroji realizovaných projektů Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP VK. Hlavní důraz byl kladen na zvýšení kvality lektorů, zlepšení materiálních podmínek, výběr vhodného typu vzdělávání pro cílové skupiny a propagaci vzdělávacích programů.

Průměrně se zapojilo do některé z aktivit DVPP kolem 75 % všech pedagogických pracovníků Pardubického kraje. Z celkové nabídky DVPP se realizovalo téměř 70 % akcí. Aktivity v rámci DVPP byly zaměřeny zejména na:

- efektivní řízení škol
- klíčové kompetence učitele
- udržitelný rozvoj
- zkvalitnění a modernizaci výuky
- rovnost příležitostí ke vzdělávání
- vzdělávání ostatních pracovníků školy (především školních jídelen)
- celoživotní vzdělávání

V rámci poskytování metodického poradenství se realizovala setkání a konference pro logopedické asistenty mateřských škol a 1. stupně základních škol.

V letech 2013 a 2014 se realizovaly v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 3 projekty:

Cesta kvality – rozvoj profesních kompetencí pracovníků škol a školských zařízení

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.3.46/02.0029

Výše finančních prostředků poskytnutých na projekt: 3.128.536,36 Kč

Doba realizace: 21 měsíců Začátek: 1. 4. 2013 Konec: 31. 12. 2014

Vzdělávání – Inspirace-Kooperace – cesta k odbornému růstu pedagoga

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.3.46/02.0031

Výše finančních prostředků poskytnutých na projekt: 3.151.193,54 Kč

Doba realizace: 21 měsíců Začátek: 1. 4. 2013 Konec: 31. 12. 2014

Vzdělávání pedagogů k rozvoji školy

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.3.00/48.0065

Výše finančních prostředků poskytnutých na projekt: 4.236.723,16 Kč

Doba realizace: 12 měsíců Začátek: 1. 7. 2014 Konec: 30. 6. 2015

2.14.2 Směry a kritéria rozvoje úlohy a podpory pedagogických pracovníků

Pardubický kraj bude v oblasti podpory pedagogických pracovníků pokračovat v zajišťování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zejména prostřednictvím zřizované příspěvkové organizace CCV Pk při využívání finančních zdrojů ESF. V rámci metodických a poradenských služeb bude podporovat činnosti vytvořeného Krajského poradního sboru pro oblast metodického kabinetu logopedické prevence a technického vzdělávání a také jeho rozšíření o další metodické kabinety.

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) je přímo řízenou organizací MŠMT, která zajišťuje priority a úkoly státní politiky v oblasti vzdělávání. Mezi hlavní témata NIDV pro období 2015–2020 patří:

- implementace kariérního systému pedagogických pracovníků
- příprava pedagogických pracovníků vzdělávajících děti–cizince a žáky–cizince
- zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v práci s žáky s potřebou podpůrných opatření

- podpora pedagogických pracovníků při rozvoji nadání u dětí a žáků a síťování zainteresovaných stran
- podpora vedení škol při přípravě a realizaci strategických plánů rozvoje
- další vzdělávání pedagogů volného času a pracovníků pracujících s mládeží
- realizace vzdělávání v aktuálně přijatých prioritách vzdělávací politiky státu
- školení pro funkce definované školským zákonem zajišťující chod procesů maturitní zkoušky ve školách a dále školení lektorského týmu – Certifikace, instruktáže, školení k maturitě
- příprava a realizace studií ke splnění kvalifikačních předpokladů a dalších kvalifikačních předpokladů
- příprava pedagogických pracovníků v oblasti informačních a komunikačních technologií

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v souladu s poznatky České školní inspekce podporovat v následujícím období aktivity zaměřené zejména na:

- rozvoj metodiky a řízení škol a školských zařízení (manažerské dovednosti ředitele Š/ŠZ, řízení pedagogického sboru pro zástupce ředitelů, vedoucí předmětových komisí, metodiky a další osoby)
- metodickou podporu začínajících učitelů
- nové formy a metody práce v rámci pedagogického procesu (na aktivizující formy výuky – názorně-demonstrační, badatelsky orientované, projektové aj.)
- oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně mimořádně nadaných)
- síťování a spolupráci inovativních škol
- stínování (shadowing) pro pedagogy cizích jazyků, matematiky, přírodovědných a technických předmětů

2.15 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Další vzdělávání je vzdělávací proces zaměřený na poskytování vzdělávání po absolvování určitého školského vzdělávacího stupně, které navazuje na pracovní praxi. Slouží také k získání či prohloubení kompetencí v programech neformálního vzdělávání.

2.15.1 Vyhodnocení dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení

Do projektu ministerstva školství UNIV 3, který systematicky podporoval střední školy v rozvoji nabídky kurzů celoživotního vzdělávání, se zapojilo 21 středních škol a Centrum uznávání a celoživotního učení Pardubického kraje o.p.s. V rámci projektu bylo připraveno celkem 350 modulových rekvalifikačních programů vycházejících z potřeb trhu práce. V Pardubickém kraji bylo do konce června roku 2014 pilotně ověřeno 65 programů. Tyto programy byly posléze ve společné databázi k dispozici všem subjektům poskytujícím rekvalifikační vzdělávání a současně byly využívány i v procesu akreditace rekvalifikací.

Vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji počtu žáků ve středním vzdělávání umožnilo vzdělávání dospělých středním školám využít volné personální i materiální kapacity. Střední školy nabízely a realizovaly vzdělávací aktivity zaměřené na další vzdělávání počínaje různými typy rekvalifikačních kurzů, školení a seminářů až po dálkové, večerní a kombinované formy vzdělávání či zkrácené studium. V oblasti dalšího vzdělávání CCV Pk rozšířilo nabídku vzdělávání pro další profesní skupiny – pracovníky v sociálních službách a ve veřejné správě.

2.15.2 Směry a kritéria rozvoje dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení

Pro další rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti Pardubického kraje je žádoucí v oblasti dalšího vzdělávání vytvořit fungující systém odpovídající potřebám znalostní společnosti. Další vzdělávání dospělých bude stále více nabývat na významu a potřeba celoživotního vzdělávání poroste.

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení v následujícím období podporovat zejména:

- provázanost dalšího vzdělávání s počátečním vzděláváním.
- informovanost o významu dalšího vzdělávání a seznamovat prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje se vzdělávacími aktivitami v Pk
- zvyšování kvality dalšího vzdělávání
- přenos požadavků trhu práce do vzdělávacího procesu
- spolupráci s Úřadem práce ČR v oblasti zabezpečené či zvolené rekvalifikace
- spolupráci firem a středních škol v rámci Národní soustavy kvalifikací
- vzdělávání nad rámec požadavků zaměstnavatelů – zejména znevýhodněných skupin (např. matek na rodičovské dovolené)
- vytváření podmínek k dialogu mezi školami, zaměstnavateli a vzdělávacími institucemi

2.16 Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je jedním z důležitých pilířů udržitelného rozvoje, neboť klade důraz na poznávání vztahu člověka a životního prostředí.

2.16.1 Vyhodnocení environmentální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji

Základním dokumentem v oblasti EVVO je Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Pardubického kraje, která byla schválena usnesením Zastupitelstva Pardubického kraje Z/323/2008 ze dne 21. 2. 2008. V oblasti školství je environmentální výchova součástí rámcových vzdělávacích programů, školních vzdělávacích programů a školních programů EVVO. Dále je integrována do další dokumentace škol a školských zařízení (např. koncepce rozvoje školy, školní řád, provozní řád). Ekologická výchova je realizována činnostmi probíhajícími ve školách a školských zařízeních prostřednictvím volnočasových aktivit a též v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců zaměřeného na oblast životního prostředí. Koordinací EVVO mohou ředitelé škol a školských zařízení pověřit pedagogického pracovníka, tzv. koordinátora EVVO.

Síť M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy) je dlouhodobým programem, jehož záměrem je vytvářet funkční systémy školního a mimoškolního environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Dále podporuje rozvoj regionální sítě pedagogických pracovníků, škol a dalších organizací zabývajících se EVVO a proces vytváření a realizace školních programů EVVO. Síť M.R.K.E.V. je určena základním a středním školám, v MRKVIČCE jsou zapojeny mateřské školy. V Pardubickém kraji bylo v síti M.R.K.E.V. registrováno 104 ZŠ a SŠ v roce 2010, 100 ZŠ a SŠ v roce 2011, 98 ZŠ a SŠ v roce 2012 a 99 ZŠ a SŠ v letech 2013, 2014 a 2015. V rámci sítě MRKVIČKA bylo registrováno 48 MŠ v roce 2010, 34 MŠ v letech 2011 a 2012, 40 MŠ v roce 2013 a 45 MŠ v letech 2014 a 2015.

Funkci krajského koordinátora EVVO zabezpečuje Ekocentrum PALETA, které přispívá k plnění Koncepce EVVO Pardubického kraje. Provozuje krajský informační server www.ekovychova.cz, kde byl publikován následující počet článků: 109 článků v roce 2010, 107 článků v roce 2011, 118 článků v roce 2012, 91 článků v roce 2013 a 116 článků v roce 2014. Krajský koordinátor EVVO zpracovává osvětové a výukové materiály, funguje jako ekoporadna, spolupracuje s obcemi a neziskovými organizacemi a zajišťuje environmentální poradenský servis pro veřejnost. Ve spolupráci s Pardubickým krajem každoročně v podzimních měsících pořádá krajskou konferenci EVVO. Hlavní program konferencí je zaměřen zejména na vývoj EVVO a dále je doplněn praktickými dílnami vedenými lektory z celé České republiky. Také na poradách ředitelů škol a školských zařízení organizovaných každoročně na podzim odborem školství a kultury Krajského úřadu Pardubického kraje vždy vystoupili pracovníci Ekocentra PALETA s novinkami v oblasti environmentální výchovy.

Každý sudý rok byla realizována krajská ekologická soutěž Zelený ParDoubek. V roce 2010 se jí zúčastnilo 63 škol Pardubického kraje, v roce 2012 57 škol a 63 škol v roce 2014. Na základě hodnocení odborné poroty vybrané soutěžící školy získaly v rámci každé z kategorií certifikát Ekologická škola Pardubického kraje 1. až 4. stupně a hodnotné ceny. Tuto soutěž podpořil finančně Pardubický kraj 80 tis. Kč v roce 2010, 100 tis. Kč v roce 2012 a 80 tis. Kč v roce 2014.

Střediska ekologické výchovy nabízela školám atraktivní a vysoce účinnou realizaci EVVO zejména díky ekologickým výukovým programům. V Pardubickém kraji působila tato střediska: Ekocentrum PALETA a jeho dvě pobočky v Chrudimi a Oucmanicích (pobytové středisko ekologické výchovy Pardubického kraje), Základní organizace Českého svazu ochránců přírody (ZO ČSOP) 44/03 Novohradka Proseč u Skutče – Pasíčka, Ekocentrum Skřítek Polička o.s., Záchraná stanice Zelené Vendolí, Ekocentrum Renata v Bělé u Jevíčka, ZO ČSOP Podorlicko, ZO ČSOP Zlatá Studánka, Česká Třebová a ZO ČSOP Klub ochránců SPR Habrov, Chrudim.

Školy a školská zařízení implementovaly do svých činností ekologickou výchovu v podobě účasti žáků v ekovýchovných programech středisek ekologické výchovy a ekologických soutěží. Školní koordinátoři EVVO a další pracovníci škol a školských zařízení se vzdělávali v oblasti problematiky udržitelného rozvoje.

V roce 2014 a 2015 byl realizován projekt Environmentální návštěvnické, informační a vzdělávací centrum (Natura Park) zahrnující dvě části: samotnou budovu centra a úpravu okolního parkového areálu. Centrum s interaktivními expozicemi poskytuje informace a služby k 3 ptačím oblastem a 50 Evropsky významným lokalitám návštěvníkům všech věkových skupin. Provoz areálu je celoroční a probíhá zde ekologická výuka pro školy a další zájemce.

2.16.2 Směry a kritéria rozvoje environmentální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji

Hlavním cílem je zajištění kvalitní koordinace a podpory systému EVVO tak, aby se principy vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR) staly nejen předmětem vlastní výuky, ale i integrální součástí chodu škol a školských zařízení. Dále je důležité posilovat komunitní funkci škol a školských zařízení takovým způsobem, aby se stávaly prostředím pro rozvíjení spolupráce a zájmu o udržitelný rozvoj a pro sdílení zkušeností s dalšími subjekty (např. veřejná správa, nestátní neziskové organizace, podniková sféra).

Záměrem Pardubického kraje je v oblasti rozvoje environmentální výchovy a výchovy pro udržitelný rozvoj v následujícím období podporovat zejména:

- realizaci průběžných úkolů Krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Pardubického kraje
- rozšíření sítě škol zaměřených na komplexní ekologickou výchovu
- pokračování v začleňování EVVO a udržitelného rozvoje do života škol a školských zařízení
- vzdělávání pedagogů a dalších pracovníků škol a školských zařízení vedoucí k udržitelnému rozvoji
- práci a vzdělávání koordinátorů EVVO
- realizaci výchovně vzdělávacích projektů a aktivit v oblasti EVVO
- zařazování aktivit specializovaných zařízení působících v této oblasti do výuky (např. programy středisek ekologické výchovy) a jejich další rozvoj
- popularizaci oblastí VUR a EVVO, oceňování škol, školských zařízení, neziskových a další vzdělávacích organizací s kvalitními programy
- zajišťování průběžné metodické a konzultační činnosti pro školy a školská zařízení v oblasti EVVO a VUR (zejména prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje)

- rozvíjení odborného dialogu týkajícího se EVVO a VUR (výměna zkušeností, metodik, příkladů dobré praxe) a vzájemné spolupráce škol a školských zařízení se středisky ekologické výchovy a dalšími subjekty působícími v této oblasti
- pořádání krajské konference k VUR a EVVO pro školy a školská zařízení, střediska ekologické výchovy a další organizace
- rozvíjení spolupráce v oblasti VUR a EVVO s ostatními kraji
- vytváření podmínek pro prezentaci aktivit v této oblasti na Školském portálu Pardubického kraje

2.17 Školský portál Pardubického kraje (www.klickevzdelani.cz)

Nástrojem podporujícím vzájemnou komunikaci mezi školami a školskými zařízeními, širokou veřejností a krajským úřadem je Školský portál Pardubického kraje (www.klickevzdelani.cz), který získal stříbro v soutěži Egovernment The Best 2013 – KPMG o nejzajímavější projekt elektronizace veřejné správy. Portál vytváří za účasti žáků, studentů, pracovníků a managementu Š/ŠZ a odborné veřejnosti dialogové prostředí, ve kterém uživatelé naleznou např. informace o aktivitách jednotlivých škol a školských zařízení, soutěžích pro žáky i veřejnost, odborných zkušenostech z oblasti pedagogické práce, podkladech k výuce a tvorbě výukových materiálů a nabídce dalšího vzdělávání. Obsahuje rovněž burzu učebnic a učebních pomůcek, burzu nepotřebného majetku škol a školských zařízení, nabídku a poptávku pracovních míst ve školství, zápisy z porad, právní předpisy a metodické pokyny vztahující se ke školství. Slouží také pro e-learning ve školách.

Portál je rozdělen do 4 sekcí (Veřejnost, Žáci a studenti, Pedagogičtí pracovníci a Management škol), které se dělí na další rubriky (např. Kalendář akcí, Ze života škol, Než zazvoní, Hurá do lavic, Kabinet nápadů, Ředitelna, Sborovna, Studentský e-learning). Prostřednictvím portálu je realizován sběr investičních a neinvestičních požadavků škol a školských zařízení zřizovaných Pk na obnovu nemovitého majetku. V době konání druhých a dalších kol přijímacích řízení ve středních školách Pk je k dispozici on-line databáze s přehledem počtu volných míst v jednotlivých oborech vzdělání. Portál také umožňuje dotazníkové šetření ve školách a školských zařízeních prostřednictvím interaktivně generovaných dotazníků.

V květnu 2014 byl na Školském portálu Pardubického kraje spuštěn databázový modul Evidence škol a školských zařízení v Pardubickém kraji, který slouží jako oficiální adresář škol a školských zařízení. Evidence všech škol a školských zařízení na území Pk (více než 600 ředitelství Š/ŠZ a přes 1 900 jejich součástí) obsahuje nejen adresní údaje ředitelství a všech součástí škol a školských zařízení, ale i popis a foto Š/ŠZ, kontakty na zaměstnance, přehled o aktivitách Š/ŠZ, historii změn záznamů o ředitelství, součástech školy a osobách, údaje o ředitelském volnu a přístup k inspekčním zprávám ČŠI. Tento databázový modul je každým rokem rozšiřován o nové funkce.

V rámci portálu byl vytvořen web TECHNOhrátky, který dává přehled o všech akcích probíhajících v rámci tohoto projektu. Po zapojení Pardubického kraje do projektu Kraje pro bezpečný internet byla vytvořena rubrika Bezpečný internet, kde jsou zveřejňovány informace k této problematice. V souladu s nově schválenou koncepcí MŠMT byla vytvořena rubrika Podpora rozvoje nadání, která je zaměřena na péči o nadané od předškolního věku až po oblast celoživotního učení. Obsahuje také databázový on-line formulář pro zadávání nominací na udělení ceny Mladý talent Pardubického kraje.

Ve školním roce 2014/2015 bylo zaznamenáno celkem 155 290 návštěvníků portálu (z toho unikátních 90 131), kteří zobrazili 585 456 stránek. Školský portál Pardubického kraje tak představuje moderní informační nástroj pro odbornou i laickou veřejnost.

Záměrem Pardubického kraje je v následujícím období dále rozvíjet a rozšiřovat funkčnost Školského portálu Pardubického kraje. Začátkem roku 2016 bude například nasazen modul pro evidenci termínů zápisů do základních škol a mateřských škol, dále se připravuje Přehled technického zhodnocení budov Pk a Evidence zapojení škol a školských zařízení do projektů. S rozvojem portálu souvisí i finanční podpora postupné výměny disků a dalších komponentů vzhledem k stárnutí hardware portálu. V delším časovém horizontu bude potřeba řešit obměnu hardware a upgrade software portálu.

3 EKONOMICKÁ ČÁST

Celkový rozpočet výdajů Pardubického kraje na rok 2015 byl schválen Zastupitelstvem Pk dne 11. 12. 2014 ve výši 4.057.118 tis. Kč. Upravený rozpočet výdajů Pk na rok 2015 činil 10.307.503 tis. Kč. Schválený rozpočet kapitoly Školství a mládež na rok 2015 byl stanoven ve výši 306.043 tis. Kč a tvořil tak 7,5 % schváleného rozpočtu Pk. Upravený rozpočet kapitoly Školství a mládež na rok 2015, který zahrnoval i účelové dotace z MŠMT, byl ve výši 4.789.990 tis. Kč a tvořil 46,5 % upraveného rozpočtu Pk. Největší část rozpočtu kapitoly Školství a mládež tvořily účelové dotace z MŠMT, z toho částka 4.078.196 tis. Kč byla určena na přímé výdaje na vzdělávání. Ze státního rozpočtu byly dále poskytnuty finanční prostředky na rozvojové programy a ostatní účelové dotace pro Š/ŠZ v působnosti Pk v celkové výši 242.723 tis. Kč. Z rozvojových programů byl největší objem finančních prostředků (135.089 tis. Kč) určen na Zvýšení platů pracovníků regionálního školství. Mezi další podpořené rozvojové programy patřily zejména Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem vzdělání gymnázium se sportovní přípravou (6.795 tis. Kč), Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním (7.658 tis. Kč), Podpora odborného vzdělávání (8.932 tis. Kč), Podpora školních psychologů a školních speciálních pedagogů ve školách a metodiků – specialistů ve školských poradenských zařízeních (4.227 tis. Kč), Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání (1.302 tis. Kč) a Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol (1.265 tis. Kč).

3.1 Přímé výdaje na vzdělávání krajských a obecních Š/ŠZ za rok 2015 a orientační návrh na období 2016-2020

Vývoj celkových přímých výdajů na vzdělávání (tzn. vývoj celkových NIV), jejichž výše se odvíjí od jednotlivých věkových skupin, se sice v porovnání s minulým dlouhodobým záměrem naplnil, ale v jednotlivých věkových kategoriích byl vývoj odlišný. Ve věkové skupině 3–5 let došlo k podstatně vyššímu nárůstu dětí, naopak ve věkových skupinách 6–14 a 15–18 let došlo k vyššímu poklesu žáků, než bylo předpokládáno. K výrazné změně došlo v oblasti ostatních neinvestičních výdajů (ONIV), které byly v roce 2013 z rozpočtu MŠMT podstatně posíleny a které tak dosáhly přibližně dvojnásobku proti roku 2012.

Návrh na příští období vychází ze skutečnosti roku 2015. Nezbytným údajem pro odhad výše přímých výdajů na vzdělávání na roky 2016–2020 je předpokládaný počet dětí, žáků a studentů v jednotlivých věkových skupinách. Tyto podklady byly získány z materiálu zpracovaného MŠMT a následně upraveny koeficienty podle skutečných výkonů školního roku 2014/2015. Největší nárůst výkonů pro období 2016–2020 je předpokládán ve věkové skupině 6–14 let (základní školy) a pokles pak ve věkové skupině 3–5 let (mateřské školy). Počet žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol by se v následujících letech výrazně měnit neměl.

Odhad výše přímých výdajů na vzdělávání na rok 2016 se v oblasti mzdových prostředků (MP) odvíjí od MP na jednotku výkonu roku 2015, předpokládaného nárůstu MP pro rok 2016 a začlenění prostředků z rozvojového programu Zvýšení platů pracovníků regionálního školství v roce 2016 do přímých výdajů na vzdělávání.

Vzhledem k tomu, že MŠMT připravuje reformu systému financování regionálního školství, jejíž konečná podoba není dosud známa, je velmi pravděpodobné, že předpokládaná výše finančních prostředků určených na přímé výdaje na vzdělávání se bude od dosažené skutečnosti lišit.

Skutečnost roku 2015 a předpokládané počty dětí, žáků a studentů krajských a obecních Š/ŠZ včetně odhadu přímých výdajů na vzdělávání na roky 2016–2020 (celkové i podle jednotlivých věkových skupin) jsou uvedeny v tabulce 3.1.

Tabulka 3.1 – Přímé výdaje na vzdělávání podle věkových skupin (v tis. Kč)

Krajské a obecní Š/ŠZ	Skutečnost	Předpoklad				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
MP + odvody celkem	4 000 968	4 269 551	4 302 756	4 334 857	4 450 863	4 482 401
ONIV přímé celkem	77 228	77 989	79 633	80 407	81 082	82 579
Celkem NIV	4 078 196	4 347 540	4 382 389	4 415 264	4 531 945	4 564 980
z toho:						
věková skupina 3–5 let						
děti celkem	18 985	18 738	18 400	18 172	18 021	17 897
<i>MP + odvody</i>	735 367	769 082	755 210	745 852	754 449	749 258
<i>ONIV přímé</i>	9 490	9 369	9 292	9 177	9 101	9 127
věková skupina 6–14 let						
žáků celkem	44 736	45 647	46 696	47 584	48 367	48 953
<i>MP + odvody</i>	2 207 205	2 386 380	2 441 220	2 487 644	2 579 170	2 610 419
<i>ONIV přímé</i>	48 531	49 527	51 179	52 152	53 010	54 191
věková skupina 15–18 let						
žáků celkem	16 841	16 774	16 688	16 625	16 530	16 622
<i>MP + odvody</i>	964 032	1 017 427	1 012 211	1 008 389	1 022 678	1 028 370
<i>ONIV přímé</i>	18 017	17 948	18 040	17 972	17 869	18 151
věková skupina 19–21 let						
studentů celkem	1 060	996	947	925	920	916
<i>MP + odvody</i>	51 998	51 771	49 224	48 081	48 777	48 565
<i>ONIV přímé</i>	742	697	670	654	650	654
věková skupina 3–18 let v krajských zařízeních ústavní výchovy						
lůžek celkem	179	179	179	179	179	179
<i>MP + odvody</i>	42 366	44 891	44 891	44 891	45 789	45 789
<i>ONIV přímé</i>	448	448	452	452	452	456

3.2 Provozní a investiční výdaje krajských Š/ŠZ za rok 2015 a orientační návrh na období 2016–2020

V oblasti provozních výdajů byla dosažená skutečnost roku 2015 téměř shodná s předpokladem na tento rok. Odhad budoucího vývoje provozních prostředků vychází ze skutečnosti roku 2015. Na rok 2016 se počítá s mírným navýšením, v následujících letech by dle rozpočtového výhledu Pk k dalším zásadnějším změnám celkové výše provozních výdajů pro krajské Š/ŠZ docházet nemělo. V posledních 3 letech všechny krajské Š/ŠZ hospodařily se ziskem nebo vyrovnaně.

Skutečnost roku 2015 a předpokládané provozní výdaje krajských Š/ŠZ na roky 2016–2020 jsou uvedeny v tabulce 3.2.

Tabulka 3.2 – Provozní výdaje krajských Š/ŠZ (v tis. Kč)

Krajské Š/ŠZ	Skutečnost	Předpoklad				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Základní školy vč. speciálních	17 804	17 804	17 804	17 353	17 353	17 353
Gymnázia vč. sportovního gymnázia	51 584	51 597	51 597	50 833	50 833	50 833
Střední odborné školy vč. konzervatoře	98 249	97 984	97 984	96 509	96 509	96 509
Střední odborná učiliště vč. OU	76 113	77 417	77 417	76 423	76 423	76 423
Další školská zařízení	18 280	18 580	18 580	18 335	18 335	18 335
Celkem	262 030	263 382	263 382	259 453	259 453	259 453

V letech 2012–2015 byla zrealizována většina investičních akcí uvedených v minulém dlouhodobém záměru se zaměřením na odstraňování závad vyplývajících z hygienických předpisů (provozu školních kuchyní, sociálních zařízení, osvětlení ve třídách a učebnách apod.), řešení dožilosti stavebních a technických prvků a závad vyplývajících z energetických auditů s cílem snížit energetickou náročnost objektů krajských Š/ŠZ. Byla provedena rekonstrukce sociálního zařízení a elektroinstalace ve Střední průmyslové škole potravinářství a služeb Pardubice, realizována přístavba dílen ve Středním odborném učilišti Svitavy pro nově zavedený obor Mechanik plastikářských strojů včetně vybavení, rekonstrukce sociálního zařízení a suterénních prostor ve Sportovním gymnáziu Pardubice, Dašická 268, rekonstrukce výměňkové stanice ve Střední průmyslové škole stavební Pardubice, rekonstrukce střechy v Obchodní akademii Chrudim, Tyršovo náměstí 250 a rekonstrukce kotelny v Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Svitavy. Dále byla vyřešena bezbariérovost ve Speciální střední škole a základní škole Žamberk a Speciální základní škole Svitavy. Předpokládaný záměr etapové rekonstrukce Gymnázia Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291 je postupně naplňován v kontextu s dostupnými finančními zdroji. V roce 2012 byla provedena rekonstrukce suterénu školy a odvlhčení zdiva a v roce 2013 rekonstrukce společenského sálu.

V roce 2015 bylo vyčleněno na investiční a neinvestiční akce ve školství celkem 110.355 tis. Kč, z toho finanční prostředky získané z povinných odvodů z fondů investic krajských Š/ŠZ činily celkem 50.982 tis. Kč, z rezervy vytvořené z přebytku hospodaření Pk za rok 2014 a z provozních výdajů činily 29.373 tis. Kč a kapitálové výdaje přidělené do rozpočtu kapitoly Školství a mládež pro rok 2015 činily celkem 30.000 tis. Kč.

Z větších investičních akcí byly realizovány – rekonstrukce střechy dílen ve Středním odborném učilišti opravárenském, Králíky, Předměstí 427, rekonstrukce a modernizace kuchyňského provozu ve Vyšší odborné škole a Střední škole technické Česká Třebová, rekonstrukce kotelny ve Vyšší odborné škole pedagogické a Střední pedagogické škole Litomyšl, Komenského nám. 22, oprava zpevněných ploch ve Střední odborné škole a Středním odborném učilišti, Polička, Čs. armády 485, oprava prosklených stěn budovy a vitráží ve Střední průmyslové škole potravinářství a služeb Pardubice, rekonstrukce rehabilitačních prostor a suterénu ve Sportovním gymnáziu Pardubice, Dašická 268 a stavební úpravy objektu, oprava venkovní omítky a střechy ve Speciální základní škole a střední škole Svitavy.

Mezi velké investiční akce, které budou dokončeny v roce 2016, patří kompletní rekonstrukce elektroinstalace a pomocných slaboproudých sítí ve Střední průmyslové škole elektrotechnické a Vyšší odborné škole Pardubice, která je realizována etapovitě od roku 2014 v celkové výši 40.000 tis. Kč a dále výstavba nové tělocvičny v areálu Vyšší odborné školy a Střední školy technické Česká Třebová ve výši 52.000 tis. Kč.

V letech 2016–2020 se předpokládá z finančních prostředků rozpočtu Pk pokračování obnovy nemovitostí krajských Š/ŠZ se zaměřením na akce, které řeší zejména dožívání stavebních prvků dlouhodobé i krátkodobé životnosti. Jedná se zejména o rekonstrukce rozvodů vody, odpadů, elektroinstalace, otopného systému, střech, kotelny, zpevněných ploch a sanace vlhkostí zdiva. Na potřebě provedení stavebních úprav, rekonstrukcí a modernizací se nemalou měrou podílejí také požadavky legislativy týkající se provozu školních kuchyní, osvětlení ve třídách, provozu sociálního zařízení apod. Prioritně budou z hlediska podpory investičních a neinvestičních akcí dle schválených kritérií podporovány školy, kde je nutné odstranit závady vyplývající z kontrolních protokolů, dofinancovat nezpůsobilé a nezbytné výdaje v rámci investičních akcí spolufinancovaných Evropskou unií (EU). Dále pak školy, kde budou realizovány stavební opravy a rekonstrukce za účelem racionalizace jejich provozu, školy, které prošly optimalizací, oborově výjimečné školy a školy důležité pro soudržnost mikroregionu v rámci Pk.

Hlavním zdrojem financování těchto akcí budou nadále finanční prostředky získané z povinných odvodů z fondů investic krajských Š/ŠZ, popřípadě z dalších zdrojů (např. přebytek hospodaření Pk, vyčleněné kapitálové výdaje v rozpočtu Pk pro oblast školství). V letech 2016–2020 se např. předpokládá provedení rekonstrukce a modernizace školních kuchyní v Domově mládeže a školní jídelně Pardubice, Průmyslové střední škole Letohrad, Gymnáziu Pardubice, Mozartova 449, Střední průmyslové škole Chrudim, Středním odborném učilišti opravárenském, Králíky, Předměstí 427, dále pak rekonstrukce sociálního zařízení v Gymnáziu, Pardubice, Dašická 1083, Střední průmyslové škole elektrotechnické a Vyšší odborné škole Pardubice, Integrované střední škole Moravská Třebová nebo rekonstrukce povrchu hřišť v Gymnáziu Dr. Emila Holuba, Holice, Na Mušce 1110, Gymnáziu a Střední odborné škole Přelouč a Gymnáziu Vysoké Mýto.

Skutečnost za rok 2015 a předpokládané výdaje krajských Š/ŠZ v letech 2016–2020 v oblasti péče o majetek jsou uvedeny v tabulce 3.3.

Tabulka 3.3 – Investiční a neinvestiční výdaje v souvislosti s péčí o majetek (v tis. Kč)

Krajské Š/ŠZ	Skutečnost	Předpoklad				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Základní školy vč. speciálních	9 828	5 500	3 000	3 000	3 000	3 000
Gymnázia vč. sportovního gymnázia	12 609	11 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Střední odborné školy vč. konzervatoře	54 686	55 000	31 000	31 000	31 000	31 000
Střední odborná učiliště vč. OU	31 115	4 500	18 000	18 000	18 000	18 000
Další školská zařízení	2 117	11 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Celkem	110 355	87 000	75 000	75 000	75 000	75 000

3.3 Financování z Evropských strukturálních fondů

Projekty Pardubického kraje spolufinancované z ROP NUTS II Severovýchod

V rámci projektů Pardubického kraje spolufinancovaných z ROP NUTS II Severovýchod bylo v období 2011–2015 realizováno celkem 6 investičních akcí. Projekt CHBPO (chemická bezpečnost a požární ochrana) Pardubického kraje ve Střední průmyslové škole chemické Pardubice s celkovými výdaji projektu ve výši 25.435 tis. Kč přinesl vznik centra požární ochrany, aplikované chemie, biologie a mikrobiologie a výuky jazyků a ICT. Výsledkem realizace Strojírensko-technického centra Chrudim ve Střední průmyslové škole Chrudim s celkovými výdaji projektu ve výši 27.000 tis. Kč jsou učebny programování a obrábění, centrum konstrukce a modelování, centrum pneumatiky, hydrauliky a automatizace a hydraulický trenážér (umístěn ve Vyšší odborné škole stavební a Střední škole stavební Vysoké Mýto). Realizace projektu Zahradnické a technické centrum Litomyšl ve Střední škole zahradnické a technické Litomyšl s celkovými výdaji projektu ve výši 6.810 tis. Kč přinesla vznik technického centra, centra zahradnictví a floristiky, dílny floristiky, haly mechanizace a dále vybavení učebny automatizace a zařízení a vybavení diagnostiky. Rekonstrukcí Kravína K-96 v rámci projektu Vzdělávací centrum školní statek Vestec ve Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole Chrudim s celkovými výdaji projektu ve výši 12.269 tis. Kč byly vybudovány dílny pro ruční a strojní práci, sklad pro nářadí a materiál, učebna a hala pro montážní a údržbářské práce a voliéry pro chov drobného hospodářského zvířectva. V rámci projektu OU Chroustovice, Zámek 1 – vybavení školy v Odborném učilišti Chroustovice, Zámek 1 s celkovými výdaji projektu ve výši 17.839 tis. Kč došlo k rekonstrukci a vybavení hal pro odborný výcvik strojírenských oborů a oboru Zednické práce, rekonstrukci skleníků a dílen pro obor Zahradnické práce, vybavení dílen oboru Truhlářské práce a Tesařské práce (včetně sociálního zázemí) a rekonstrukci skleníku a stáje hospodářských zvířat pro obor Farmář. Výsledkem projektu Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun – modernizace a vybavení školy ve Střední škole zemědělské a veterinární Lanškroun s celkovými výdaji projektu ve výši 12.800 tis. Kč je výuková školní minimlékárna na zpracování vlastní produkce kravského mléka, výukový provoz zpracování masa, odborné učebny a učebna pro provádění anatomických pitev zvířat.

Operační program Životní prostředí

Prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP) byly uskutečněny investiční akce v oblasti úspor energií spočívající ve výměně otvorových výplní, zateplení obvodového pláště budov a střeš. V roce 2014 byly stavebně dokončeny 4 investiční projekty v oblasti realizace úspor energií v Gymnáziu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Svitavy, Gymnáziu, Moravská Třebová, Svitavská 310, Střední škole automobilní Ústí nad Orlicí a ve Střední průmyslové škole chemické Pardubice v celkovém objemu přesahujícím 80.000 tis. Kč. V roce 2015 se realizovalo dalších 9 investičních projektů v rámci OP ŽP s cílem snížit energetickou náročnost budov, a to v Gymnáziu Pardubice, Mozartova 449, Gymnáziu, Pardubice, Dašická 1083, Sportovním gymnáziu Pardubice, Dašická 268, Střední průmyslové škole Chrudim, Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole Chrudim, Střední škole automobilní Holice, Střední škole uměleckoprůmyslové Ústí nad Orlicí, Střední škole zahradnické a technické Litomyšl, a Vyšší odborné škole a Střední škole technické Česká Třebová v celkovém objemu 227.000 tis. Kč.

Jednou z hlavních priorit Pardubického kraje v oblasti péče o majetek je pokračování v programu realizace úspor energií v rámci OP ŽP spolufinancovaného z prostředků EU v novém programovacím období 2014–2020. Z tohoto důvodu bylo Radou Pk v roce 2015 schváleno celkem 25 projektových záměrů v oblasti úspor energie v předpokládaném objemu 458.000 tis. Kč. Realizace těchto akcí přinese nejen snížení energetické náročnosti budov, ale i odstranění dožilých stavebních prvků, a to zejména otvorových výplní a střešních krytin.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji byl financován z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky, v rámci OP VK v celkové výši 157 509 tis. Kč. Cílem projektu bylo zvýšení zájmu žáků základních a středních škol o přírodovědné a technické vzdělávání. Projekt směřoval ke zkvalitnění podmínek pro výuku přírodovědných a technicky zaměřených předmětů a k navázání spolupráce mezi středními a základními školami a dalšími sociálními partnery. Do projektu se zapojilo 16 středních škol a 90 spolupracujících základních škol. Celkem vzniklo 98 inovovaných učeben, laboratoří a dílen (např. pro výuku chemie, biologie, fyziky, informačních technologií, zeměpisu a odborného výcviku), které byly současně vybaveny novým laboratorním a dílenským nábytkem. Součástí projektu byla např. organizace exkurzí žáků do vysokých škol technického a přírodovědného zaměření, návštěv interaktivních expozic, výuky žáků základních škol v prostorách středních škol a kroužků pro žáky základních a středních škol. Aktivita budou pokračovat v rámci udržitelnosti projektu, která končí v červnu 2018.

Tvorba Krajských akčních plánů vzdělávání

V programovacím období 2014–2020 bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol (vč. soukromých a církevních) a ostatních partnerů daného území při přípravě a realizaci společných aktivit zaměřených na zvyšování kvality vzdělávání s ohledem na podporu rovného přístupu ke vzdělávání a zavádění systému hodnocení kvality a strategického řízení ve vzdělávání. Jedním z nosných prvků bude tvorba a realizace krajských a místních akčních plánů rozvoje vzdělávání a plánů aktivit pro rozvoj vzdělávání v jednotlivých školách.

Pardubický kraj bude v programovacím období 2014–2020 v oblasti vzdělávání čerpat finanční prostředky z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) a z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). Jednotlivé projekty předkládané školami a školskými zařízeními budou reflektovat na výzvy k jednotlivým aktivitám (v rámci specifických cílů), jež budou postupně vyhlášovány řídicími orgány zmíněných operačních programů.

Integrovaný regionální operační program

V oblasti vzdělávání bude možné čerpat finanční prostředky také na výstavbu, rekonstrukci a vybavení odborných učeben, laboratoří, dílen a pozemků pro výuku přírodovědných a technických oborů či na rekonstrukci a vybavení vzdělávacích zařízení pro rozvoj vybraných klíčových kompetencí (např. v oblasti matematiky, vědy a technologií včetně digitálních). Národní dokument pro územní dimenzi definuje specifické cíle, které mohou být realizovány prostřednictvím metropolitních aglomerací. Jednou z nich je také Hradecko-pardubická aglomerace.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

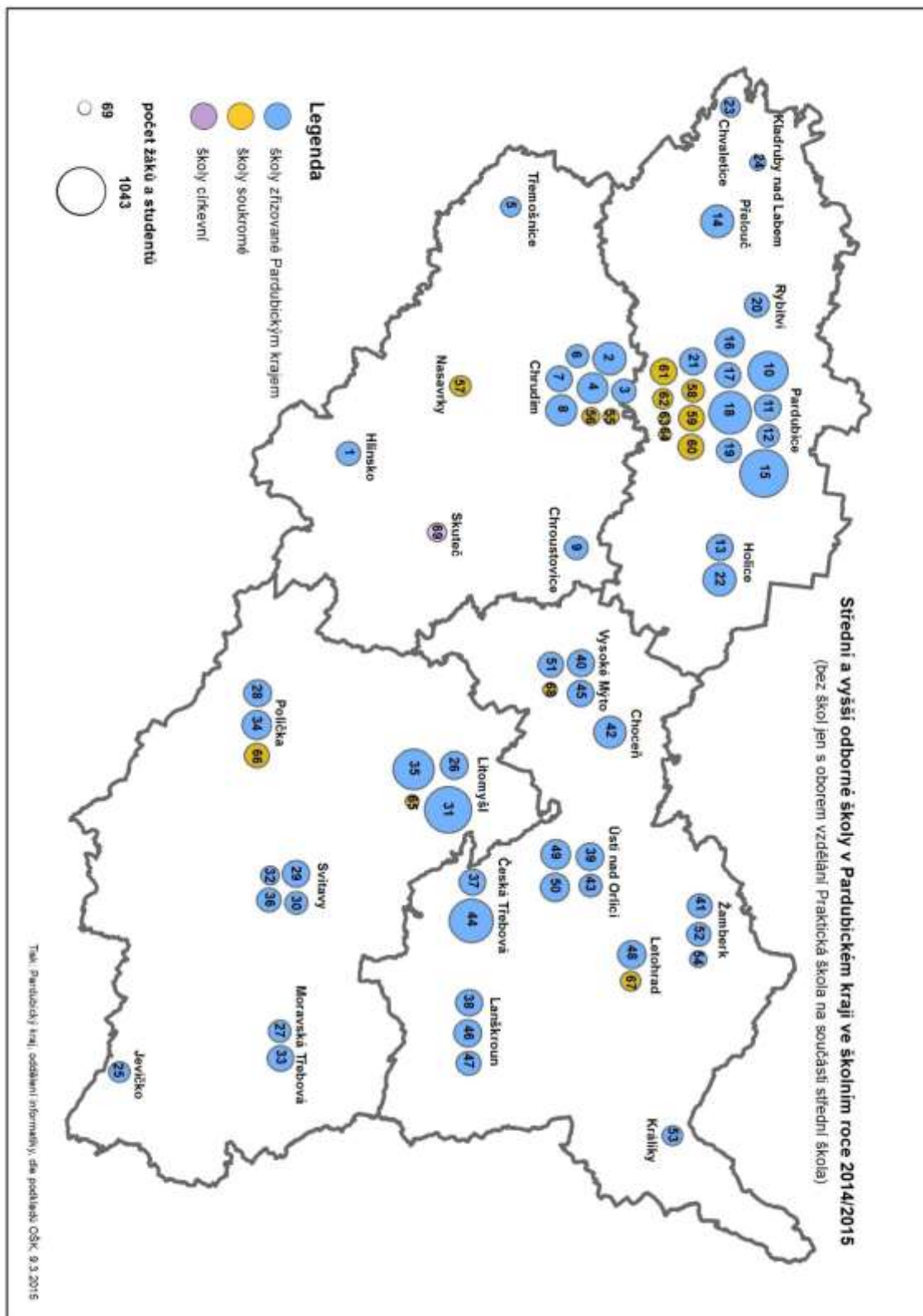
V rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání je pro Pardubický kraj významná především prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Finanční prostředky budou čerpány na profesní podporu pedagogů, které povedou ke zvýšení jejich kompetencí. Stěžejní pro další vzdělávání pedagogických pracovníků budou vybrané gramotnosti (matematická, čtenářská), přírodovědné a technické vzdělávání, pedagogická diagnostika, problematika začleňování dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků mimořádně nadaných). Dále bude posílena individualizace výuky a zavádění nových metod pod vedením mentorů nebo supervizorů. V oblasti kariérového poradenství bude kladen důraz na spolupráci jednotlivých pracovníků škol a dalších institucí. Součástí bude návrh souboru aktivit, které mohou vést ke snížení opakované školní neúspěšnosti žáků a studentů.

V rámci OP VVV bude podpořeno také zlepšení kvality a uplatnitelnosti absolventů středních a vyšších odborných škol. Aktivity se zaměří zejména na podporu spolupráce škol, školských zařízení, zaměstnavatelů, nevládních neziskových organizací, ostatních aktérů ve vzdělávání a institucí ve vědě a výzkumu. Tato spolupráce bude probíhat nejen při realizaci odborného výcviku či odborné praxe, ale také v oblasti vzdělávání učitelů nebo inovací obsahu vzdělávání. K motivaci dětí, žáků a studentů ke studiu technicky zaměřených oborů přispěje podpora kariérového poradenství směrem ke zvýšení atraktivity odborného vzdělávání a překonání stereotypů spojených s první profesní volbou, rozvoj polytechnického vzdělávání, aktivity rozvíjející podnikavost a kompetence k podnikání na všech stupních škol a dále podpora souvisejícího zájmového a neformálního vzdělávání. Zvyšování motivace žáků ke studiu technických oborů bude zajištěna prostřednictvím projektových dnů, vícedenních soustředění pro žáky ZŠ (prohlídky pracovišť, výroba jednoduchých výrobků, soutěže). Na základě požadavků trhu práce a ve spolupráci s partnerskými firmami budou aktualizovány školní vzdělávací programy, do výuky odborných předmětů budou zapojováni odborníci z praxe a budou využívány moderní technologie, kterými firmy disponují.

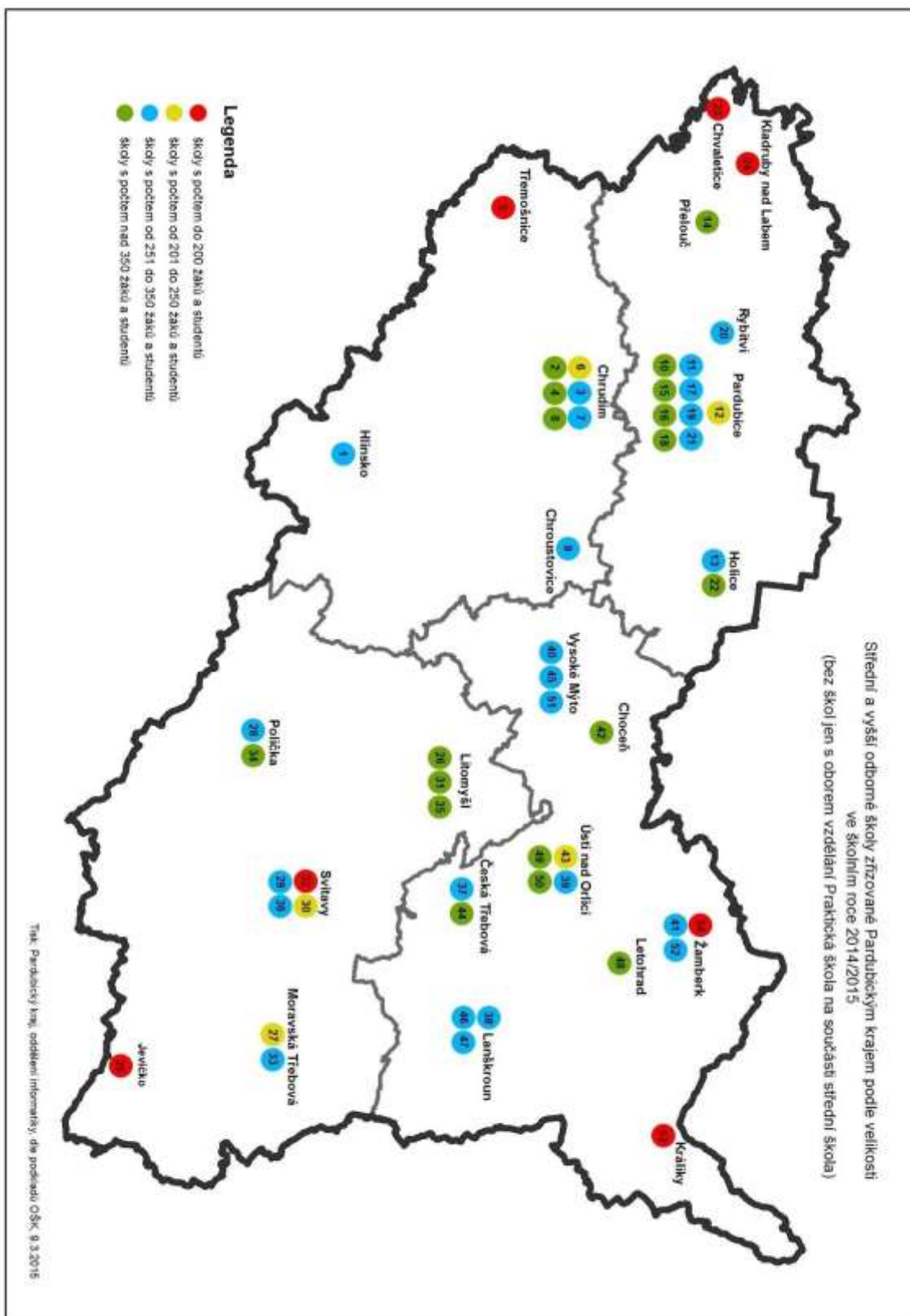
SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 – Mapa středních a vyšších odborných škol ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji
- Příloha č. 2 – Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem podle velikosti ve školním roce 2014/2015
- Příloha č. 3 – Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem podle navázání na zaměstnavatele ve školním roce 2014/2015
- Příloha č. 4 – Počet středních škol a počet žáků vzdělávaných na součásti střední škola ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk
- Příloha č. 5 – Počet žáků a absolventů středních škol podle skupin oborů vzdělání a kategorií dosaženého vzdělání ve školním roce 2014/2015 v Pk
- Příloha č. 6 – Zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných ve SŠ zřizovaných Pk ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk
- Příloha č. 7 – Vícečetné zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných ve SŠ zřizovaných Pk ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk
- Příloha č. 8 – Mapa oborů vzdělání ve středních a vyšších odborných školách zřizovaných Pardubickým krajem ve školním roce 2014/2015

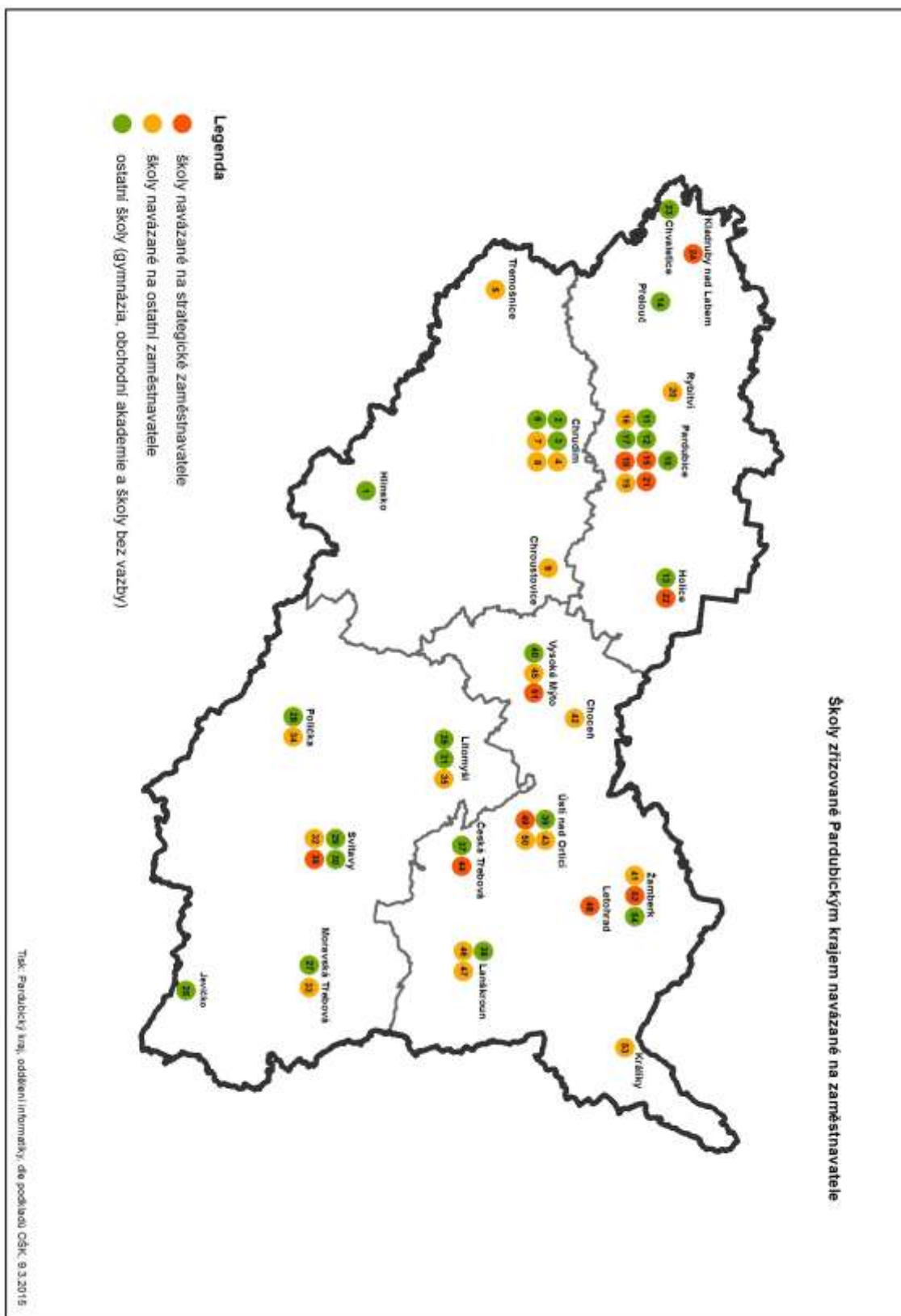
Příloha č. 1 – Mapa středních a vyšších odborných škol ve školním roce 2014/2015 v Pardubickém kraji

Příloha č. 2 – Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem podle velikosti ve školním roce 2014/2015

Příloha č. 3 – Mapa středních a vyšších odborných škol zřizovaných Pardubickým krajem podle navázání na zaměstnavatele ve šk. roce 2014/2015

Příloha č. 4 – Počet středních škol a počet žáků vzdělávaných na součásti střední škola ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk

Střední škola (zkrácený název)	Počet žáků
Okres Chrudim – 13 středních škol	3 374 (3 105)
SOŠ a SOU technické Třemošnice	177 (177)
SŠ zdravotnická a sociální Chrudim	232 (184)
SŠ zemědělská a VOŠ Chrudim	232 (212)
Odborné učiliště Chroustovice	251 (251)
Gymnázium K. V. Raise, Hlinsko	263 (263)
Obchodní akademie Chrudim	263 (263)
Střední průmyslová škola Chrudim	423 (423)
SOŠ a SOU obchodu a služeb Chrudim	437 (437)
Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim	479 (479)
Hotelová škola Bohemia s.r.o., Chrudim	114 (114)
Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o., Chrudim	149 (149)
Gymnázium Suverénního řádu maltézských rytířů ve Skutči	153 (153)
SOU včelařské – VVC, o.p.s., Nasavrky	201 (0)
Okres Pardubice – 23 středních škol	7 550 (7 151)
SŠ chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem	113 (113)
SOU zemědělské Chvaletice	176 (176)
Sportovní gymnázium Pardubice	230 (230)
Střední zdravotnická škola Pardubice	265 (262)
Střední průmyslová škola stavební Pardubice	277 (256)
OA a Jazyk. škola s právem státní jazykové zkoušky Pardubice	292 (292)
Gymnázium Pardubice, Mozartova	305 (305)
Gymnázium Dr. Emila Holuba, Holice	320 (320)
SOU plynárenské Pardubice	329 (329)
Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice	378 (378)
Gymnázium a SOŠ Přelouč	494 (494)
SŠ automobilní Holice	501 (501)
Gymnázium Pardubice, Dašická	721 (721)
SPŠ chemická Pardubice	830 (830)
Střední průmyslová škola elektrotechnická a VOŠ Pardubice	860 (860)
Speciální MŠ, ZŠ a PŠ Pardubice	6 (6)
ZŠ a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s., Pardubice	33 (33)
Střední škola řemesel a služeb Pardubice, s.r.o.	74 (74)
EDUCA Pardubice – SOŠ Pardubice, s.r.o.	192 (120)
Anglické gymnázium, SOŠ a VOŠ, s.r.o., Pardubice	207 (207)
Labská hotelová SOŠ a SOU Pardubice, s.r.o.	311 (277)
SOŠ cestovního ruchu, s.r.o., Pardubice	311 (279)
DELTA – SŠ informatiky a ekonomie a MŠ, s.r.o., Pardubice	325 (88)
Okres Svitavy – 15 středních škol	4 265 (4 174)
Střední zdravotnická škola Svitavy	152 (135)
OA a VOŠ ekonomická Svitavy	154 (154)
Gymnázium Jevíčko	198 (198)
Gymnázium Moravská Třebová	232 (232)
SOU Svitavy	264 (264)
ISŠ Moravská Třebová	308 (308)
Gymnázium a Jazyková škola s právem SJZ Svitavy	335 (335)
Gymnázium Polička	345 (345)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji

Gymnázium Aloise Jiráska, Litomyšl	359 (359)
VOŠ pedagogická a Střední pedagogická škola Litomyšl	368 (368)
SOŠ a SOU Polička	391 (391)
SŠ zahradnická a technická Litomyšl	770 (770)
Speciální MŠ, ZŠ a PŠ Moravská Třebová	23 (23)
Soukromá SOŠ TRADING CENTRE, s.r.o., Litomyšl	85 (85)
SŠ obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o.	281 (207)
Okres Ústí nad Orlicí – 21 středních škol	6 116 (6 025)
Speciální SŠ a ZŠ Žamberk	128 (128)
SOU opravárenské Králíky	183 (183)
Střední zdravotnická škola Ústí nad Orlicí	239 (239)
VOŠ stavební a SŠ stavební Vysoké Mýto	241 (241)
SŠ obchodu, řemesel a služeb Žamberk	257 (257)
SŠ zemědělská a veterinární Lanškroun	268 (250)
Gymnázium Žamberk	274 (274)
ISŠ technická Vysoké Mýto	287 (287)
Gymnázium Česká Třebová	320 (320)
Gymnázium Lanškroun	322 (322)
Gymnázium Vysoké Mýto	330 (330)
Gymnázium Ústí nad Orlicí	343 (343)
SOŠ a SOU Lanškroun	349 (327)
Průmyslová SŠ Letohrad	365 (314)
SŠ uměleckoprůmyslová Ústí nad Orlicí	376 (376)
SŠ automobilní Ústí nad Orlicí	402 (402)
OA a SOŠ cestovního ruchu Choceň	470 (470)
VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	664 (664)
Speciální MŠ, ZŠ a PŠ Ústí nad Orlicí	22 (22)
Střední škola podnikání Vysoké Mýto, s.r.o.	96 (96)
Letohradské soukromé gymnázium, o.p.s. Letohrad	180 (180)
Celkem 72 středních škol s 21 305 (20 455) žáky na součásti SŠ (bez rozlišení zřizovatele)	

Poznámka: V závorce je uveden počet žáků v denní formě vzdělávání.

Příloha č. 5 – Počet žáků a absolventů středních škol podle skupin oborů vzdělání a kategorií dosaženého vzdělání ve školním roce 2014/2015 v Pk

Kód skupiny oborů	Název skupiny oborů vzdělání	Počet žáků 1. ročníků	Počet žáků celkem	Počet absolventů ve šk. roce 2013/2014
Obory vzdělání poskytující střední vzdělání				
78 (C)	Obecně odborná příprava	44	92	16
Celkem		44	92	16
Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem				
23 (E)	Strojírenství a strojírenská výroba	10	24	6
23 (H)	Strojírenství a strojírenská výroba	432	1 209	296
26 (H)	Elektrotechnika, telekom. a výp. technika	126	382	138
28 (H)	Technická chemie a chemie silikátů	7	30	0
29 (E)	Potravinářství a potravinářská chemie	22	47	14
29 (H)	Potravinářství a potravinářská chemie	175	405	79
31 (E)	Textilní výroba a oděvnictví	4	10	2
33 (E)	Zpracování dřeva a výr. hud. nástrojů	8	21	4
33 (H)	Zpracování dřeva a výr. hud. nástrojů	54	180	53
34 (H)	Polygrafie, zprac. papíru, filmu a fotografie	68	149	34
36 (E)	Stavebnictví, geodézie a kartografie	22	53	7
36 (H)	Stavebnictví, geodézie a kartografie	173	504	165
39 (H)	Speciální a interdisciplinární obory	4	18	8
41 (E)	Zemědělství a lesnictví	57	152	39
41 (H)	Zemědělství a lesnictví	213	588	155
53 (H)	Zdravotnictví	25	73	30
65 (E)	Gastronomie, hotelnictví a turismus	49	112	26
65 (H)	Gastronomie, hotelnictví a turismus	253	745	180
66 (E)	Obchod	4	15	4
66 (H)	Obchod	46	111	24
69 (H)	Osobní a provozní služby	127	341	77
75 (E)	Pedagogika, učitelství a sociální péče	16	45	12
82 (H)	Umění a užité umění	14	21	5
Celkem		1 909	5 235	1 358
Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou				
16 (M)	Ekologie a ochrana životního prostředí	11	58	22
18 (M)	Informatické obory	232	794	121
23 (L/0)	Strojírenství a strojírenská výroba	81	258	33
23 (L/5)	Strojírenství a strojírenská výroba	49	83	46
23 (M)	Strojírenství a strojírenská výroba	74	277	45
26 (L/0)	Elektrotechnika, telekom. a výp. technika	56	263	64
26 (L/5)	Elektrotechnika, telekom. a výp. technika	26	52	17
26 (M)	Elektrotechnika, telekom. a výp. technika	125	390	84
28 (M)	Technická chemie a chemie silikátů	98	304	52
29 (L/5)	Potravinářství a potravinářská chemie	25	39	0

29 (M)	Potravinářství a potravinářská chemie	39	151	30
31 (M)	Textilní výroba a oděvnictví	0	0	9
33 (L/0)	Zpracování dřeva a výr. hud. nástrojů	11	51	23
34 (L/0)	Polygrafie, zprac. papíru, filmu a fotografie	28	122	22
34 (M)	Polygrafie, zprac. papíru, filmu a fotografie	19	96	13
36 (L/5)	Stavebnictví, geodézie a kartografie	28	61	10
36 (M)	Stavebnictví, geodézie a kartografie	112	455	106
37 (M)	Doprava a spoje	24	93	34
39 (L/0)	Speciální a interdisciplinární obory	76	263	54
39 (M)	Speciální a interdisciplinární obory	47	115	0
41 (L/0)	Zemědělství a lesnictví	41	71	0
41 (L/5)	Zemědělství a lesnictví	18	26	1
41 (M)	Zemědělství a lesnictví	133	660	134
43 (M)	Veterinářství a veterinární prevence	54	160	19
53 (L/5)	Zdravotnictví	28	37	0
53 (M)	Zdravotnictví	134	531	130
63 (M)	Ekonomika a administrativa	269	1 162	419
64 (L/5)	Podnikání v oborech, odvětví	118	202	60
65 (L/0)	Gastronomie, hotelnictví a turismus	16	91	35
65 (L/5)	Gastronomie, hotelnictví a turismus	28	38	6
65 (M)	Gastronomie, hotelnictví a turismus	161	619	103
66 (L/0)	Obchod	4	46	22
68 (L/5)	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	30	45	0
68 (M)	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	141	283	34
69 (L/0)	Osobní a provozní služby	33	181	31
69 (L/5)	Osobní a provozní služby	10	20	0
72 (M)	Publicistika, knihovnictví a informatika	17	31	0
75 (M)	Pedagogika, učitelství a sociální péče	89	431	132
78 (M)	Obecně odborná příprava	91	349	99
79 (K)	Obecná příprava	1 061	5 939	1 016
82 (M)	Umění a užité umění	77	281	41
Celkem		3 714	15 128	3 067

Poznámka: Počet žáků a absolventů v denní formě vzdělávání.

Vysvětlivka:

Kategorie dosaženého vzdělání – C

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání (bez výučního listu a maturitní zkoušky). Tyto obory (Praktická škola jednoletá a dvouletá) jsou určeny pro žáky se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy.

Kategorie dosaženého vzdělání – E

Dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem (určené hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo znevýhodněním).

Kategorie dosaženého vzdělání – H

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem.

Kategorie dosaženého vzdělání – L

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou. V případě, že pořadové číslo začíná číslicí 0, jedná se o obory vzdělání, u kterých je součástí vzdělávání i odborný výcvik. V případě, že pořadové číslo začíná číslicí 5, jedná se o obory vzdělání nástavbového studia.

Kategorie dosaženého vzdělání – M

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez gymnázií).

Kategorie dosaženého vzdělání – K

Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia).

Příloha č. 6 – Zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných v SŠ zřizovaných Pk ve šk. roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk

Skupina oborů vzdělání a obor vzdělání	Kód oboru	Okres			
		Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí n. O.
16 – Ekologie a ochrana životního prostředí (celkem 58 žáků)					
Ekologie a životní prostředí	16-01-M/01	1 (58)	0	0	0
18 – Informatické obory (celkem 664 žáků)					
Informační technologie	18-20-M/01	1 (83)	1 (390)	0	1 (191)
23 – Strojírenství a strojírenská výroba (celkem 1 851 žáků)					
Strojírenství	23-41-M/01	2 (109)	0	0	1(22)
Provozní technika	23-43-L/51	1 (3)	1 (18)	0	2 (62)
Mechanik strojů a zařízení	23-44-L/01	2 (22)	0	1 (63)	1 (22)
Mechanik seřizovač	23-45-L/01	1 (60)	0	1 (42)	1 (49)
Dopravní prostředky	23-45-M/01	0	1 (75)	0	1 (71)
Strojírenské práce	23-51-E/01	1 (24)	0	0	0
Strojní mechanik	23-51-H/01	2 (79)	0	1 (29)	3 (113)
Nástrojař	23-52-H/01	1 (17)	0	1 (20)	4 (165)
Klempíř	23-55-H/01	0	0	1 (10)	0
Karosář	23-55-H/02	0	1 (63)	0	2 (68)
Obráběč kovů	23-56-H/01	2 (51)	0	1 (27)	0
Autolakýrník	23-61-H/01	0	0	0	1 (39)
Strojník	23-65-H/01	1 (42)	0	0	0
Strojník silničních strojů	23-65-H/03	1 (23)	0	0	0
Mechanik opravář motorových vozidel	23-68-H/01	0	2 (220)	0	2 (243)
26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (celkem 1 067 žáků)					
Mechanik elektrotechnik	26-41-L/01	0	1 (119)	0	2 (144)
Provozní elektrotechnika	26-41-L/52	1 (7)	1 (45)	0	0
Elektrotechnika	26-41-M/01	1 (81)	1 (230)	0	1 (79)
Elektrikář	26-51-H/01	0	1 (54)	0	2 (70)
Elektrikář – silnoproud	26-51-H/02	0	0	0	2 (32)
Elektromechanik pro zařízení a přístroje	26-52-H/01	1 (70)	1 (22)	0	1 (27)
Autoelektrikář	26-57-H/01	0	1 (68)	0	1 (19)
28 – Aplikovaná chemie a chemie silikátů (celkem 334 žáků)					
Aplikovaná chemie	28-44-M/01	0	1 (304)	0	0
Chemik	28-52-H/01	0	1 (30)	0	0
29 – Potravinářství a potravinářská chemie (celkem 600 žáků)					
Technologie potravin	29-41-M/01	0	1 (92)	0	0
Technologie potravin	29-41-L/51	0	1 (39)	0	0
Analýza potravin	29-42-M/01	0	1 (59)	0	0
Potravinářská výroba	29-51-E/01	1 (21)	0	0	1 (13)
Potravinářské práce	29-51-E/02	1 (13)	0	0	0
Pekař	29-53-H/01	0	1 (23)	0	0
Cukrář	29-54-H/01	1 (72)	1 (58)	1 (92)	2 (95)
Řezník – uzenář	29-56-H/01	0	0	1 (23)	0
31 – Textilní výroba a oděvnictví (celkem 10 žáků)					
Šití oděvů	31-59-E/01	1 (10)	0	0	0
33 – Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (celkem 252 žáků)					
Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	33-41-L/01	1 (20)	0	0	1 (31)
Truhlářská a čalounická výroba	33-56-E/01	1 (21)	0	0	0

Truhlář	33-56-H/01	1 (16)	2 (61)	0	3 (98)
Čalouník	33-59-H/01	0	0	0	1 (5)
34 – Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (celkem 367 žáků)					
Obalová technika	34-42-M/01	0	0	0	1 (96)
Tiskař na polygrafických strojích	34-52-H/01	0	1 (12)	0	0
Reprodukční grafik	34-53-H/01	0	1 (99)	0	0
Reprodukční grafik pro média	34-53-L/01	0	1 (122)	0	0
Knihář	34-57-H/01	0	0	0	1 (38)
36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie (celkem 1 019 žáků)					
Stavební provoz	36-44-L/51	0	1 (18)	0	0
Tech. plyn. zař. a tepelných soustav	36-45-L/52	0	1 (43)	0	0
Geodézie a katastr nemovitostí	36-46-M/01	0	0	0	1 (64)
Stavebnictví	36-47-M/01	0	1 (93)	0	2 (298)
Instalatér	36-52-H/01	0	1 (92)	1 (51)	2 (55)
Mechanik plynových zařízení	36-52-H/02	0	1 (104)	0	0
Kominík	36-56-H/01	0	1 (32)	0	0
Tesařské práce	36-64-E/01	1 (16)	0	0	0
Tesař	36-64-H/01	0	1 (29)	0	0
Vodař	36-65-H/01	0	0	0	1 (21)
Zednické práce	36-67-E/01	1 (10)	0	0	1 (26)
Zedník	36-67-H/01	0	1 (22)	1 (15)	2 (18)
Pokrývač	36-69-H/01	0	0	1 (12)	0
37 – Doprava a spoje (celkem 93 žáků)					
Provoz a ekonomika dopravy	37-41-M/01	0	0	0	1 (93)
39 – Speciální a interdisciplinární obory (celkem 396 žáků)					
Požární ochrana	39-08-M/01	0	1 (115)	0	0
Malíř a lakýrník	39-41-H/01	0	1 (18)	0	0
Autotronik	39-41-L/01	0	1 (116)	0	1 (89)
Mechanik instal. a elektrotech. zařízení	39-41-L/01	0	1 (58)	0	0
41 – Zemědělství a lesnictví (celkem 1 497 žáků)					
Agropodnikání	41-41-M/01	1 (112)	0	0	1 (90)
Chovatel cizokrajných zvířat	41-43-L/01	0	0	1 (71)	0
Zahradnictví	41-44-M/01	0	0	1 (235)	0
Mechanizace zemědělství a lesního hosp.	41-45-L/51	0	1 (26)	0	0
Mechanizace a služby	41-45-M/01	0	0	1 (223)	0
Zemědělské práce	41-51-E/01	1 (14)	0	0	0
Zemědělec – farmář	41-51-H/01	1 (42)	0	0	0
Zahradnické práce	41-52-E/01	1 (39)	0	1 (83)	0
Zahradník	41-52-H/01	0	0	1 (113)	0
Jezdec a chovatel koní	41-53-H/02	0	1 (113)	0	0
Opravářské práce	41-55-E/01	1 (16)	0	0	0
Opravář zemědělských strojů	41-55-H/01	0	1 (150)	0	1 (125)
Opravář lesnických strojů	41-56-H/02	0	0	1 (45)	0
43 – Veterinářství a veterinární prevence (celkem 160 žáků)					
Veterinářství	43-41-M/01	0	0	0	1 (160)
53 – Zdravotnictví (celkem 641 žáků)					
Ošetřovatel	53-41-H/01	0	1 (73)	0	0

Zdravotnický asistent	53-41-L/51	0	1 (37)	0	0
Zdravotnický asistent	53-41-M/01	1 (91)	1 (152)	1 (135)	1 (153)
63 – Ekonomika a administrativa (celkem 850 žáků)					
Obchodní akademie	63-41-M/02	1 (263)	1 (292)	1 (154)	1 (141)
64 – Podnikání v oborech, odvětvích (celkem 140 žáků)					
Podnikání	64-41-L/51	0	0	1 (43)	2 (97)
65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus (celkem 1 117 žáků)					
Gastronomie	65-41-L/01	1 (54)	0	1 (37)	0
Gastronomie	65-41-L/51	1 (38)	0	0	0
Hotelnictví	65-42-M/01	0	0	2 (124)	0
Cestovní ruch	65-42-M/02	0	0	0	1 (109)
Stravovací a ubytovací služby	65-51-E/01	1 (33)	0	1 (24)	1 (38)
Práce ve stravování	65-51-E/02	0	0	0	1 (17)
Kuchař – číšník	65-51-H/01	1 (157)	1 (93)	2 (255)	2 (138)
66 – Obchod (celkem 144 žáků)					
Obchodník	66-41-L/01	0	0	0	1 (18)
Prodavačské práce	66-51-E/01	1 (15)	0	0	0
Prodavač	66-51-H/01	1 (33)	1 (14)	1 (32)	1 (32)
68 – Právo, právní a veřejnoprávní činnost (celkem 252 žáků)					
Bezpečnostní služby	68-42-L/51	0	1 (45)	0	0
Bezpečnostně právní činnost	68-42-M/01	0	1 (117)	0	0
Veřejnosprávní činnost	68-43-M/01	0	0	0	1 (90)
69 – Osobní a provozní služby (celkem 362 žáků)					
Kosmetické služby	69-41-L/01	0	1 (66)	0	1 (52)
Kadeřník	69-51-H/01	0	1 (153)	0	1 (91)
72 – Publicistika, knihovnictví a informatika (celkem 31 žáků)					
Informační služby	72-41-M/01	0	0	1 (31)	0
75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče (celkem 476 žáků)					
Předškolní a mimoškolní pedagogika	75-31-M/0..	0	0	1 (188)	0
Pečovatelské služby	75-41-E/01	1 (19)	0	0	1 (26)
Sociální činnost	75-41-M/01	1 (93)	0	1 (64)	1 (86)
78 – Obecně odborná příprava (celkem 239 žáků)					
Pedagogické lyceum	78-42-M/0..	0	0	1 (180)	0
Praktická škola jednoletá	78-62-C/01	0	0	0	1 (4)
Praktická škola dvouletá	78-62-C/02	0	1 (6)	1 (23)	2 (26)
79 – Obecná příprava (celkem 5 541 žáků)					
Gymnázium (8leté)	79-41-K/81	2 (433)	3 (894)	5 (933)	5 (1097)
Gymnázium (4leté)	79-41-K/41	2 (309)	3 (648)	5 (505)	5 (492)
Gymnázium se sportovní přípravou	79-42-K/41	0	1 (230)	0	0
82 – Umění a užité umění (celkem 232 žáků)					
Užitá fotografie a média	82-41-M/02	0	0	0	1 (34)
Průmyslový design	82-41-M/04	0	0	0	1 (42)
Grafický design	82-41-M/05	0	0	0	1 (59)
Modelářství a návrhářství oděvů	82-41-M/07	0	0	0	1 (22)
Textilní výtvarnictví	82-41-M/14	0	0	0	1 (54)
Umělecký kovář a zámečník, pasíř	82-51-H/01	0	1 (21)	0	0

Poznámky: V závorce je uveden počet žáků v denní formě vzdělávání.

Příloha č. 7 – Vícečetné zastoupení oborů vzdělání a počet žáků v nich vzdělávaných v SŠ zřizovaných Pk ve školním roce 2014/2015 v jednotlivých okresech Pk

Vícečetné zastoupení oboru vzdělání v okrese Chrudim

Obor vzdělání	Zkrácený název školy	Počet žáků celkem	z toho: počet žáků v 1. ročníku
23-51-H/01 Strojní mechanik	SPŠ Chrudim	56	20
	SOŠ a SOU technické Třemošnice	23	7
23-56-H/01 Obráběč kovů	SPŠ Chrudim	32	12
	SOŠ a SOU technické Třemošnice	19	11
23-44-L/01 Mechanik strojů a zařízení	SPŠ Chrudim	21	9
	SOŠ a SOU technické Třemošnice	1	0
23-41-M/01 Strojírenství	SPŠ Chrudim	88	33
	SOŠ a SOU technické Třemošnice	21	6

Vícečetné zastoupení oboru vzdělání v okrese Pardubice

Obor vzdělání	Zkrácený název školy	Počet žáků celkem	z toho: počet žáků v 1. ročníku
23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel	Gymnázium a SOŠ Přelouč	59	16
	Střední škola automobilní Holice	161	54
33-56-H/01 Truhlář	Gymnázium a SOŠ Přelouč	6	0
	SPŠ stavební Pardubice	55	16

Vícečetné zastoupení oboru vzdělání v okrese Svitavy

Obor vzdělání	Zkrácený název školy	Počet žáků celkem	z toho: počet žáků v 1. ročníku
65-51-H/01 Kuchař – číšník	SOŠ a SOU Polička	146	43
	ISŠ Moravská Třebová	109	44
65-42-M/01 Hotelnictví	SOŠ a SOU Polička	50	12
	ISŠ Moravská Třebová	74	21

Vícečetné zastoupení oboru vzdělání v okrese Ústí n. Orlicí

Obor vzdělání	Zkrácený název školy	Počet žáků celkem	z toho: počet žáků v 1. ročníku
23-51-H/01 Strojní mechanik	VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	46	22
	ISŠ technická Vysoké Mýto	37	16
	Průmyslová střední škola Letohrad	30	17
23-52-H/01 Nástrojař	ISŠ technická Vysoké Mýto	12	3
	SOŠ a SOU Lanškroun	73	25
	Průmyslová střední škola Letohrad	60	30
	SŠ uměleckoprůmyslová Ústí nad O.	20	11
23-55-H/02 Karosář	ISŠ technická Vysoké Mýto	37	11
	SŠ automobilní Ústí nad Orlicí	31	4
23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel	ISŠ technická Vysoké Mýto	72	22
	SŠ automobilní Ústí nad Orlicí	171	56

23-43-L/51 Provozní technika	ISŠ technická Vysoké Mýto	41	28
	SŠ automobilní Ústí nad Orlicí	21	21
26-51-H/01 Elektrikář	VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	52	31
	Průmyslová střední škola Letohrad	18	7
26-51-H/02 Elektrikář – silnoproud	VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	21	0
	Průmyslová střední škola Letohrad	11	5
26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	98	19
	SOŠ a SOU Lanškroun	46	9
33-56-H/01 Truhlář	VOŠ a SŠ technická Česká Třebová	53	16
	VOŠ stavební a SŠ stavební V. Mýto	22	9
	SŠ obchodu, řem. a služeb Žamberk	23	6
36-52-H/01 Instalatér	VOŠ stavební a SŠ stavební V. Mýto	28	6
	SŠ obchodu, řem. a služeb Žamberk	27	5
36-67-H/01 Zedník	VOŠ stavební a SŠ stavební V. Mýto	3	3
	SŠ obchodu, řem. a služeb Žamberk	15	5
36-47-M/01 Stavebnictví	VOŠ stavební a SŠ stavební V. Mýto	167	42
	Průmyslová střední škola Letohrad	131	26
64-41-L/51 Podnikání	SŠ obchodu, řem. a služeb Žamberk	39	23
	SOU opravárenské Králíky	58	30
29-54-H/01 Cukrář	OA a SOŠ cestovního ruchu Choceň	60	22
	SŠ obchodu, řem. a služeb Žamberk	35	13
65-51-H/01 Kuchař – číšník	OA a SOŠ cestovního ruchu Choceň	70	18
	SŠ obchodu, řem. a služeb Žamberk	68	21
78-62-C/02 Praktická škola dvouletá	Speciální SŠ a ZŠ Žamberk	4	2
	Speciální ZŠ, MŠ a PŠ Ústí nad O.	22	6

Poznámka: Počet žáků v denní formě vzdělávání.

Příloha č. 8 – Mapa oborů vzdělání ve středních a vyšších odborných školách zřizovaných Pardubickým krajem ve školním roce 2014/2015

